

Soubor ústních otázek

k ústní části ZK/PZK z odborné způsobilosti k zajišťování úkolů v prevenci rizik v oblasti BOZP

Právní předpisy, ze kterých byly vypracovány otázky pro ústní část ZK/PZK (ve znění pozdějších předpisů)

Zákony:

1. Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů
2. Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech
3. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce
4. Zákon č. 22/1997 Sb., zákon o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů
5. Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách
- 6. Zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce**
7. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
8. Zákon č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy

Nařízení vlády

1. Nařízení vlády č. 276/2015 Sb., o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání
2. Nařízení vlády č. 168/2002 Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování dopravy dopravními prostředky
3. Nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí
4. Nařízení vlády č. 375/2017 Sb., o vzhledu, umístění a provedení bezpečnostních značek a značení a zavedení signálů
5. Nařízení vlády č. 362/2005 Sb. - o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky
6. Nařízení vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí
7. Nařízení vlády č. 176/2008 Sb., o technických požadavcích na strojní zařízení
8. Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci

9. Nařízení vlády č. 390/2021 Sb., o bližších podmínkách poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků
- 10. Nařízení vlády 190/2022 Sb., o vyhrazených technických elektrických zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti**
- 11. Nařízení vlády 191/2022 Sb., o vyhrazených technických plynových zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti**
- 12. Nařízení vlády 192/2022 Sb., vyhrazených technických tlakových zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti**
- 13. Nařízení vlády 193/2022 Sb., o vyhrazených technických zdvihacích zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti**
- 14. Nařízení vlády 194/2022 Sb., o požadavcích na odbornou způsobilost k výkonu činnosti na elektrických zařízeních a na odbornou způsobilost v elektrotechnice**
15. NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2016/425 ze dne 9. března 2016 o osobních ochranných prostředcích a o zrušení směrnice Rady 89/686/EHS

Vyhlášky:

1. Vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli.
2. Vyhláška ČÚBP č. 48/1982 Sb., kterou se stanoví základní požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení
3. Vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce č. 91/1993 Sb., k zajištění bezpečnosti práce v nízkotlakých kotelnách

ZKUŠEBNÍ OKRUH A – znalost právních předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a dovednost orientovat se při jejich praktickém uplatňování na pracovištích (10 otázek, losuje se 1 otázka)

Otázky č. 1-10

K prokázání znalostí jednotlivých ustanovení právních předpisů v oblasti BOZP uchazečů na ZK/PZK z odborné způsobilosti k zajišťování úkolů v prevenci rizik bylo zpracováno 10 ústních otázek ze zkušebního okruhu A: podle Přílohy č. 3 Část II. 1A a 1B k nařízení vlády č. 592/2006 Sb., ve znění nařízení vlády č. 136/2016 Sb., a to z těchto právních předpisů (zákony, nařízení vlády a vyhlášky) ve znění pozdějších předpisů:

Zákony:

1. Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů
2. Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech
3. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce
4. Zákon č. 22/1997 Sb., zákon o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů
5. Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách
6. **Zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce**

Nařízení vlády

1. Nařízení vlády č. 276/2015 Sb., o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání
2. Nařízení vlády č. 168/2002 Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování dopravy dopravními prostředky;
3. **Nařízení vlády 192/2022 Sb., vyhrazených technických tlakových zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti**
4. **Nařízení vlády 193/2022 Sb., o vyhrazených technických zdvihacích zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti**

1. Hodnocení rizika hluku a minimální rozsah opatření k ochraně zdraví zaměstnanců:

a. Popište, jak minimalizovat riziko hluku na pracovišti?

Podle Zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Zaměstnavatel je povinen zajistit, aby pracoviště byla prostorově a konstrukčně uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro zaměstnance z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci odpovídaly bezpečnostním a hygienickým požadavkům na pracovní prostředí a pracoviště.

Jestliže se na pracovištích zaměstnavatele vyskytují rizikové faktory, je zaměstnavatel povinen pravidelně, a dále bez zbytečného odkladu vždy, pokud dojde ke změně podmínek práce, měřeními zjišťovat a kontrolovat jejich hodnoty a zabezpečit, aby byly vyloučeny nebo alespoň omezeny na nejmenší rozumně dosažitelnou míru.

b. Uveďte, k čemu musí zaměstnavatel při hodnocení rizika hluku přihlížet?

Minimalizace rizika hluku na pracovišti:

Při hodnocení rizika hluku zaměstnavatel přihlíží zejména k:

- úrovni, typu a době trvání expozice včetně expozic impulsnímu hluku,
- přípustným expozičním limitům a hygienickým limitům hluku,
- účinkům hluku na zdraví a k bezpečnosti zaměstnanců, zejména mladistvých zaměstnanců, těhotných žen, kojících žen a matek do konce devátého měsíce po porodu,
- účinkům na zdraví a k bezpečnosti zaměstnanců, jež jsou důsledkem současné expozice faktorům, které jsou součástí technologie a mohou tak zvyšovat nebezpečí poškození zdraví, zejména sluchu,
- nepřímým účinkům vyplývajícím z interakcí hluku a výstražných signálů nebo jiných zvuků, které je nutno sledovat v zájmu snížení rizika úrazů,
- informacím o hlukových emisích, které uvádí výrobce stroje, nářadí nebo jiného zařízení,
- prodloužení doby expozice hluku nad osmihodinovou směnu,
- příslušným informacím, které vyplývají ze zdravotního dohledu, a dostupným publikovaným informacím,
- dostupnosti chráničů sluchu s náležitými útlumovými vlastnostmi.

Uspořádání pracoviště, na němž je nebo bude vykonávána práce spojená s expozicí hluku, umístění výrobních prostředků a zařízení, volba pracovního nářadí, pracovní postupy a metody práce musí směřovat ke snižování rizika hluku u jeho zdroje.

Protihlukové zástěny nebo protihlukové systémy se umísťují tak, aby byl takový hluk pohlcován nebo bylo sníženo šíření hluku mimo tato pracoviště.

Pravidelná a řádná údržba výrobních prostředků, zařízení a pracovního nářadí na pracovištích, kde je vykonávána práce spojená s expozicí hluku, musí zajistit, aby míra jejich opotřebení nebyla příčinou zvyšování hluku.

c. Stanovte obsah školení zaměstnanců. Kdy musí zaměstnavatel zavést bezpečností přestávky?

Školení zaměstnanců, kteří vykonávají práci spojenou s expozicí ustálenému nebo proměnnému hluku, jehož ekvivalentní hladina akustického tlaku $A_{L_{Aeq,8h}}$ překračuje 80 dB, nebo práci spojenou s expozicí jiným druhům hluku, jehož hodnoty překračují jejich přípustný expoziční limit, musí obsahovat zejména informace o:

- správném používání výrobních prostředků, zařízení a pracovního nářadí,
- zdrojích hluku na pracovišti,
- druhu a účincích daného hluku a jeho přípustných expozičních limitech,
- výsledcích měření hluku,
- opatřeních přijatých k omezení úrovně míry a doby expozice hluku,
- správném používání osobních ochranných pracovních prostředků,
- vhodných pracovních postupech stanovených k minimalizaci expozice hluku,
- postupech při zjištění možného poškození sluchu,
- účelu lékařských preventivních prohlídek zajišťovaných poskytovatelem pracovnělékařských služeb.

Protihlukové zástěny nebo protihlukové systémy se umísťují tak, aby byl takový hluk pohlcován nebo bylo sníženo šíření hluku mimo tato pracoviště.

Pravidelná a řádná údržba výrobních prostředků, zařízení a pracovního nářadí na pracovištích, kde je vykonávána práce spojená s expozicí hluku, musí zajistit, aby míra jejich opotřebení nebyla příčinou zvyšování hluku.

Bezpečnostní přestávka se uplatní tehdy, pokud je práce vykonávána v expozici hluku překračujícím přípustný expoziční limit. První přestávka v trvání nejméně 15 minut se zařazuje nejpozději po 2 hodinách od započetí výkonu práce. Následné přestávky v trvání nejméně 10 minut se zařazují nejpozději po dalších 2 hodinách od ukončení předchozí přestávky. Poslední přestávka v trvání nejméně 10 minut se zařazuje nejpozději 1 hodinu před ukončením směny. Po dobu bezpečnostních přestávek nesmí být zaměstnanec exponován hluku překračujícím přípustný expoziční limit.

Zákon č. 258/2000 Sb., NV č. 272/2011 Sb.

2. Hodnocení rizika azbestového prachu a minimální rozsah opatření k ochraně zdraví zaměstnanců:

a. Popište, jak minimalizovat riziko azbestového prachu na pracovišti?

Předcházení uvolňování azbestového prachu do ovzduší: Azbestové materiály nedělit řezáním, broušením apod., odpady obsahující azbest musí být odstraňovány z pracoviště v utěsněných obalech označených nápisem upozorňujícím na obsah azbestu, používání ochranných pracovních prostředků, vymezení kontrolovaného pásma, hlášení o pracích, při nichž jsou nebo mohou být zaměstnanci exponováni azbestem

- b. Uved'te, k čemu musí zaměstnavatel při hodnocení rizika azbestového prachu přihlížet? Stanovte osobní ochranné pracovní prostředky a způsob používání.

Hodnocení zdravotního rizika při práci s azbestem zahrnuje:

- a) ověření jeho přítomnosti na pracovišti a formu, v níž se nachází,
- b) předpokládaný rozsah práce s azbestem,
- c) dobu trvání práce s azbestem.

K ověření přítomnosti azbestu na pracovišti lze využít informace od vlastníka stavby nebo z jiných ověřitelných zdrojů, a pokud tyto informace nejsou dostupné, je nutné materiály, o nichž se má za to, že obsahují azbest, analyzovat.

- c. Stanovte obsah a četnost školení zaměstnanců. Uved'te, kdo nesmí vykonávat práce v kontrolovaném pásmu.

Pro zaměstnance, který je nebo může být exponován azbestu nebo prachu z materiálu obsahujícího azbest, musí být zajištěno v pravidelných intervalech školení, které umožní získávání znalostí a dovedností k uplatňování správné prevence ohrožení zdraví, a to zejména o:

- a) vlastnostech azbestu a jeho účincích na zdraví včetně součinného účinku kouření,
- b) typech materiálů nebo předmětů, které mohou obsahovat azbest,
- c) činnostech, u nichž je pravděpodobnost expozice azbestu,
- d) významu kontrolních mechanismů vedoucích k minimalizaci expozice azbestu,
- e) bezpečných pracovních postupech, ochranných opatřeních a kontrole jejich dodržování,
- f) výběru vhodného osobního ochranného pracovního prostředku k ochraně dýchacích cest včetně podmínek jeho používání,
- g) správných pracovních postupech při mimořádné události spojené s únikem azbestu nebo prachu z materiálu obsahujícího azbest, při údržbě nebo opravě,
- h) pracovních postupech při dekontaminaci prostor zasažených prachem obsahujícím azbest,
- i) správném postupu při ukládání a likvidaci prachu obsahujícího azbest,
- j) pracovnělékařských službách poskytovaných v rozsahu daném poskytovatelem pracovnělékařských služeb u exponovaného zaměstnance.

Zákon č. 541/2020 Sb., Vyhláška č. 394/2006 Sb.

3. Uved'te právní předpis pro vyhrazená tlaková zařízení a odpovězte na otázky:

- a. Rozdělení vyhrazených tlakových zařízení.

Zákon 250/2021 o vyhrazených technických zařízeních, NV 192/2022 o vyhrazených technických tlakových zařízeních

Vyhrazená tlaková zařízení jsou

Vyhrazenými tlakovými zařízeními jsou tlakové nádoby a kotle s nejvyšším pracovním tlakem vyšším než 0,5 bar, a to

- a) parní a kapalinové kotle, jejichž nejvyšší pracovní tlak přesahuje 0,5 bar a teplota pracovní tekutiny převyšuje při tomto tlaku bod varu pracovní tekutiny,
- b) tlakové nádoby, jejichž nejvyšší pracovní tlak přesahuje 0,5 bar a které obsahují plyny, páry nebo žíravé, toxické a výbušné kapaliny skupiny 1 o jakékoliv teplotě nebo jakékoliv kapaliny o teplotě převyšující jejich bod varu při tlaku 0,5 bar; za tlakovou nádobu jsou považovány též vyvíječe páry typu pára/pára a typu horká voda/pára a vyvíječe páry bez nebezpečí přehřátí,
- c) nádoby na plyny sloužící k dopravě plynů, jejichž kritická teplota je nižší než + 50 °C nebo u nichž při teplotě + 50 °C je absolutní tlak par vyšší než 3 bar od zdroje na místo spotřeby.

Zařazení vyhrazených technických zařízení:

Parní a kapalinové kotle s objemem větším než 10 litrů nebo bezpečnostním součinem nejvyššího pracovního tlaku v označení (PS) v barech a objemu v označení (V) v litrech přesahující 100 se zařazují do 4 tříd na

- a) parní kotle s jmenovitým množstvím vyráběné páry nad 115 t/h, které jsou zařazeny do I. třídy,
- b) parní kotle s jmenovitým množstvím vyráběné páry nad 50 t/h do 115 t/h včetně nebo horkovodní kotle s tepelným výkonem nad 35 MW, které jsou zařazeny do II. třídy,
- c) parní kotle s jmenovitým množstvím vyráběné páry nad 8 t/h do 50 t/h včetně nebo horkovodní kotle s tepelným výkonem nad 5,8 MW do 35 MW včetně, které jsou zařazeny do III. třídy,
- d) parní kotle s jmenovitým množstvím vyráběné páry do 8 t/h včetně nebo horkovodní kotle s tepelným výkonem do 5,8 MW včetně a všechny ostatní kotle kapalinové, které jsou zařazeny do IV. třídy.

(2) Tlakové nádoby se člení do tříd podle nejvyššího pracovního tlaku (PS) v barech a podle bezpečnostního součinu nejvyššího pracovního tlaku (PS) v barech a objemu (V) v litrech, a to na

- a) tlakové nádoby zařazené do I. třídy s nejvyšším pracovním tlakem přesahujícím 100 bar a zároveň s objemem větším než 1000 litrů,
- b) tlakové nádoby zařazené do II. třídy s nejvyšším pracovním tlakem přesahujícím 0,5 bar, objemem větším než 10 litrů nebo s bezpečnostním součinem nejvyššího pracovního tlaku (PS) v barech a objemu (V) v litrech přesahujícím 100, s výjimkou třídy I. podle písmene a).

(3) Součástí vyhrazených tlakových zařízení je jejich bezpečnostní a tlaková výstroj.

Vyhrazenými tlakovými zařízeními podle NV 192/2022 nejsou:

- a) kotle o objemu do 10 litrů včetně, u nichž bezpečnostní součin z nejvyššího pracovního tlaku PS v barech a objemu v litrech nepřesahuje 100,
- b) tlakové nádoby do 10 litrů včetně, u nichž bezpečnostní součin z nejvyššího pracovního tlaku PS v barech a objemu v litrech nepřevyšuje 100,
- c) tlakové nádoby z trubek i nekruhových průřezů o nejvyšším vnitřním rozměru do 100 mm včetně bez sběračů, popřípadě se sběrači, pokud sběrač z trubky i nekruhového průřezu nemá vnitřní rozměr větší než 150 mm včetně,
- d) potrubí, jeho rozšířené části a tlakové nádoby do něho vestavěné, jejichž vnitřní průměr v označení (D) nepřesahuje vnitřní průměr v označení (d) největší připojené trubky, kdy D je menší než 3d,
- e) tlakové nádoby pro aerosolové rozprašovače podle jiného právního předpisu⁴⁾,

- f) tlaková zařízení určená pro motorová vozidla podle jiného právního předpisu⁵⁾, jako zejména vzduchojemy brzdového systému a vzduchových tlumičů, nádoby na
1. zchlazené uhlovodíkové páry v označení (LPG),
 2. stlačený zemní plyn v označení (CNG),
 3. zkapalněný zemní plyn v označení (LNG),
 4. vodík v označení (H),
- kteře jsou nedílnou součástí motorového vozidla, s výjimkou nástaveb a nádob pro přepravu tekutin a materiálů,
- g) tlaková zařízení určená k použití jako zbraně, střelivo a vojenský materiál,
- h) tlaková zařízení speciálně navrhovaná pro jaderná zařízení a jejich části podle atomového zákona⁶⁾,
- i) zařízení obsahující tělesa nebo strojní součásti, jejichž dimenzování, volba materiálu a výrobní předpisy vycházejí především z požadavků dostatečné pevnosti, tuhosti a stability s ohledem na statické a dynamické provozní účinky nebo jiná provozní kritéria a pro které není tlak významným konstrukčním činitelem; mezi tato zařízení patří zejména
1. motory, včetně turbín a spalovacích motorů,
 2. parní stroje, plynové nebo parní turbíny, turbogenerátory, kompresory, čerpadla a jejich ovládací zařízení,
- j) vysoké pece, včetně jejich chladicího systému, ohřivačů vzduchu, odlučovačů prachu a plynu, šachtové pece s přímou redukcí, včetně chladicího zařízení pece, plynových konvertorů a pánví k tavení, přetavování, odplyňování a odlévání oceli a neželezných kovů,
- k) skříně pro vysokonapětová elektrická zařízení, jako jsou spínací zařízení, řídicí a regulační zařízení, transformátory a točivé stroje,
- l) pancéřové trubky sloužící k uložení přenosových systémů, například elektrických silových kabelů, telefonních kabelů a pláště kabelů,
- m) lodě, rakety, letadla a mobilní zařízení mimo pevninu⁷⁾ a zařízení specificky určená k instalaci na jejich palubě nebo k jejich pohonu,
- n) tlaková zařízení tvořená pružným pláštěm, zejména pneumatiky, vzduchové polštáře, míče, nafukovací čluny a další podobná tlaková zařízení,
- o) tlumiče výfuku a sání,
- p) láhve nebo plechovky pro nápoje syčené oxidem uhličitým určené k jednorázovému použití určené konečným spotřebitelům,
- q) sudy a jiné nádoby sloužící pro distribuci a spotřebu nápojů, tlakové hrnce a konvektomaty,
- r) tlakové obaly pro zkapalněné uhlovodíkové plyny a jejich směsi určené k jednorázovému použití,
- s) zařízení, na která se vztahují jiné právní předpisy⁸⁾, a zařízení, na která se vztahuje předpis Mezinárodní námořní organizace pro přepravu nebezpečného zboží po moři a jiné právní předpisy⁹⁾,
- t) otopná tělesa a potrubí teplovodních otopných systémů,
- u) nádoby určené k jímání kapalin, u nichž tlak plynu nad kapalinou není větší než 0,5 bar s teplotou do + 110 °C,
- v) tlaková zařízení obsahující kapalinu zařazenou podle § 3 do skupiny 2 bez ohledu na tlak, pokud její nejvyšší pracovní teplota nepřekročí teplotu jejího bodu varu při tlaku 0,5 bar,
- w) nádoby na plyny o tlakovém objemu maximálně 0,22 litru.

b. Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s vyhrazenými tlakovými zařízeními?

Podle nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí, je povinností zaměstnavatele zajistit:

- stanovení termínů, lhůt a rozsahu kontrol, zkoušek, revizí, termínů údržby, oprav a rekonstrukce technického vybavení pracoviště, včetně pracovních a výrobních prostředků a zařízení, s ohledem na jejich provedení, doporučení výrobce a způsob používání, požadavky na pracoviště, rizikové faktory způsobující zhoršení technického stavu pracovních a výrobních prostředků a zařízení a v souladu s výsledky předcházejících kontrol, zkoušek či revizí, po dobu provozu a používání pracoviště,
- dodržování termínů a lhůt pro provádění činností
- a určit osobu, jejíž povinností je zajistit provádění uvedených činností.

podle nařízení vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí, je povinností zaměstnavatele:

- provádět kontrolu bezpečnosti provozu zařízení před uvedením do provozu podle průvodní dokumentace výrobce. Není-li výrobce znám nebo není-li průvodní dokumentace k dispozici, stanoví rozsah kontroly zařízení zaměstnavatel místním provozním bezpečnostním předpisem;
- zajistit vybavení zařízení provozní dokumentací. Následná kontrola musí být prováděna nejméně jednou za 12 měsíců v rozsahu stanoveném místním provozním bezpečnostním předpisem, nestanoví-li zvláštní právní předpis, popřípadě průvodní dokumentace nebo normové hodnoty rozsah a četnost následných kontrol jinak;
- uchovávat provozní dokumentaci po celou dobu provozu zařízení.

c. Popište rozdíly v obsahu a rozsahu revizí a zkoušek u vyhrazených technických tlakových zařízení.

Revize a zkoušky provozovaných kotlů a tlakových nádob smí provádět pouze revizní technik. Způsob, termíny a případy provedení revizí a zkoušek těsnosti stanoví technické normy.

Provozovatel zajišťuje revize a zkoušky:

- Výchozí revize – před uvedením do provozu
- Provozní revize – při prvním uvedení do provozu
- Vnitřní revize – v určených lhůtách a také po odstávce zařízení, po mimořádné události

- Zkouška těsnosti – po každé vnitřní revizi při určení netěsnosti
- Tlaková zkouška – ve stanovených lhůtách zkušební tlakem
- Periodická zkouška – řídí se předpisy pro přepravu nebezpečných věcí

Zákon 250/2021 Sb., NV 192/2022 Sb.

4. Vyjmenujte vyhrazená zdvihací zařízení, uveďte právní předpis, dle kterého jsou upravovány, a odpovězte na otázky:

a. Uveďte, jaké je rozdělení vyhrazených zdvihacích zařízení?

Vyhrazenými zdvihacími zařízeními jsou

- a) jeřáby a zdvihadla včetně kladkostrojů s motorickým pohonem o nosnosti přesahující 1000 kg a jeřáby a zdvihadla včetně kladkostrojů s ručním pohonem o nosnosti přesahující 5000 kg, včetně trvale instalovaného zařízení pro uchopení a zavěšení břemene,
- b) pracovní plošiny s motorickým pohonem a výškou zdvihu přesahující 1,5 m, pojízdné zdvihací pracovní plošiny, závěsné plošiny a stožárové šplhací pracovní plošiny,
- c) výtahy pro dopravu osob, osob a nákladu nebo jen nákladu a svislé zdvihací plošiny, které jsou trvalou součástí budov s povolenou dopravou osob a nákladu, o nosnosti přesahující 100 kg a výškou zdvihu přesahující 2 m,
- d) stavební výtahy pro přepravu osob a nákladu a
- e) regálové zakladače se svisle pohyblivými stanovišti obsluhy a jejich přesuvny.

Vyhrazenými zdvihacími zařízeními nejsou

- a) zdvižné vozíky,
- b) zdvihací zařízení sestavená a konstruovaná výhradně pro montážní účely, zejména montážní ramena, stožáry a nástavby,
- c) závěsné dopravníky,
- d) nakladače,
- e) zdvihací čela nákladních automobilů,
- f) zdvihací zařízení vozidel pro odvoz odpadů,
- g) pohyblivé schody a pohyblivé chodníky,
- h) mechanické rampy,
- i) výsuvné žebříky,
- j) prostředky pro vázání, zavěšení a uchopení břemen, které nejsou trvalou součástí zdvihacího zařízení,
- k) prostředky lidové zábavy,
- l) jevištní a pódiová technologická zařízení,
- m) plošiny a zařízení pro zdvihání automobilů,
- n) schodišťové výtahy a šikmé zvedací plošiny s motorickým pohonem,
- o) pomocná jednoúčelová manipulační zařízení, která jsou součástí technologických linek strojů,
- p) vrátky a
- q) trvalé a dočasné jeřábové dráhy.

Zařazení vyhrazených zdvihacích zařízení:

Vyhrazenými zdvihacími zařízeními I. třídy jsou

- a) jeřáby a zdvihadla včetně kladkostrojů s motorickým pohonem o nosnosti přesahující 3200 kg a jeřáby a zdvihadla včetně kladkostrojů s ručním pohonem o nosnosti přesahující 5000 kg, včetně trvale instalovaného zařízení pro uchopení a zavěšení břemene,
- b) stavební výtahy pro přepravu osob a nákladu,
- c) regálové zakladače se svisle pohyblivými stanovišti obsluhy a jejich přesuvny

Vyhrazenými zdvihacími zařízeními II. třídy jsou

- a) jeřáby a zdvihadla včetně kladkostrojů s motorickým pohonem o nosnosti přesahující 1000 kg a nepřesahující nosnost 3200 kg, včetně trvale instalovaného zařízení pro uchopení a zavěšení břemene,
- b) výtahy pro dopravu osob, osob a nákladu nebo jen nákladu a svislé zdvihací plošiny, které jsou trvalou součástí budov s povolenou dopravou osob a osob a nákladu, přesahující nosnost 100 kg a výškou zdvihu přesahující 2 m,
- c) pracovní plošiny s motorickým pohonem a s výškou zdvihu přesahující 1,5 m, pojízdné zdvihací pracovní plošiny, závěsné plošiny a stožárové šplhací pracovní plošiny.

Zák. 250/2021 Sb., NV 193/2022 Sb.

b. Popište, co je Systém bezpečné práce?

Systém bezpečné práce obsahuje

- a) návrh činností jeřábu tak, aby byly prováděny bezpečně a s přihlédnutím ke všem předvídatelným rizikům, provedený pověřenými osobami s odpovídající kvalifikací; v případě opakujících se nebo rutinních činností je možné navrhnout činnosti pouze pro úvodní fázi a stanovit periodické kontroly pro zjištění, zda došlo ke změnám postupů,
- b) výběr, zajištění a použití vhodného jeřábu a příslušenství,
- c) údržbu, prohlídky a kontroly jeřábu a příslušenství,
- d) určení řádně zaškolených a odpovědných osob, které byly prokazatelně seznámeny se svými povinnostmi a s povinnostmi ostatních účastníků provozu jeřábu,
- e) odpovídající dozor prováděný zaškolenými osobami s potřebnými pravomocemi stanovenými provozovatelem,
- f) kontrolu, zda jsou k dispozici všechny potřebné doklady a dokumentace,
- g) zákaz nedovolených manipulací po celou dobu používání jeřábu, h) zajištění bezpečnosti osob přímo se neúčastnících používání jeřábu,
- i) koordinaci s ostatními spolupracujícími subjekty, které se účastní prací, včetně stanovení opatření k zamezení vzniku rizik ohrožení života, bezpečnosti a zdraví osob, majetku nebo životního prostředí,
- j) zajištění komunikačního systému, se kterým budou seznámeny všechny osoby účastnící se používání jeřábu,
- k) požadavky na provoz jeřábu obsahující přípravu stanoviště, montáž, demontáž a údržbu jeřábu.

Zák. 250/2021 Sb., NV 193/2022 Sb.

c. Popište rozdíly v obsahu a rozsahu revizí a zkoušek u vyhrazených technických zdvihacích zařízení?

- a) prohlídka vyhrazeného zdvihacího zařízení je vizuální kontrola a kontrola funkce vyhrazeného zdvihacího zařízení provedená na každé části vyhrazeného zdvihacího zařízení za účelem zjištění jakýchkoliv závad nebo odchylek od normálního stavu; provádí ji obsluha na začátku každé pracovní směny a provede o tom před použitím vyhrazeného zdvihacího zařízení záznam,

b) funkční zkouška vyhrazeného zdvihacího zařízení je prověření činností mechanismů elektrického zařízení a signalizačních a zabezpečovacích zařízení s břemenem nepřevyšujícím jmenovitou nosnost,

c) kontrola vyhrazeného zdvihacího zařízení je ověřování technického stavu podle průvodní dokumentace v souladu správními a ostatními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pravidelných intervalech v mezidobí revizí a zkoušek, které provádí osoba s kvalifikací stanovenou podle místního provozního předpisu,

d) zkouška vyhrazeného zdvihacího zařízení je zjišťování celkového technického stavu zdvihacího zařízení z hlediska bezpečnosti a provozní způsobilosti prohlídkou, funkční zkouškou a následně zkouškou přetížením, které provádí revizní technik vyhrazených zdvihacích zařízení s kvalifikací pro zkoušené vyhrazené zdvihací zařízení.

Zák. 250/2021 Sb., NV 193/2022 Sb.

5. Úkoly v prevenci rizik:

a. Uveďte, kdy může zajišťovat úkoly v prevenci rizik zaměstnavatel sám a za jakých podmínek?

Zákon č. 309/2006 Sb., §9

(2) Zaměstnavatel může zajišťovat sám plnění úkolů v prevenci rizik, je-li k tomu způsobilý nebo odborně způsobilý v případech a za podmínek:

(3) Zaměstnává-li:

a) nejvýše 25 zaměstnanců, může zajišťovat úkoly v prevenci rizik sám, má-li k tomu potřebné znalosti,

b) 26 až 500 zaměstnanců, může zajišťovat úkoly v prevenci rizik sám, je-li k tomu odborně způsobilý, nebo jednou nebo více odborně způsobilými osobami,

b. Uveďte, kdy může zajišťovat úkoly v prevenci rizik zaměstnavatel prostřednictvím jedné odborně způsobilé osoby, popřípadě více odborně způsobilými osobami a kdo zodpovídá za dodržení termínů, obsahovou, aktuální správnost dokumentace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci?

Zákon č. 309/2006 Sb., §9

(2) Zaměstnavatel plnění úkolů v prevenci rizik je povinen zajistit odborně způsobilým zaměstnancem, kterého zaměstnává v pracovněprávním vztahu <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-309 - f3063907>. Nemá-li takového zaměstnance, je povinen zajistit je jinou odborně způsobilou osobou. Odborně způsobilý zaměstnanec zaměstnavatele nebo jiná odborně způsobilá fyzická osoba jsou odborně způsobilými osobami.

(3) Zaměstnává-li zaměstnavatel

b) 26 až 500 zaměstnanců, může zajišťovat úkoly v prevenci rizik sám, je-li k tomu odborně způsobilý, nebo jednou nebo více odborně způsobilými osobami,

c) více než 500 zaměstnanců, zajišťuje úkoly v prevenci rizik vždy jednou nebo více odborně způsobilými osobami.

Pokud má zaměstnavatel potřebné znalosti či potřebnou odbornou způsobilost, odpovídá za obsahovou a aktuální správnost dokumentace. Pokud tyto znalosti či odbornost nemá, odpovídá za obsahovou a aktuální správnost zaměstnanec, či osoba, kterou si na zpracování dokumentace najme. Zaměstnavatel však zodpovídá za to, že veškerá dokumentace bude zpracována v rozsahu a platném znění.

c. Uvedte, jaké povinnosti na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci musí zaměstnavatel prostřednictvím odborně způsobilé osoby splnit?

Zákon č. 262/2006 Sb.

§ 101

(1) Zaměstnavatel je povinen zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce (dále jen "rizika").

(2) Péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci uložená zaměstnavateli podle odstavce 1 nebo zvláštními právními předpisy je nedílnou a rovnocennou součástí pracovních povinností vedoucích zaměstnanců na všech stupních řízení v rozsahu pracovních míst, která zastávají.

(3) Plní-li na jednom pracovišti úkoly zaměstnanci dvou a více zaměstnavatelů, jsou zaměstnavatelé povinni vzájemně se písemně informovat o rizicích a přijatých opatřeních k ochraně před jejich působením, která se týkají výkonu práce a pracoviště, a spolupracovat při zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pro všechny zaměstnance na pracovišti. Na základě písemné dohody zúčastněných zaměstnavatelů touto dohodou pověřený zaměstnavatel koordinuje provádění opatření k ochraně bezpečnosti a zdraví zaměstnanců a postupy k jejich zajištění.

(4) Každý ze zaměstnavatelů uvedených v odstavci 3 je povinen

a) zajistit, aby jeho činnosti a práce jeho zaměstnanců byly organizovány, koordinovány a prováděny tak, aby současně byli chráněni také zaměstnanci dalšího zaměstnavatele,

b) dostatečně a bez zbytečného odkladu informovat odborovou organizaci a zástupce zaměstnanců pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a nepůsobí-li u něj, přímo své zaměstnance o rizicích a přijatých opatřeních, které získal od jiných zaměstnavatelů.

(5) Povinnost zaměstnavatele zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci se vztahuje na všechny fyzické osoby, které se s jeho vědomím zdržují na jeho pracovištích.

(6) Náklady spojené se zajišťováním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je povinen hradit zaměstnavatel; tyto náklady nesmějí být přenášeny přímo ani nepřímo na zaměstnance.

§ 102

(1) Zaměstnavatel je povinen vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímáním opatření k předcházení rizikům.

(2) Prevencí rizik se rozumí všechna opatření vyplývající z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a z opatření zaměstnavatele, která mají za cíl předcházet rizikům, odstraňovat je nebo minimalizovat působení neodstranitelných rizik.

(3) Zaměstnavatel je povinen soustavně vyhledávat nebezpečné činitele a procesy pracovního prostředí a pracovních podmínek, zjišťovat jejich příčiny a zdroje. Na základě tohoto zjištění vyhledávat a hodnotit rizika a přijímat opatření k jejich odstranění a provádět taková opatření, aby v důsledku příznivějších pracovních podmínek a úrovně rozhodujících faktorů práce dosud zařazené podle zvláštního právního předpisu jako rizikové mohly být

zařazeny do kategorie nižší. K tomu je povinen pravidelně kontrolovat úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zejména stav výrobních a pracovních prostředků a vybavení pracovišť a úroveň rizikových faktorů pracovních podmínek, a dodržovat metody a způsob zjištění a hodnocení rizikových faktorů podle zvláštního právního předpisu.

(4) Není-li možné rizika odstranit, je zaměstnavatel povinen je vyhodnotit a přijmout opatření k omezení jejich působení tak, aby ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců bylo minimalizováno. Přijatá opatření jsou nedílnou a rovnocennou součástí všech činností zaměstnavatele na všech stupních řízení. O vyhledávání a vyhodnocování rizik a o přijatých opatřeních podle věty první je zaměstnavatel povinen vést dokumentaci.

(5) Při přijímání a provádění technických, organizačních a jiných opatření k prevenci rizik je zaměstnavatel povinen vycházet ze všeobecných preventivních zásad, kterými se rozumí

a) omezování vzniku rizik,

b) odstraňování rizik u zdroje jejich původu,

c) přizpůsobování pracovních podmínek potřebám zaměstnanců s cílem omezení působení negativních vlivů práce na jejich zdraví,

d) nahrazování fyzicky namáhavých prací novými technologickými a pracovními postupy,

e) nahrazování nebezpečných technologií, výrobních a pracovních prostředků, surovin a materiálů méně nebezpečnými nebo méně rizikovými, v souladu s vývojem nejnovějších poznatků vědy a techniky,

f) omezování počtu zaměstnanců vystavených působení rizikových faktorů pracovních podmínek překračujících nejvyšší hygienické limity a dalších rizik na nejnižší počet nutný pro zajištění provozu,

g) plánování při provádění prevence rizik s využitím techniky, organizace práce, pracovních podmínek, sociálních vztahů a vlivu pracovního prostředí,

h) přednostní uplatňování prostředků kolektivní ochrany před riziky oproti prostředkům individuální ochrany,

i) provádění opatření směřujících k omezení úniku škodlivin ze strojů a zařízení,

j) udílení vhodných pokynů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

(6) Zaměstnavatel je povinen přijmout opatření pro případ zdolávání mimořádných událostí, jako jsou havárie, požáry a povodně, jiná vážná nebezpečí a evakuace zaměstnanců včetně pokynů k zastavení práce a k okamžitému opuštění pracoviště a odchodu do bezpečí; při poskytování první pomoci spolupracuje s poskytovatelem pracovnělékařských služeb. Zaměstnavatel je povinen zajistit a určit podle druhu činnosti a velikosti pracoviště potřebný počet zaměstnanců, kteří organizují poskytnutí první pomoci, zajišťují přivolání zejména poskytovatele zdravotnické záchranné služby, Hasičského záchranného sboru České republiky a Policie České republiky a organizují evakuaci zaměstnanců. Zaměstnavatel je povinen zajistit ve spolupráci s poskytovatelem pracovnělékařských služeb jejich vyškolení a vybavení v rozsahu odpovídajícím rizikům vyskytujícím se na pracovišti.

(7) Zaměstnavatel je povinen přizpůsobovat opatření měnícím se skutečností, kontrolovat jejich účinnost a dodržování a zajišťovat zlepšování stavu pracovního prostředí a pracovních podmínek.

HLAVA II

POVINNOSTI ZAMĚSTNAVATELE, PRÁVA A POVINNOSTI ZAMĚSTNANCE

§ 103

(1) Zaměstnavatel je povinen

a) nepřipustit, aby zaměstnanec vykonával zakázané práce a práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti,

b) informovat zaměstnance o tom, do jaké kategorie byla jím vykonávaná práce zařazena; kategorizaci prací upravuje zvláštní právní předpis,

c) zajistit, aby práce v případech stanovených zvláštním právním předpisem vykonávali pouze zaměstnanci, kteří mají platný zdravotní průkaz, kteří se podrobili zvláštnímu očkování nebo mají doklad o odolnosti vůči nákaze,

d) sdělit zaměstnancům, u kterého poskytovatele pracovnělékařských služeb jim budou poskytnuty pracovnělékařské služby a jakým druhům očkování a jakým pracovnělékařským prohlídkám a vyšetřením souvisejícím s výkonem práce jsou povinni se podrobit, umožnit zaměstnancům podrobit se těmto očkováním, prohlídkám a vyšetřením v rozsahu stanoveném zvláštními právními předpisy nebo rozhodnutím příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví,

e) nahradit zaměstnanci, který se podrobí pracovnělékařské prohlídce, vyšetření nebo očkování podle písmene d), případnou ztrátu na výdělků, a to ve výši průměrného výdělku, popřípadě ve výši rozdílu mezi náhradou mzdy nebo platu podle § 192 nebo nemocenským a průměrným výdělkem,

f) zajistit zaměstnancům, zejména zaměstnancům v pracovním poměru na dobu určitou, zaměstnancům agentury práce dočasně přiděleným k výkonu práce k jinému zaměstnavateli, mladistvým zaměstnancům, podle potřeb vykonávané práce dostatečné a přiměřené informace a pokyny o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, zejména formou seznámení s riziky, výsledky vyhodnocení rizik a s opatřeními na ochranu před působením těchto rizik, která se týkají jejich práce a pracoviště,

g) zabezpečit, aby zaměstnanci jiného zaměstnavatele vykonávající práce na jeho pracovištích obdrželi před jejich zahájením vhodné a přiměřené informace a pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a o přijatých opatřeních, zejména ke zdolávání požárů, poskytnutí první pomoci a evakuace fyzických osob v případě mimořádných událostí,

h) jestliže při práci přichází v úvahu expozice rizikovým faktorům poškozujícím plod v těle matky, informovat o tom zaměstnankyně. Těhotné zaměstnankyně, zaměstnankyně, které kojí, a zaměstnankyně-matky do konce devátého měsíce po porodu je dále povinen seznámit s riziky a jejich možnými účinky na těhotenství, kojení nebo na jejich zdraví a učinit potřebná opatření, včetně opatření, která se týkají snížení rizika psychické a fyzické únavy a jiných druhů psychické a fyzické zátěže spojené s vykonávanou prací, a to po celou dobu, kdy je to nutné k ochraně jejich bezpečnosti nebo zdraví dítěte,

i) umožnit zaměstnanci nahlížet do evidence, která je o něm vedena v souvislosti se zajišťováním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,

j) zajistit zaměstnancům poskytnutí první pomoci,

k) nepoužívat takového způsobu odměňování prací, při kterém jsou zaměstnanci vystaveni zvýšenému nebezpečí újmy na zdraví a jehož použití by vedlo při zvyšování pracovních výsledků k ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců,

l) zajistit dodržování zákazu kouření na pracovištích stanoveného zvláštními právními předpisy.

Informace a pokyny musí být zajištěny vždy při přijetí zaměstnance, při jeho převedení, přeložení nebo změně pracovních podmínek, změně pracovního prostředí, zavedení nebo změně pracovních prostředků, technologie a pracovních postupů. O informacích a pokynech je zaměstnavatel povinen vést dokumentaci.

(2) Zaměstnavatel je povinen zajistit zaměstnancům školení o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které doplňují jejich odborné předpoklady a požadavky pro výkon práce, které se týkají jimi vykonávané práce a vztahují se k rizikům, s nimiž může přijít zaměstnanec do styku na pracovišti, na kterém je práce vykonávána, a soustavně vyžadovat a kontrolovat jejich dodržování. Školení podle věty první je zaměstnavatel povinen zajistit při nástupu zaměstnance do práce, a dále

a) při změně

1. pracovního zařazení,

2. druhu práce,

b) při zavedení nové technologie nebo změny výrobních a pracovních prostředků nebo změny technologických anebo pracovních postupů,

c) v případech, které mají nebo mohou mít podstatný vliv na bezpečnost a ochranu zdraví při práci.

(3) Zaměstnavatel je povinen určit obsah a četnost školení o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, způsob ověřování znalostí zaměstnanců a vedení dokumentace o provedeném školení. Vyžaduje-li to povaha rizika a jeho závažnost, musí být školení podle věty první pravidelně opakováno; v případech uvedených v odstavci 2 písm. c) musí být školení provedeno bez zbytečného odkladu.

(4) Zaměstnavatel je povinen těhotným zaměstnankyním, zaměstnankyním, které kojí, a zaměstnankyním-matkám do konce devátého měsíce po porodu přizpůsobovat na pracovišti prostory pro jejich odpočinek.

(5) Zaměstnavatel je povinen pro zaměstnance, který je osobou se zdravotním postižením, zajišťovat na svůj náklad technickými a organizačními opatřeními, zejména potřebnou úpravu pracovních podmínek, úpravu pracovišť, vyhrazování pracovních míst, zaškolení nebo zaučení těchto zaměstnanců a zvyšování jejich kvalifikace při výkonu jejich pravidelného zaměstnání.

Zákon č. 262/2006 Sb.

6. Jaké jsou technické požadavky na strojní zařízení

a. Uveďte, jaké jsou základní požadavky na ochranu zdraví a bezpečnost?

Minimálními požadavky na bezpečný provoz a používání zařízení v závislosti na příslušném riziku vytvářeném daným zařízením jsou:

používání zařízení k účelům a za podmínek, pro které je určeno, v souladu s provozní dokumentací; zaměstnavatel může stanovit další požadavky na bezpečnost místním provozním bezpečnostním předpisem, a to minimálně v rozsahu daném normovou hodnotou,

zaměstnavatelem stanovený bezpečný přístup obsluhy k zařízení a dostatečný manipulační prostor se zřetelem na technologický proces a organizaci práce, umožňující bezpečné používání zařízení,

přivádění nebo odvádění všech forem energií a látek, užívaných nebo vyráběných, bezpečným způsobem,

vybavení zařízení zábranou nebo ochranným zařízením nebo přijetí opatření tam, kde existuje riziko kontaktu nebo zachycení zaměstnance pohybujícími se částmi pracovního zařízení nebo pádu břemene,

montování a demontování zařízení za bezpečných podmínek v souladu s návodem dodaným výrobcem, nebo není-li návod výrobce k dispozici, návodem stanoveným zaměstnavatelem,

ochrana zaměstnance proti nebezpečnému dotyku u zařízení pod napětím a před jevy vyvolanými účinky elektřiny,

ochrana zařízení, které může být vystaveno účinkům atmosférické elektřiny, zejména zasažení bleskem,

upevnění, ukotvení nebo zajištění zařízení nebo jeho části vhodným způsobem, je-li to nutné pro bezpečný provoz a používání,

neohrožování zaměstnance rizikovými faktory, například hlukem, vibracemi nebo teplotami, které vyvíjí zařízení,

v případě potřeby označení výstražnými nebo informačními značkami, sděleními, značením nebo signalizací, které jsou srozumitelné, mají jednoznačný charakter a nesmí být poškozovány běžným provozem zařízení, a

vybavení vhodným ochranným zařízením a zabezpečením před ohrožením života a poškozením zdraví tak, aby chránilo zaměstnance zejména

1. před padajícími, odlétajícími nebo vymrštěnými předměty uvolněnými ze zařízení,
2. před rizikem požáru nebo výbuchu s následným požárem nebo účinků výbušných směsí látek vyráběných, užívaných nebo skladovaných v zařízení,
3. před nebezpečím vzniklým vypouštěním nebo únikem plyných, kapalných nebo tuhých emisí,
4. před možným poškozením zdraví zaměstnance způsobeným zachycením nebo destrukcí pohybující se částí zařízení.

Oprava, seřizování, úprava, údržba a čištění zařízení se provádějí, jen je-li zařízení odpojeno od přívodů energií; není-li to technicky možné, učiní se vhodná ochranná opatření.

Obsluha musí mít možnost se přesvědčit, že v nebezpečných prostorech se nenachází žádný zaměstnanec; pokud nelze tento požadavek splnit, bezpečnostní systém před spuštěním, popřípadě zastavením zařízení musí vydávat zvukový nebo i viditelný výstražný signál, aby zaměstnanci zdržující se v nebezpečném prostoru měli vždy dostatek času nebezpečný prostor opustit.

Ochranné zařízení

musí mít pevnou konstrukci odolnou proti poškození,

musí být umístěno v bezpečné vzdálenosti od nebezpečného prostoru,

nesmí bránit montáži, opravě, údržbě, seřizování, manipulaci a čištění; přístup zaměstnance musí být omezen pouze na tu část zařízení, kde je prováděna činnost, a to pokud možno bez sejmutí ochranného zařízení,
nesmí být snadno odnímatelné nebo odpojitelné,
nesmí omezovat výhled na provoz zařízení více, než je nezbytně nutné,
musí splňovat další technické požadavky na blokování nebo jištění stanovené zvláštním právním předpisem, popřípadě normovou hodnotou, nevyplývají-li další požadavky ze zvláštního právního předpisu.

b. Uveďte, jaké jsou požadavky na bezpečnost a spolehlivost ovládacích systémů?

Ovládací systémy

- umístění ovládacích prvků ovlivňujících bezpečnost provozu zařízení mimo nebezpečné prostory, bezpečné ovládání, a to i v případě jejich poruchy nebo poškození, dobrá viditelnost, rozpoznatelnost a v určených případech příslušné označení; nemohou-li být ovládací prvky z technických důvodů umístěny mimo nebezpečné prostory, nesmí být jejich ovládání zdrojem nebezpečí, a to ani v důsledku nahodilého úkonu,
- spouštění zařízení pouze záměrným úkonem obsluhy pomocí ovládače, který je k tomu účelu určen,
- vybavení ovládačem pro úplné bezpečné zastavení; v době, kdy se zařízení nepoužívá, jeho vypnutí a ve stanovených případech jeho odpojení od zdrojů energií a zabezpečení,
- vybavení ovládačem pro nouzové zastavení, který zablokuje spouštěcí ovládače tam, kde je to nutné; současně se zastavením chodu zařízení nebo jeho nebezpečné části se musí vypnout příklady energií k jeho pohonům, s výjimkou případů, kdyby tím došlo k ohrožení života nebo zdraví zaměstnanců,
- vybavení zařízení zřetelně identifikovatelnými zařízeními pro jeho odpojení od všech zdrojů energií; následné připojení zařízení ke zdrojům energie nesmí představovat pro zaměstnance žádné riziko,
- vybavení pracoviště, kde je umístěno zařízení, ovládači k zastavení některého nebo všech zařízení v závislosti na druhu rizika,

c. Uveďte, jaké jsou požadavky na údržbu strojního zařízení?

Údržba zařízení

Kontrola bezpečnosti provozu zařízení před uvedením do provozu je prováděna podle průvodní dokumentace výrobce. Není-li výrobce znám nebo není-li průvodní dokumentace k dispozici, stanoví rozsah kontroly zařízení zaměstnavatel místním provozním bezpečnostním předpisem.

Zařízení musí být vybaveno provozní dokumentací. Následná kontrola musí být prováděna nejméně jednou za 12 měsíců v rozsahu stanoveném místním provozním bezpečnostním předpisem, nestanoví-li zvláštní právní předpis, popřípadě průvodní dokumentace nebo normové hodnoty rozsah a četnost následných kontrol jinak

7. Nemoc z povolání:

a. Uveďte, jakým způsobem je definována nemoc z povolání?

Nařízení vlády č. 290/1995 Sb.

Nemoci z povolání jsou nemoci vznikající nepříznivým působením chemických, fyzikálních, biologických nebo jiných škodlivých vlivů, pokud vznikly za podmínek uvedených v seznamu nemocí z povolání. Nemocí z povolání se rozumí též akutní otrava vznikající nepříznivým působením chemických látek.

Nemoc z povolání může mít charakter jak trvalý (chronický), tak charakter dočasný. V případě dočasného charakteru mizí chorobné změny buď léčbou, nebo již pouhým opuštěním vykonávaného povolání. V případě trvalého (chronického) charakteru je na zvážení zaměstnance vykonávajícího rizikové povolání, zda je pro něj vhodné či žádoucí, aby i nadále pokračoval ve výkonu povolání, což je stejné rozhodování zrovna tak jako u jiných příčin nemocí (nevhodné prostředí, životospráva, nevyhovující mezilidské vztahy).

b. Uveďte, kdo posuzuje, zda se jedná o nemoc z povolání či nikoliv?

K uznávání nemocí z povolání jsou oprávněni pouze poskytovatelé v oboru pracovní lékařství, kteří získali povolení ministerstva zdravotnictví, tzv. střediska nemocí z povolání. V povolení je mj. vymezeno území, kde se tato zdravotní služba poskytuje. Seznam poskytovatelů, kteří získali povolení k uznávání nemocí z povolání, zveřejňuje ministerstvo zdravotnictví (MZ).

c. Uveďte, kde je uveden seznam schválených nemocí z povolání a jaký je postup při jejich uznávání?

Nařízení vlády č. 290/1995 Sb.

Seznam reflektuje vzorové seznamy nemocí z povolání Mezinárodní organizace práce a Evropské unie, které byly přizpůsobeny českým národním podmínkám a tradici.

Seznam nemocí z povolání se člení na 6 **kapitol**, které obsahují různý počet **položek**.

- Kapitola I: Nemoci z povolání způsobené chemickými látkami
- Kapitola II: Nemoci z povolání způsobené fyzikálními faktory
- Kapitola III: Nemoci z povolání týkající se dýchacích cest, plic, pohrudnice a pobřišnice
- Kapitola IV: Nemoci z povolání kožní
- Kapitola V: Nemoci z povolání přenosné a parazitární
- Kapitola VI: Nemoci z povolání způsobené ostatními faktory a činiteli

Předpoklady pro uznání nemocí z povolání

Aby mohlo být určité onemocnění uznáno za nemoc z povolání v právním slova smyslu, musí být současně splněna řada podmínek:

1. Onemocnění musí být vyjmenováno v Seznamu nemocí z povolání (dále jen „seznam“), anebo ho lze zařadit pod některou položku seznamu.
2. Zdravotní stav posuzované osoby musí odpovídat příslušné diagnóze, a onemocnění musí dosahovat požadovaného stupně závažnosti, pokud je v seznamu definován.

3. Musí být objektivně ověřeno, že posuzovaná osoba pracovala za podmínek, jejichž vlivem nemoc z povolání vzniká.

Zjištění zdravotního stavu

Zjištění zdravotního stavu posuzované osoby, včetně posouzení zdravotního stavu před vznikem nemoci, zahrnuje kromě fyzikálního vyšetření také posouzení výsledků potřebných odborných vyšetření. Klinický obraz musí odpovídat příslušné diagnóze a onemocnění musí dosahovat požadovaného stupně závažnosti, pokud je v seznamu definováno.

Ministerstvo zdravotnictví vydalo metodické pokyny, aby se v celém státě standardizoval postup, při němž se stanoví stupeň závažnosti onemocnění posuzovaného jako možná nemoc z povolání.

Ověření podmínek vzniku onemocnění

Zda posuzovaná osoba pracovala za podmínek, za nichž vzniká daná nemoc z povolání, ověřují:

1. příslušné orgány ochrany veřejného zdraví.
2. Státní úřad pro jadernou bezpečnost v případě, že jde o podezření na vznik nemoci z povolání v souvislosti s prací v podmínkách ionizujícího záření,
3. poskytovatel pracovnělékařských služeb, jde-li o podezření na vznik nemoci z povolání při výkonu práce v zahraničí, k níž byl zaměstnanec vyslán zaměstnavatelem se sídlem v České republice, a to na základě sdělení posuzovanou osobou a podrobného písemného vyjádření vysílajícího zaměstnavatele o podmínkách, za kterých byla práce v zahraničí vykonávána.

Ověření je uzavřeno vyjádřením, že při dané práci byly nebo nebyly splněny podmínky vzniku nemoci z povolání, resp. že to nelze objektivně prokázat.

Lékařský posudek o uznání/neuznání nemoci z povolání

Po shromáždění všech potřebných podkladů vydá příslušný poskytovatel lékařský posudek o uznání/neuznání nemoci z povolání, který se předá:

- posuzované osobě,
- zaměstnavateli, u něhož posuzovaná osoba pracovala naposledy za podmínek, za kterých nemoc z povolání vzniká.

Přezkoumání lékařského posudku

Pokud se posuzovaná osoba nebo osoba, které uplatněním lékařského posudku vznikají práva nebo povinnosti, domnívá, že lékařský posudek je nesprávný, může do 10 pracovních dnů od jeho předání podat návrh na jeho přezkoumání poskytovateli, který posudek vydal. Vyhoví-li poskytovatel návrhu na přezkoumání, zruší ihned původní lékařský posudek a na základě zjištěných skutečností, popřípadě nového posouzení zdravotní způsobilosti, vydá posudek nový.

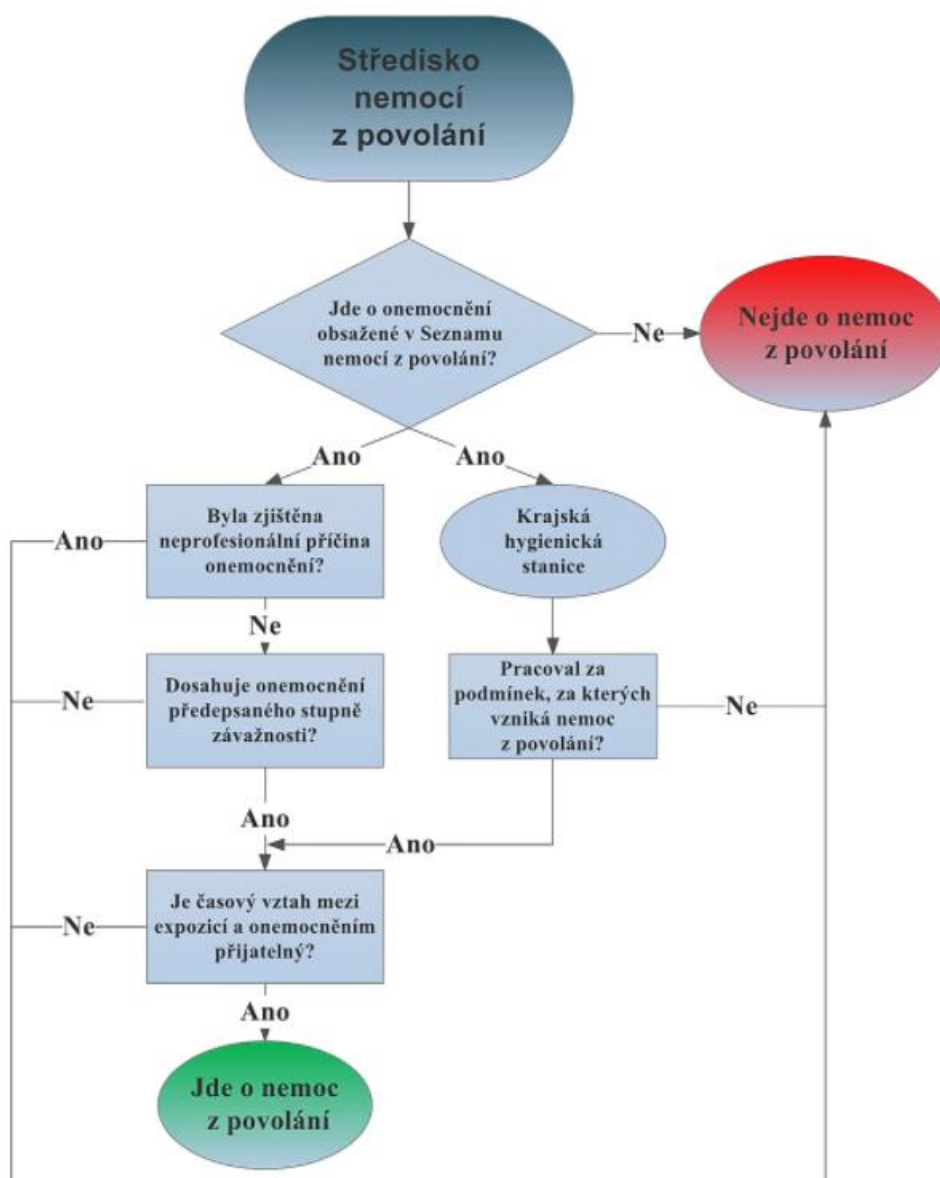
Pokud poskytovatel návrhu na přezkoumání lékařského posudku nevyhoví v plném rozsahu, postoupí spis s tímto návrhem, včetně příslušné části zdravotnické dokumentace, a dalších potřebných podkladů a svého stanoviska, příslušnému správnímu orgánu, kterým je Odbor zdravotnictví Krajského úřadu. Správní orgán do 30 pracovních dnů ode dne doručení spisu buď návrh na přezkoumání zamítne a napadený lékařský posudek potvrdí, nebo napadený lékařský posudek zruší a vrátí věc poskytovateli, aby vydal nový lékařský posudek.

V případě, že byl lékařský posudek příslušným správním orgánem potvrzen, odešle středisko nemocí z povolání stejnopis tohoto posudku:

- registrujícímu poskytovateli v oboru všeobecné praktické lékařství,
- příslušnému poskytovateli pracovnílékařské služby, jde-li o zaměstnance,
- orgánu, který provedl ověření podmínek vzniku onemocnění,
- zdravotní pojišťovně, u které je posuzovaná osoba pojištěna.

Algoritmus procesu posuzování a uznávání nemocí z povolání

Všichni pacienti, u nichž byla uznána nemoc z povolání nebo ohrožení nemocí z povolání jsou povinně sledovaní (dispenzarizováni) ve střediscích nemocí z povolání, a to podle vyhlášky č. 39/2012 Sb. Dispenzární prohlídky se provádějí v takovém časovém rozmezí, které vyžaduje zdravotní stav pacienta, nejméně však jedenkrát ročně.

Obrázek 1 Zdroj - internet

Ukončení nemoci z povolání

Jestliže vznikne podezření, že konkrétní nemoc z povolání, již nadále nesplňuje podmínky pro uznání, je ošetřující lékař povinen odeslat tuto osobu na příslušné středisko nemocí z povolání. Stejnou povinnost má i zaměstnavatel.

Nařízení vlády č. 276/2015 Sb.,

8. Přestupek právnické osoby na úseku BOZP:

a. Uveďte, kdo se může dopustit přestupku právnické osoby?

Zákon č. 250/2005 Sb.

§ 20

Právnická osoba jako pachatel

(1) Právnická osoba je pachatelem, jestliže k naplnění znaků přestupku došlo jednáním fyzické osoby, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě a která porušila právní povinnost uloženou právnické osobě, a to při činnosti právnické osoby, v přímé souvislosti s činností právnické osoby nebo ku prospěchu právnické osoby nebo v jejím zájmu; za porušení právní povinnosti uložené právnické osobě se považuje též porušení právní povinnosti uložené organizační složce nebo jinému útvaru, který je součástí právnické osoby.

(2) Za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě, se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje

a) statutární orgán nebo člen statutárního orgánu,

b) jiný orgán právnické osoby nebo jeho člen,

c) zaměstnanec nebo osoba v obdobném postavení při plnění úkolů vyplývajících z tohoto postavení,

d) fyzická osoba, která plní úkoly právnické osoby,

e) fyzická osoba, kterou právnická osoba používá při své činnosti, nebo

f) fyzická osoba, která za právnickou osobu jednala, jestliže právnická osoba výsledku takového jednání využila.

(3) Jestliže ke spáchání přestupku zákon vyžaduje zvláštní vlastnost, způsobilost nebo postavení pachatele, který je právnickou osobou, zvláštní vlastnost, způsobilost nebo postavení nemusí být dány u fyzické osoby, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě.

(4) Ustanovení odstavců 1 až 3 se použijí i tehdy,

a) jestliže k jednání fyzické osoby, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě, došlo před vznikem právnické osoby,

b) jestliže právnická osoba vznikla, ale soud rozhodl o neplatnosti právnické osoby, nebo

c) je-li právní jednání, které mělo založit oprávnění k jednání za právnickou osobu, neplatné nebo neúčinné.

(5) Pachatelem je též právnická osoba, která ke spáchání přestupku užila jiné právnické osoby nebo fyzické osoby odlišné od fyzické osoby, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě, jestliže tyto osoby nejsou za přestupek odpovědné.

(6) Odpovědnost právnické osoby za přestupek není podmíněna zjištěním konkrétní fyzické osoby, která se považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě. Správní orgán není povinen zjišťovat konkrétní fyzickou osobu, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě, zejména tehdy, je-li ze zjištěných skutečností zřejmé, že k jednání zakládajícímu odpovědnost právnické osoby za přestupek došlo při činnosti právnické osoby.

(7) Odpovědností právnické osoby za přestupek není dotčena odpovědnost za přestupek fyzických osob uvedených v odstavcích 1 a 2 a odpovědností za přestupek těchto fyzických osob není dotčena odpovědnost právnické osoby za přestupek.

§ 21

Zproštění odpovědnosti právnické osoby za přestupek

(1) Právnická osoba za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila.

(2) Právnická osoba se nemůže odpovědnosti za přestupek zprostit, jestliže z její strany nebyla vykonávána povinná nebo potřebná kontrola nad fyzickou osobou, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě, nebo nebyla učiněna nezbytná opatření k zamezení nebo odvrácení přestupku.

b. Uvedte konkrétní příklady přestupku právnické osoby a výše finančního postihu.

Zákon č. 251/2005 Sb.

§ 30

Přestupky právnických a podnikajících fyzických osob na úseku bezpečnosti práce

(1) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku na úseku bezpečnosti práce tím, že

a) nezajistí s ohledem na možné ohrožení života nebo zdraví bezpečnost fyzických osob zdržujících se s jejím vědomím na jejích pracovištích,

b) neplní informační povinnost stanovenou v § 108 odst. 2 a 3 zákoníku práce,

c) nezajistí spolupráci osob na jednom pracovišti, aby byli kromě jejich zaměstnanců chráněni také zaměstnanci jiné osoby,

d) přenese náklady spojené se zajišťováním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na zaměstnance,

e) nezajistí přijetí opatření potřebných k prevenci rizik, ačkoli k tomu má povinnost podle zvláštního právního předpisu,

f) nedodrží povinnosti při zajišťování bezpečnosti práce stanovené v § 101 až 103 zákoníku práce,

- g)** neposkytne bezplatně osobní ochranné pracovní prostředky, pracovní oděvy a obuv, mycí, čisticí a dezinfekční prostředky nebo ochranné nápoje, ačkoli k tomu má povinnost podle zvláštního právního předpisu,
- h)** nesplní povinnost udržovat osobní ochranné pracovní prostředky v použitelném stavu nebo nekontroluje jejich používání,
- i)** neumístí bezpečnostní značky nebo nezavede signály, ačkoli k tomu má povinnost podle zvláštního právního předpisu,
- j)** nevyšetří příčiny a okolnosti pracovního úrazu, ačkoli k tomu má povinnost podle zvláštního právního předpisu,
- k)** nevyhotoví záznam o pracovním úrazu nebo nevede dokumentaci ve stanoveném rozsahu, ačkoli k tomu má povinnost podle zvláštního právního předpisu,
- l)** nepředá vyhotovení záznamu o pracovním úrazu postiženému a v případě smrtelného pracovního úrazu jeho rodinným příslušníkům,
- m)** nevede evidenci o pracovních úrazech ve stanoveném rozsahu, ačkoli k tomu má povinnost podle zvláštního právního předpisu,
- n)** neohlásí pracovní úraz a nezašle záznam o něm stanoveným orgánům a institucím,
- o)** nepřijme opatření proti opakování pracovních úrazů,
- p)** nevede evidenci fyzických osob, u nichž byla uznána nemoc z povolání,
- q)** neplní povinnosti týkající se pracoviště a pracovního prostředí stanovené v zákonu o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, v nařízení vlády o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí, nařízení vlády o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky a nařízení vlády o bližších požadavcích na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v prostředí s nebezpečím výbuchu,
- r)** neplní povinnosti při zajištění řádného stavu používaných výrobních a pracovních prostředků a zařízení stanovené v zákonu o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a v nařízení vlády, kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a náradí,
- s)** poruší povinnost týkající se organizace práce a pracovních postupů stanovenou v zákonu o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, nařízení vlády, kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci související s chovem zvířat, nařízení vlády, kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci v lese a na pracovištích obdobného charakteru, nařízení vlády, kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování dopravy dopravními prostředky, nařízení vlády o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích a nařízení vlády, kterým se stanoví odchylná úprava pracovní doby a doby odpočinku zaměstnanců v dopravě,
- t)** nepřizná právo odmítnout výkon práce, o níž lze mít důvodně za to, že bezprostředně a závažným způsobem ohrožuje život nebo zdraví zaměstnanců, popřípadě život nebo zdraví jiných fyzických osob,
- u)** zaměstná mladistvé zaměstnance pracemi, při nichž jsou vystaveni zvýšenému nebezpečí úrazu nebo při jejichž výkonu by mohli vážně ohrozit bezpečnost a zdraví ostatních zaměstnanců nebo jiných fyzických osob,
- v)** nepřizná odborovým orgánům právo vykonávat kontrolu nad stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v rozsahu stanoveném v § 322 zákoníku práce,

w) nepřizná zaměstnancům právo účasti na řešení otázek souvisejících s bezpečností a ochranou zdraví při práci, ačkoli k tomu má povinnost podle zvláštního právního předpisu,
x) nezajistí na pracovištích dodržování zákazu požívání alkoholických nápojů nebo zneužívání jiných návykových látek,
y) nedoručí ve stanoveném termínu oznámení o zahájení prací na stavbě splňující požadavky stanovené v § 15 odst. 1 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci nebo neprovede bez zbytečného odkladu jeho aktualizaci,
z) neplní povinnost zhotovitele poskytovat koordinátorovi bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi součinnost, ačkoli k tomu má povinnost podle zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
za) nesplní některou z povinností koordinátora bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi podle § 10 odst. 4 nebo § 18 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
zb) nedodrží opatření k zamezení rizik na pracovištích, stanovená právními předpisy, které upravují povinnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob při používání chemických látek nebo látek obsažených ve směsích,
zc) v rozporu s § 14 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci neurčí jednoho nebo více koordinátorů bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi,
zd) v rozporu s § 15 odst. 2 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci nezajistí zpracování plánu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi před zahájením prací nebo nezajistí jeho aktualizaci při realizaci stavby,
ze) v rozporu s § 14 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci nezajistí součinnost všech zhotovitelů nebo jiné osoby k součinnosti s koordinátorem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi po celou dobu přípravy a realizace stavby.

(2) Za přestupek podle odstavce 1

- a)** písm. b), c), v), w), x) a za) lze uložit pokutu až do výše 300 000 Kč,
b) písm. l), m), n), p), y), zc), zd) a ze) lze uložit pokutu až do výše 400 000 Kč,
c) písm. a), g), j), k), q), r), s), t) a z) lze uložit pokutu až do výše 1 000 000 Kč,
d) písm. d), e), f), h), i), o), u) a zb) lze uložit pokutu až do výše 2 000 000 Kč.

c. Uvedte, jaký kontrolní orgán může uložit finanční postih právnické osobě při zjištění přestupku?

Oblastní inspektorát bezpečnosti práce, v případě odvolání ke Státnímu úřadu inspekce práce tento finanční postih potvrdí, nebo zruší.

Zákon č. 250/2016 Sb.

9. Jaké jsou požadavky na způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování silniční dopravy:

- a. Stanovte postupy při provozování silniční dopravy, které zahrnuje obsluhu, opravy, kontrolu a údržbu dopravních prostředků a pracovních činností?

Zaměstnavatel je povinen zajistit způsob organizace práce a pracovních postupů při provozování silniční dopravy, obsluze, opravách, kontrole a údržbě dopravních prostředků a pracovních činností, při nichž se používají dopravní prostředky, tak, aby:

byly určeny prostory pro bezpečné nakládání a vykládání přepravovaného nákladu a určen zaměstnanec, který řídí a koordinuje tuto činnost,

byly vydány organizační pokyny pro vykládku a nakládku zvláště těžkých nebo rozměrných nákladů a pro připojování a odpojování dopravních prostředků byl zajištěn dostatečný počet zaměstnanců pro tyto činnosti, a před zahájením prací určen způsob jejich dorozumívání,

bylo pracoviště mimo pozemní komunikace v případě potřeby vyznačeno výstražnými tabulkami, dopravními značkami, případně nahrnutím zeminy tam, kde hrozí nebezpečí zřícení nebo zasypání dopravního prostředku, a za snížené viditelnosti byla nebezpečná místa v terénu opatřena světly, odrazkami nebo odrazovými deskami,

v případě, že to vyžadují okolnosti, byl zaměstnanec při pohybu na pracovišti mimo pozemní komunikace seznámen s místními provozními podmínkami.

- b. Popište, jak zaměstnavatel zabezpečí při provozování silniční dopravy bezpečné otáčení nebo couvání silničních vozidel?

Zajistí bezpečné otáčení nebo couvání za pomoci dalšího zaměstnance, vyžadují-li to okolnosti, zejména nedostatečný rozhled nebo terén mimo pozemní komunikace,

- c. Popište způsob odstraňování poruch, ke kterým došlo během jízdy na pozemních komunikacích z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci při provozování silniční dopravy?

Povinnost používat při odstraňování poruch, ke kterým došlo během jízdy na pozemních komunikacích a kdy je nutno na ně vstoupit, výstražné vesty s vysokou viditelností vyhovující požadavkům normových hodnot.

NV č. 168/2002 Sb.

10. Poskytovatel pracovnělékařských služeb:

- a. Uveďte, jaké jsou povinnosti poskytovatele pracovnělékařských služeb?

Zákon č. 373/2011 Sb. a Vyhláška č. 79/2013 Sb.

Jednou z povinností zaměstnavatele je sdělit všem zaměstnancům, u kterého **poskytovatele pracovnělékařských služeb** jim budou poskytnuty pracovnělékařské služby a jakým druhům očkování a jakým preventivním prohlídkám a vyšetřením jsou povinni se podrobit. Zaměstnavatel je povinen umožnit zaměstnancům podrobit se tomuto očkování, prohlídkám a vyšetřením.

Pracovnílékařské služby jsou zdravotní služby preventivní, jejich součástí je:

- hodnocení vlivu pracovní činnosti, pracovního prostředí a pracovních podmínek na zdraví,
- provádění preventivních prohlídek,
- hodnocení zdravotního stavu za účelem posuzování zdravotní způsobilosti k práci,
- poradenství zaměřené na ochranu zdraví při práci a před pracovními úrazy a nemocemi z povolání,
- školení v poskytování první pomoci,
- pravidelný dohled na pracovištích.

Obsah pracovnílékařských služeb

- Hodnocení zdravotního stavu zaměstnanců nebo osob ucházejících se o zaměstnání:
- zjišťování vlivu pracovní činnosti, pracovního prostředí a pracovních podmínek na jejich zdravotní stav a vývoj zdravotního stavu a posouzení zdravotní způsobilosti k práci, a to při pracovnílékařských prohlídkách, kterými jsou lékařské prohlídky prováděné poskytovatelem pracovnílékařských služeb nebo registrujícím poskytovatelem v oboru všeobecné praktické lékařství,
- hodnocení výsledků sledování zátěže organismu zaměstnanců působením rizikových faktorů pracovního prostředí, včetně výsledků biologických expozičních testů, za účelem stanovení této zátěže,
- hodnocení výsledků cíleně prováděných studií odezvy zdravotního stavu zaměstnanců na konkrétní pracovní podmínky,
- zpracování rozborů vzniku a příčin pracovních úrazů, výskytu nemocí z povolání nebo ohrožení nemocí z povolání, nebo nemocí souvisejících s prací,
- hodnocení údajů o vlivu pracovní činnosti, pracovního prostředí a pracovních podmínek na zdraví zaměstnanců a s tím související nemocnosti,
- sledování vlivů rizikových faktorů pracovních podmínek, které se mohou nepříznivě projevit i po delší době na zdraví zaměstnanců, a to v rámci pracovnílékařské prohlídky, je-li to s ohledem na charakter těchto faktorů účelné.

Poradenská činnost:

- v problematice ergonomie včetně fyziologie práce, psychologie práce, režimu práce a odpočinku, stanovení výkonových norem,
- při projektování, výstavbě a rekonstrukci pracovišť a dalších zařízení zaměstnavatele,
- při zavádění nových technologií, látek a postupů, z hlediska jejich vlivu na pracovní podmínky a zdraví zaměstnanců,
- při úpravách pracovních míst, včetně míst pro zaměstnance se zdravotním postižením,
- při výběru technických, technologických a organizačních opatření a výběru osobních ochranných pracovních prostředků,

- v problematice pitného režimu a poskytování ochranných nápojů,
- v problematice pracovní rehabilitace,
- při výcviku a výchově zaměstnanců v oblasti ochrany a podpory zdraví při práci, správných pracovních návyků a při rekvalifikaci zaměstnanců nezpůsobilých vykonávat dosavadní práci,
- při identifikaci nebezpečí a hodnocení rizik při práci a při zařazování prací do kategorií podle Zákona č. 258/2000 Sb.
- při zpracování plánu pro řešení mimořádných událostí,
- k návrhům opatření k nápravě v případě zjištění závad, které mohou vést u zaměstnanců k poškození zdraví,
- spočívající v provádění školení zaměstnanců určených zaměstnavatelem v první pomoci a zpracování návrhu vybavení pracoviště prostředky pro poskytování první pomoci pro zaměstnavatele.

Dohled:

- pravidelný dohled na pracovištích a nad výkonem práce za účelem zjišťování a hodnocení rizikových faktorů,
- dohled v zařízení závodního stravování a dalších zařízeních zaměstnavatele
- hodnocení rizik s využitím informací o míře expozice rizikovým faktorům při výkonu práce a výsledků analýzy výskytu nemocí z povolání, pracovních úrazů a nemocí souvisejících s prací,
- spolupráce při vypracování návrhů pro zaměstnavatele na odstranění zjištěných závad, včetně návrhu na zajištění měření rizikových faktorů pracovních podmínek.

Rozsah pracovnělékařských služeb

Smlouvu o poskytování pracovnělékařských službách může zaměstnavatel uzavřít s více poskytovateli.

Dohled na všech pracovištích zaměstnavatele se vykonává nejméně:

- jedenkrát za 2 kalendářní roky u prací zařazených do kategorie první,
- jedenkrát za rok u ostatních prací.

Dokumentace o pracovnělékařských službách obsahuje:

- záznamy o obsahu, datu a místě poskytnutí poradenství,
- záznamy o dohledu a rozsahu, datum a místo provedení dohledu, popisu zjištěných skutečností včetně identifikace nebezpečí a hodnocení rizik, návrhy opatření a způsob seznámení zaměstnavatele se závěry,
- výsledky provedených analýz, biologických expozičních testů a obdobné záznamy,

- kopie rozhodnutí orgánu ochrany veřejného zdraví o zařazení práce do kategorie včetně oznámení zaměstnavatele o zařazení práce do kategorie druhé,
- kopie výsledků šetření příslušných inspekčních orgánů,
- kopie výsledků měření rizikových faktorů pracovních podmínek.

b. Uvedte, kdo může být poskytovatelem pracovnělékařských služeb?

Zákon č. 373/2011 Sb., §54 odst. (1)

Poskytovatelem pracovnělékařských služeb je

- a) poskytovatel v oboru všeobecné praktické lékařství, nebo
- b) poskytovatel v oboru pracovní lékařství.

c. Vysvětlete pojem „dohledu na pracovištích“ vykonávané poskytovatelem pracovnělékařských služeb (jak často je musí provádět, zápis z kontroly).

Zákon č. 373/2011 Sb., §57

(1) Poskytovatel pracovnělékařských služeb je povinen

- a) informovat zaměstnance o možném vlivu faktorů pracovních podmínek na jeho zdraví, a to se znalostí vývoje jeho zdravotního stavu,
- b) informovat zaměstnavatele o možném vlivu faktorů pracovních podmínek na zdravotní stav jeho zaměstnanců,
- c) provádět v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem podle § 60 a jinými právními předpisy
 1. pracovnělékařské prohlídky,
 2. pravidelný dohled na pracovištích zaměstnavatele a nad pracemi vykonávanými zaměstnanci; je-li zaměstnavatelem agentura práce, pravidelný dohled provádí na pracovištích uživatele,
- d) spolupracovat se zaměstnavatelem, zaměstnanci, zástupcem pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a s odborně způsobilými osobami podle zákona upravujícího zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, odborovou organizací a kontrolními orgány v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- e) neprodleně oznamovat zaměstnavateli zjištění závažných nebo opakujících se skutečností negativně ovlivňujících bezpečnost a ochranu zdraví při práci,
- f) podat podnět kontrolním orgánům v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, je-li ohroženo zdraví zaměstnanců, k vykonání dozoru na pracovišti zaměstnavatele při zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, v případě, že zjistí, že zaměstnavatel nepostupuje v souladu s lékařskými posudky nebo přes opakované upozornění neplní povinnosti v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci stanovené jinými právními předpisy,
- g) vést dokumentaci o pracovnělékařských službách prováděných pro zaměstnavatele, která se nevztahuje ke konkrétním zaměstnancům, jejíž obsah stanoví prováděcí právní předpis podle § 60, odděleně od zdravotnické dokumentace vedené o konkrétních zaměstnancích,

h) vést odděleně zdravotnickou dokumentaci vedenou o pacientovi od zdravotnické dokumentace vedené o zaměstnanci při poskytování pracovnělékařských služeb, jestliže je registrujícím poskytovatelem pacienta a zároveň poskytovatelem pracovnělékařských služeb,

i) zajistit nebo provádět odběry biologického materiálu pro stanovení hodnot biologických expozičních testů stanovených jinými právními předpisy nebo orgánem ochrany veřejného zdraví podle zákona o ochraně veřejného zdraví nebo jiným právním předpisem, včetně vyhodnocení výsledků biologických expozičních testů a při překračování jejich hodnot informovat orgán ochrany veřejného zdraví,

j) dát bezodkladně zaměstnavateli podnět k vyžádání mimořádné pracovnělékařské prohlídky, jestliže obdrží informaci od ošetřujícího lékaře podle § 45 odst. 2,

k) informovat zaměstnance při lékařské prohlídce prováděné v souvislosti s ukončením výkonu rizikové práce (dále jen „výstupní lékařská prohlídka“) o jeho nároku na následné prohlídky podle zákona o ochraně veřejného zdraví zajišťované nebo prováděné:

1. registrujícím poskytovatelem,
2. poskytovatelem, kterému je uděleno povolení k uznávání nemocí z povolání, nebo
3. poskytovatelem pracovnělékařských služeb zaměstnavatele v případě trvání pracovněprávního vztahu k tomuto zaměstnavateli,

a to na základě informace od zaměstnavatele podle § 55 odst. 1 písm. f); poskytovatel pracovnělékařských služeb současně předá informaci o zdravotním stavu zaměstnance v rozsahu nezbytném pro zajištění návaznosti potřebných zdravotních služeb registrujícímu poskytovateli, je-li mu znám, a zaměstnanci; tuto skutečnost poskytovatel pracovnělékařských služeb zaznamená do zdravotnické dokumentace,

l) vydávat lékařské posudky na základě posouzení zdravotní způsobilosti posuzujícím lékařem se specializovanou způsobilostí v oboru všeobecné praktické lékařství nebo se specializovanou nebo se zvláštní odbornou způsobilostí v oboru pracovní lékařství.

(2) Poskytovatel pracovnělékařských služeb je oprávněn požadovat po zaměstnavateli zajištění měření, popřípadě expertizy, a to za účelem analýzy pracovních podmínek, pracovního prostředí a odezvy organismu zaměstnanců, včetně výsledků kategorizace zdravotních rizik, pokud má podezření, že došlo k takové změně pracovních podmínek, která negativně ovlivňuje nebo by mohla ovlivnit zdraví zaměstnanců. Zaměstnavatel je povinen měření nebo expertizy požadované poskytovatelem podle věty první zajistit. Jestliže s požadavkem na zajištění těchto měření nebo expertiz nesouhlasí, požádá o stanovisko příslušný orgán ochrany veřejného zdraví podle zákona o ochraně veřejného zdraví nebo Státní úřad pro jadernou bezpečnost, jde-li o práci v prostředí ionizujícího záření. V žádosti nesouhlas se zajištěním měření nebo expertiz podle požadavku poskytovatele pracovnělékařských služeb odůvodní.

(3) Příslušný orgán ochrany veřejného zdraví podle zákona o ochraně veřejného zdraví nebo Státní úřad pro jadernou bezpečnost přezkoumá důvod žádosti zaměstnavatele a své stanovisko písemně sdělí do 15 dnů od obdržení žádosti zaměstnavateli.

Obsahem pracovnělékařských služeb při dohledu je:

1. pravidelný dohled na pracovištích a nad výkonem práce za účelem zjišťování a hodnocení rizikových faktorů,
2. dohled v zařízení závodního stravování a dalších zařízeních zaměstnavatele,
3. hodnocení rizik s využitím informací o míře expozice rizikovým faktorům při výkonu práce a výsledků analýzy výskytu nemocí z povolání, pracovních úrazů a nemocí souvisejících s prací,
4. spolupráce při vypracování návrhů pro zaměstnavatele na odstranění zjištěných závad, včetně návrhu na zajištění měření rizikových faktorů pracovních podmínek.

Osoba provádějící dohled by měla projít pracoviště (včetně sociálního zařízení, denních místností, jídelen apod.), zhodnotit ho z hlediska zdraví zaměstnanců a rizikových faktorů, výměny vzduchu, správného osvětlení, zkontrolovat/aktualizovat kategorizaci prací případně navrhnout zaměstnavateli jinou kategorii práce. Vyjde-li z kontroly nějaká nehoda, měl by zaměstnavatel a osoba provádějící dohled spolupracovat na případném odstranění těchto nedostatků.

Při pravidelném dohledu se zohledňuje zdravotní náročnost vykonávané práce a charakter podmínek na pracovištích zaměstnavatele. Pravidelný dohled na všech pracovištích zaměstnavatele se vykonává nejméně:

- a) jedenkrát za kalendářní rok, nebo
- b) jedenkrát za 2 kalendářní roky, jde-li o práce zařazené do kategorie první podle zákona o ochraně veřejného zdraví a není-li součástí této práce činnost, pro jejíž výkon jsou podmínky zdravotní způsobilosti stanoveny v části II přílohy č. 2 k této vyhlášce nebo jiným právním předpisem.
- c) Je-li tedy součástí práce činnost s rizikem ohrožení zdraví, které stanoví v rámci prevence rizik, v případech, kdy nelze tato rizika odstranit, zaměstnavatel ve spolupráci s poskytovatelem pracovnělékařských služeb, musí dohled proběhnout jedenkrát za kalendářní rok (např. má-li firma řidiče-referenty).

Provádění dohledu je důležité i z hlediska hodnocení zdravotního stavu za účelem posouzení zdravotní způsobilosti při pracovnělékařských prohlídkách, neboť díky znalosti pracoviště má lékař mnohem lepší přehled o vykonávané profesi daného zaměstnance a lépe dokáže vyhodnotit, zda je zaměstnanec pro danou činnost zdravotně způsobilý.

Co se týká samotného dokladu o provedeném dohledu, tak ten musí obsahovat minimálně následující údaje: záznam o provedení dohledu, včetně hodnocení pracovních a hygienických podmínek na pracovišti a v zařízení závodního stravování a dalších zařízeních zaměstnavatele, v rozsahu datum a místo provedení dohledu, popis zjištěných skutečností včetně identifikace nebezpečí a hodnocení rizik, návrhy opatření a způsob seznámení zaměstnavatele se závěrem dohledu;

Zákon č. 373/2011 Sb.

ZKUŠEBNÍ OKRUH B – znalost právních předpisů upravujících práva a povinnosti zaměstnavatele, zaměstnanců a dalších osob v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, pokud jde o jejich praktické uplatňování v praxi (10 otázek, losuje se 1 otázka)

Otázky č. 11-20

K prokázání znalostí jednotlivých ustanovení právních předpisů v oblasti BOZP uchazečů na ZK/PZK z odborné způsobilosti k zajišťování úkolů v prevenci rizik bylo zpracováno 10 ústních otázek ze zkušebního okruhu B: podle Přílohy č. 3 Část II. 1A a II. 1B k nařízení vlády č. 592/2006 Sb., ve znění nařízení vlády č. 136/2016 Sb., a to z těchto právních předpisů (ve znění pozdějších předpisů):

Zákony:

1. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce
2. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
3. Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů
4. Zákon č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy

Nařízení vlády

1. Nařízení vlády č. 276/2015 Sb., o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání
2. Nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí
3. Nařízení vlády č. 375/2017 Sb., o vzhledu, umístění a provedení bezpečnostních značek a značení a zavedení signálů

Vyhlášky:

1. Vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli

11. Práva a povinnosti zaměstnance v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

- a. Uvedte, jaká práva a povinnosti v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci má zaměstnanec a jaký kontrolní orgán plnění těchto povinností kontroluje?

Zákon č. 262/2006 S., §106

Práva a povinnosti zaměstnance

(1) Zaměstnanec má právo na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, na informace o rizicích jeho práce a na informace o opatřeních na ochranu před jejich působením; informace musí být pro zaměstnance srozumitelná.

(2) Zaměstnanec je oprávněn odmítnout výkon práce, o níž má důvodně za to, že bezprostředně a závažným způsobem ohrožuje jeho život nebo zdraví, popřípadě život nebo zdraví jiných fyzických osob; takové odmítnutí není možné posuzovat jako nesplnění povinnosti zaměstnance.

(3) Zaměstnanec má právo a povinnost podílet se na vytváření bezpečného a zdraví neohrožujícího pracovního prostředí, a to zejména uplatňováním stanovených a zaměstnavatelem přijatých opatření a svou účastí na řešení otázek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

(4) Každý zaměstnanec je povinen dbát podle svých možností o svou vlastní bezpečnost, o své zdraví i o bezpečnost a zdraví fyzických osob, kterých se bezprostředně dotýká jeho jednání, případně opomenutí při práci. Znalost základních povinností vyplývajících z právních a ostatních předpisů a požadavků zaměstnavatele k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je nedílnou a trvalou součástí kvalifikačních předpokladů zaměstnance. Zaměstnanec je povinen

a) účastnit se školení zajišťovaných zaměstnavatelem zaměřených na bezpečnost a ochranu zdraví při práci včetně ověření svých znalostí,

b) podrobit se pracovnělékařským prohlídkám, vyšetřením nebo očkováním stanoveným zvláštními právními předpisy,

c) dodržovat právní a ostatní předpisy a pokyny zaměstnavatele k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, s nimiž byl řádně seznámen, a řídit se zásadami bezpečného chování na pracovišti a informacemi zaměstnavatele,

d) dodržovat při práci stanovené pracovní postupy, používat stanovené pracovní prostředky, dopravní prostředky, osobní ochranné pracovní prostředky a ochranná zařízení a svévolně je neměnit a nevyřazovat z provozu,

e) nepožívat alkoholické nápoje a nezneužívat jiné návykové látky na pracovištích zaměstnavatele a v pracovní době i mimo tato pracoviště, nevstupovat pod jejich vlivem na pracoviště zaměstnavatele a nekouřit na pracovištích a v jiných prostorách, kde jsou účinkům kouření vystaveni také nekuřáci. Zákaz požívání alkoholických nápojů se nevztahuje na zaměstnance, kteří pracují v nepříznivých mikroklimatických podmínkách, pokud požívají pivo se sníženým obsahem alkoholu, a na zaměstnance, u nichž požívání těchto nápojů je součástí plnění pracovních úkolů nebo je s plněním těchto úkolů obvykle spojeno,

f) oznamovat svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci nedostatky a závady na pracovišti, které ohrožují nebo by bezprostředně a závažným způsobem mohly ohrozit bezpečnost nebo zdraví zaměstnanců při práci, zejména hrozící vznik mimořádné události nebo nedostatky organizačních opatření, závady nebo poruchy technických zařízení a ochranných systémů určených k jejich zamezení,

g) s ohledem na druh jím vykonávané práce se podle svých možností podílet na odstraňování nedostatků zjištěných při kontrolách orgánů, kterým přísluší výkon kontroly podle zvláštních právních předpisů,

h) bezodkladně oznamovat svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci svůj pracovní úraz, pokud mu to jeho zdravotní stav dovolí, a pracovní úraz jiného zaměstnance, popřípadě úraz jiné fyzické osoby, jehož byl svědkem, a spolupracovat při objasňování jeho příčin,

i) podrobit se na pokyn oprávněného vedoucího zaměstnance písemně určeného zaměstnavatelem zjištění, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek.

Zákon č. 251/2005 Sb.,

Kontrolním orgánem je Státní úřad inspekce práce

b. Uveďte, jaká práva a povinnosti má kontrolní orgán při kontrole plnění povinností zaměstnance v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci?

Zákon č. 251/2005 Sb.

Práva kontrolující osoby při kontrole

Jedním ze základních oprávnění kontrolujícího je právo v souvislosti s výkonem kontroly vstupovat do staveb, dopravních prostředků, na pozemky a do dalších prostor s výjimkou obydlí, jež vlastní nebo užívá kontrolovaná osoba anebo jinak přímo souvisí s výkonem a předmětem kontroly, je-li to nezbytné.

Do obydlí je kontrolující osoba oprávněna vstoupit jen tehdy, je-li obydlí užíváno k podnikání nebo provozování jiné hospodářské činnosti nebo v případě, mají-li se prostřednictvím kontroly odstranit pochybnosti o tom, zda je obydlí užíváno k těmto účelům a zejména nejde-li dosáhnout splnění účelu kontroly jinak. Vlastníci nebo uživatelé výše uvedených prostor jsou povinni kontrolujícímu vstup umožnit.

Dále je kontrolující oprávněn požadovat prokázání totožnosti fyzické osoby, jež je přítomna na místě kontroly, jde-li o osobu, která plní úkoly kontrolované osoby, nebo o osobu, která může přispět ke splnění účelu kontroly. Fyzické osoby prokazují totožnost předložením občanského průkazu, cestovního dokladu nebo služebního průkazu státního zaměstnance.

Kontrolující osoba je také oprávněna provádět kontrolní nákupy, odebírat vzorky, provádět potřebná měření, sledování, prohlídky a zkoušky. V případech hodných zvláštního zřetele, případně hrozí-li nebezpečí z prodlení, je inspekce práce oprávněna nařídit provedení měření, prohlídek, zkoušek nebo revizí – tedy tyto úkony nebude provádět sama inspekce práce, která k tomu zpravidla nemá vhodné technické prostředky.

Kontrolní řád umožňuje kontrolujícímu požadovat při kontrole poskytnutí údajů, dokumentů a věcí vztahujících se k předmětu kontroly nebo k činnosti kontrolované osoby. V odůvodněných případech může kontrolující zajišťovat i originální podklady přímo na místě. Tohoto oprávnění kontrolující využívá zejména v případě, hrozí-li ze strany kontrolované osoby zatajení existence podkladů či manipulace s nimi. O zajištění originálních podkladů vydá kontrolující potvrzení a podklady neprodleně vrátí, jakmile pominou důvody k jejich zajištění.

Co se týká dokumentace průběhu kontroly a zjištěných skutečností, kontrolující je oprávněn pořizovat obrazové a zvukové záznamy. Také může v míře nezbytné pro průběh kontroly užívat technické prostředky kontrolované osoby po předchozím projednání s ní. Tím má zákonodárce na mysli zejm. kopírku apod. Zde je však na místě upozornit na zásadu šetření práv a oprávněných zájmů kontrolované osoby, povinných osob i třetích osob.

Kontrolující má samozřejmě také právo vyžadovat od kontrolované osoby či povinné osoby další součinnost potřebnou k výkonu kontroly.

Zásadní oprávnění dává inspektorovi § 7 odst. 1 písm. d) ZoIP, podle kterého je oprávněn dotazovat se zaměstnanců kontrolované osoby (případně také zástupce odborové organizace nebo zástupce pro oblast BOZP) na záležitosti související s prováděnou kontrolou bez přítomnosti dalších osob, tedy i bez přítomnosti zaměstnavatele (nebo jeho zástupce).

Koná-li se kontrola v souvislosti s pracovním úrazem, je inspektor oprávněn nařídit zachování místa úrazového děje v původním stavu až do skončení šetření o pracovním úrazu nebo po dobu nezbytnou k zadokumentování místa úrazového děje.

V některých případech může inspektor vydat též rozhodnutí o zákazu, a to:

a) používání objektů, pracovišť, výrobních, pracovních prostředků nebo zařízení, pracovních nebo technologických postupů, látek nebo materiálů, vykonávání prací nebo činností, které bezprostředně ohrožují bezpečnost zaměstnanců nebo dalších osob, které se s vědomím kontrolované osoby zdržují v jejích prostorech, a to až do doby odstranění závady. Inspektor může také nařídit, aby přítomné osoby ihned opustily prostory, ve kterých je bezprostředně ohrožena jejich bezpečnost. Takové rozhodnutí může být

vydáno i ústně; v takovém případě musí být ale následně uvedeno v dílčím protokolu. Rozhodnutí o vydaném zákazu musí být oznámeno kontrolované osobě písemně bez zbytečného odkladu po dni oznámení ústního rozhodnutí;

b) práce přesčas, práce v noci, práce zaměstnankyň a mladistvých zaměstnanců, jestliže je vykonávána v rozporu s právními předpisy.

Základní pravomocí inspektora v souladu s obecným cílem kontroly, kterým je sjednání nápravy a odstranění závadného stavu, je právo ukládat kontrolované osobě opatření k odstranění nedostatků zjištěných při kontrole a určovat přiměřené lhůty k jejich odstranění.

Inspektor může rovněž navrhnout potřebná technická a jiná opatření k odstranění rizik. Kontrolující má také možnost vyžádat si v jím určené lhůtě od kontrolované osoby písemnou zprávu o odstranění nebo prevenci nedostatků zjištěných při kontrole. Opatření k odstranění nebo k prevenci nedostatků musí být uvedena v protokolu o kontrole.

Další povinnosti inspektora

Kromě výše uvedených je základní povinností kontrolujícího především zjistit stav věci v rozsahu nezbytném pro dosažení účelu kontroly a také doložit kontrolní zjištění potřebnými podklady. Jak již bylo uvedeno výše, při výkonu kontroly je inspektor povinen šetřit práva a oprávněné zájmy kontrolované osoby, povinných osob i jakýchkoli třetích osob.

Inspektor musí také umožnit zaměstnavateli (nebo jeho zástupci) účastnit se kontrolních úkonů na místě, nebrání-li to splnění účelu nebo provedení kontroly. Takovou výjimkou je právě výše uvedené dotazování zaměstnanců, u kterého zásadně není zaměstnavatel přítomen.

Jako výstup z kontroly pak musí inspektor vyhotovit o jejím výsledku dílčí protokol o kontrole, který musí být součástí protokolu; o náležitostech protokolu bude pojednáno níže.

Povinnost mlčenlivosti

Nejen že orgány inspekce práce musí udržet v anonymitě osobu, která podá podnět ke kontrole, ale jejich povinnost mlčenlivosti je širší. Kontrolující nebo přizvaná osoba má povinnost zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o kterých se dozvěděla v souvislosti s kontrolou nebo s úkony předcházejícími kontrole, a také povinnost nezneužívat takto získaných informací.

Povinnost mlčenlivosti trvá i po skončení pracovněprávního nebo jiného vztahu kontrolující nebo přizvané osoby a zprostit mlčenlivosti ji může pouze ten, v jehož zájmu tuto povinnost kontrolující nebo přizvaná osoba má, případně také nadřízená osoba kontrolujícího, která tak může učinit pouze ve veřejném zájmu.

- c. Může být zaměstnanec finančně postižen za porušení předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a pokud ano, za jakých podmínek a v jaké výši?

Peněžní postihy zaměstnanců, ať jsou označené jakkoliv, považuje pracovní právo za nepřipustné.

Zaměstnavatel nesmí zaměstnanci za porušení povinnosti, která vyplývá pro zaměstnance ze základního pracovněprávního vztahu, ukládat peněžní postihy a nesmí je od zaměstnance ani požadovat. Výslovná úprava zakazující peněžní postihy zaměstnanců za porušení povinností vyplývajících pro zaměstnance z právních předpisů při výkonu závislé práce znamená, že jakékoliv rozhodnutí zaměstnavatele o peněžitém postihu, ať ve formě individuálního rozhodnutí anebo úpravy ve vnitřním předpisu, je **nicotným jednáním**, a i kdyby je zaměstnavatel učinil, **nemá žádné právní důsledky**. Tento závěr je obsažen ve formulaci zákona, že se „k nim nepřihlíží“.

Jakkoliv označené peněžní postihy (např. pokuty, sankce) nesmí být po zaměstnanci ani požadovány. Z použité formulace „nesmí“ vyplývá, že se jedná o zákazovou právní normu, která upravené postupy zakazuje. Od tohoto postupu se nelze proto ani smluvně odchýlit. Zákaz peněžitých postihů nemůže proto zaměstnavatel obejít tím, že se se zaměstnanci na peněžitém postihu dohodne. K porušení povinností zaměstnance v základních pracovněprávních vztazích přitom běžně dochází.

Povinnost k náhradě škody se však nepovažuje za peněžní postih, tato zásada je také vyjádřena v § 346b odst. 1 Zákoníku práce.

Zákon č. 262/2006 Sb., §346b

(1) Zaměstnavatel nesmí zaměstnanci za porušení povinnosti vyplývající mu ze základního pracovněprávního vztahu ukládat peněžní postihy ani je od něho požadovat; to se nevztahuje na škodu, za kterou zaměstnanec odpovídá.

(2) Zaměstnavatel nesmí přenášet riziko z výkonu závislé práce na zaměstnance.

(3) Zaměstnavatel nesmí od zaměstnance v souvislosti s výkonem závislé práce požadovat peněžitou záruku.

(4) Zaměstnavatel nesmí zaměstnance jakýmkoliv způsobem postihovat nebo znevýhodňovat proto, že se zákonným způsobem domáhá svých práv vyplývajících z pracovněprávních vztahů.

Pokud zaměstnanec způsobí porušením právních povinností zaměstnavateli škodu, odpovídá za tuto škodu a je povinen ji způsobem, který zákoník práce upravuje, nahradit. Z právního pohledu se však nejedná o peněžní postih. Rozdíl mezi peněžním postihem a povinností k náhradě škody spočívá v tom, že peněžní postih v pojetí soukromého práva znamená peněžitou sankci a tato peněžité sankce představuje trest a postih za to, že osoba porušila právní nebo sjednané povinnosti. Pro peněžní postih však není podmínkou, aby současně s porušením povinnosti vznikla škoda. Jedná se o sankční peněžitý postih za samotné porušování povinnosti. Povinnost k náhradě škody má však reparační charakter. Jedná se o povinnost škůdce, aby, pokud svým jednáním způsobí jinému škodu, tzn. zmenšení jeho majetku, případně zasáhne i do jiných, nemajetkových práv, ji tomuto subjektu nahradil.

Zákaz peněžitých postihů znamená nejen to, že zaměstnavatel nemůže jako sankci za porušení povinností stanovovat přímé peněžité postihy, např. formou ukládání pokut, ale zákaz peněžitého postihu znamená také to, že není možné zaměstnanci snížit formou kárného opatření mzdu, kterou má za vykonanou práci obdržet. Tento zákaz se vztahuje i na poskytování odměny za výkon práce v právních vztazích založených dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti.

Podle zákoníku práce je zaměstnanec povinen nahradit zaměstnavateli škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.

Předpokladem pro vznik obecné odpovědnosti zaměstnance za škodu jsou tedy následující podmínky:

- porušení pracovních povinností zaměstnancem při výkonu práce nebo v přímé souvislosti s ním,
- vznik škody,
- příčinná souvislost mezi porušením pracovních povinností a vznikem škody a
- zaměstnancovo zavinění.

Porušením povinností zaměstnancem je míněno především porušení platných zákonů, vnitřních předpisů a směrnic zaměstnavatele (například pracovního řádu), nebo třeba porušení podmínek pracovní smlouvy či pokynů nadřízených – ať už písemných, či ústních.

Škodu zaměstnanec hradí maximálně do výše čtyřapůlnásobku jeho průměrného měsíčního výdělku.

Jednou z podmínek rozhodnou pro to, zda se bude odpovědnost zaměstnance posuzovat podle zákoníku práce, nebo podle běžných občanskoprávních předpisů, je skutečnost, zda k porušení zaměstnancových povinností došlo při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním. V daném směru bude rozhodné hlavně hledisko věcného, místního a časového výkonu činnosti (respektive závislé práce) pro zaměstnavatele – jinými slovy, zda se jednalo například o výkon pracovní činnosti sjednané v pracovní smlouvě v prostorách zaměstnavatele v průběhu pracovní doby.

K výkonu pracovních činností může samozřejmě dojít i mimo pracovní dobu, nebo dokonce i po skončení pracovního poměru, ne vždy však bude v těchto případech předmětná podmínka naplněna. Byla-li škoda způsobena souběžně i porušením povinností ze strany zaměstnavatele, povinnost zaměstnance nahradit škodu se v takovém případě poměrně omezí. Nadto případné zavinění zaměstnance při porušení pracovních povinností bude mít zpravidla povinnost prokazovat zaměstnavatel, což v eventuálním soudním sporu samozřejmě posiluje zaměstnancovo postavení.

S výjimkou škod vzniklých schodkem na hodnotách (například hotovosti, zboží, zásobách materiálu atp.) svěřených zaměstnanci nebo škod způsobených ztrátou věcí svěřených zaměstnanci (například pracovních pomůcek), za něž zaměstnanec odpovídá v plném rozsahu, omezuje zákoník práce obecnou odpovědnost za škodu zaměstnance částkou čtyřapůlnásobku jeho průměrného měsíčního výdělku. Přirozeně za předpokladu, že zaměstnanec škodu způsobí úmyslně, v opilosti nebo po požití návykových látek.

Jediný případ, kdy lze uložit pokutu „zaměstnanci“ je uveden v zákoně č. 435/2004 Sb. v případě nelegálního zaměstnávání.

Právnícké osobě (firmě) nebo podnikající fyzické osobě (OSVČ), která umožní výkon nelegální práce (tj. zaměstná někoho nelegálně, bez pracovní smlouvy nebo dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce, případně zaměstná cizince bez povolení k pobytu nebo bez povolení k zaměstnání nebo v rozporu s povolením k zaměstnání), lze v případě prokázání uložit pokutu za přešupek až do výše 10 000 000 Kč, nejméně však 50 000 Kč.

Pokuta za přešupek může být uložena i osobě, která nelegální práci vykonává, a to až do výše 100 000 Kč.

Zákon č. 262/2006 Sb.

12. Povinnosti zaměstnavatele:

a) Jaké jsou povinnosti zaměstnavatele v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci?

Zákon č. 262/2006 Sb.,

§ 101

(1) Zaměstnavatel je povinen zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce (dále jen "rizika").

(2) Péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci uložená zaměstnavateli podle odstavce 1 nebo zvláštními právními předpisy je nedílnou a rovnocennou součástí pracovních povinností vedoucích zaměstnanců na všech stupních řízení v rozsahu pracovních míst, která zastávají.

(3) Plní-li na jednom pracovišti úkoly zaměstnanci dvou a více zaměstnavatelů, jsou zaměstnavatelé povinni vzájemně se písemně informovat o rizicích a přijatých opatřeních k ochraně před jejich působením, která se týkají výkonu práce a pracoviště, a spolupracovat při zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pro všechny zaměstnance na pracovišti. Na základě písemné dohody zúčastněných zaměstnavatelů touto dohodou pověřený zaměstnavatel koordinuje provádění opatření k ochraně bezpečnosti a zdraví zaměstnanců a postupy k jejich zajištění.

(4) Každý ze zaměstnavatelů uvedených v odstavci 3 je povinen

a) zajistit, aby jeho činnosti a práce jeho zaměstnanců byly organizovány, koordinovány a prováděny tak, aby současně byli chráněni také zaměstnanci dalšího zaměstnavatele,

b) dostatečně a bez zbytečného odkladu informovat odborovou organizaci a zástupce zaměstnanců pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a nepůsobí-li u něj, přímo své zaměstnance o rizicích a přijatých opatřeních, které získal od jiných zaměstnavatelů.

(5) Povinnost zaměstnavatele zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci se vztahuje na všechny fyzické osoby, které se s jeho vědomím zdržují na jeho pracovištích.

(6) Náklady spojené se zajišťováním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je povinen hradit zaměstnavatel; tyto náklady nesmějí být přenášeny přímo ani nepřímo na zaměstnance.

§ 102

(1) Zaměstnavatel je povinen vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímáním opatření k předcházení rizikům.

(2) Prevencí rizik se rozumí všechna opatření vyplývající z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a z opatření zaměstnavatele, která mají za cíl předcházet rizikům, odstraňovat je nebo minimalizovat působení neodstranitelných rizik.

(3) Zaměstnavatel je povinen soustavně vyhledávat nebezpečné činitele a procesy pracovního prostředí a pracovních podmínek, zjišťovat jejich příčiny a zdroje. Na základě tohoto zjištění vyhledávat a hodnotit rizika a přijímat opatření k jejich odstranění a provádět taková opatření, aby v důsledku příznivějších pracovních podmínek a úrovně rozhodujících faktorů práce dosud zařazené podle zvláštního právního předpisu jako rizikové mohly být zařazeny do kategorie nižší. K tomu je povinen pravidelně kontrolovat úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zejména stav výrobních a pracovních prostředků a vybavení pracovišť a úroveň rizikových faktorů pracovních podmínek, a dodržovat metody a způsob zjištění a hodnocení rizikových faktorů podle zvláštního právního předpisu.

(4) Není-li možné rizika odstranit, je zaměstnavatel povinen je vyhodnotit a přijmout opatření k omezení jejich působení tak, aby ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců bylo minimalizováno. Přijatá opatření jsou nedílnou a rovnocennou součástí všech činností zaměstnavatele na všech stupních řízení. O vyhledávání a vyhodnocování rizik a o přijatých opatřeních podle věty první je zaměstnavatel povinen vést dokumentaci.

(5) Při přijímání a provádění technických, organizačních a jiných opatření k prevenci rizik je zaměstnavatel povinen vycházet ze všeobecných preventivních zásad, kterými se rozumí

a) omezování vzniku rizik,

b) odstraňování rizik u zdroje jejich původu,

c) přizpůsobování pracovních podmínek potřebám zaměstnanců s cílem omezení působení negativních vlivů práce na jejich zdraví,

d) nahrazování fyzicky namáhavých prací novými technologickými a pracovními postupy,

e) nahrazování nebezpečných technologií, výrobních a pracovních prostředků, surovin a materiálů méně nebezpečnými nebo méně rizikovými, v souladu s vývojem nejnovějších poznatků vědy a techniky,

f) omezování počtu zaměstnanců vystavených působení rizikových faktorů pracovních podmínek překračujících nejvyšší hygienické limity a dalších rizik na nejnižší počet nutný pro zajištění provozu,

g) plánování při provádění prevence rizik s využitím techniky, organizace práce, pracovních podmínek, sociálních vztahů a vlivu pracovního prostředí,

h) přednostní uplatňování prostředků kolektivní ochrany před riziky oproti prostředkům individuální ochrany,

i) provádění opatření směřujících k omezování úniku škodlivin ze strojů a zařízení,

j) udílení vhodných pokynů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

(6) Zaměstnavatel je povinen přijmout opatření pro případ zdolávání mimořádných událostí, jako jsou havárie, požáry a povodně, jiná vážná nebezpečí a evakuace zaměstnanců včetně pokynů k zastavení práce a k okamžitému opuštění pracoviště a odchodu do bezpečí; při poskytování první pomoci spolupracuje s poskytovatelem pracovnělékařských služeb. Zaměstnavatel je povinen zajistit a určit podle druhu činnosti a velikosti pracoviště potřebný počet zaměstnanců, kteří organizují poskytnutí první pomoci, zajišťují přivolání zejména poskytovatele zdravotnické záchranné služby, Hasičského záchranného sboru České

republiky a Policie České republiky a organizují evakuaci zaměstnanců. Zaměstnavatel je povinen zajistit ve spolupráci s poskytovatelem pracovnělékařských služeb jejich vyškolení a vybavení v rozsahu odpovídajícím rizikům vyskytujícím se na pracovišti.

(7) Zaměstnavatel je povinen přizpůsobovat opatření měnícím se skutečností, kontrolovat jejich účinnost a dodržování a zajišťovat zlepšování stavu pracovního prostředí a pracovních podmínek.

§ 103

(1) Zaměstnavatel je povinen

a) nepřipustit, aby zaměstnanec vykonával zakázané práce a práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti,

b) informovat zaměstnance o tom, do jaké kategorie byla jím vykonávaná práce zařazena; kategorizaci prací upravuje zvláštní právní předpis,

c) zajistit, aby práce v případech stanovených zvláštním právním předpisem vykonávali pouze zaměstnanci, kteří mají platný zdravotní průkaz, kteří se podrobili zvláštnímu očkování nebo mají doklad o odolnosti vůči nákaze,

d) sdělit zaměstnancům, u kterého poskytovatele pracovnělékařských služeb jim budou poskytnuty pracovnělékařské služby a jakým druhům očkování a jakým pracovnělékařským prohlídkám a vyšetřením souvisejícím s výkonem práce jsou povinni se podrobit, umožnit zaměstnancům podrobit se těmto očkováním, prohlídkám a vyšetřením v rozsahu stanoveném zvláštními právními předpisy nebo rozhodnutím příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví,

e) nahradit zaměstnanci, který se podrobí pracovnělékařské prohlídce, vyšetření nebo očkování podle písmene d), případnou ztrátu na výdělku, a to ve výši průměrného výdělku, popřípadě ve výši rozdílu mezi náhradou mzdy nebo platu podle § 192 nebo nemocenským a průměrným výdělkem,

f) zajistit zaměstnancům, zejména zaměstnancům v pracovním poměru na dobu určitou, zaměstnancům agentury práce dočasně přiděleným k výkonu práce k jinému zaměstnavateli, mladistvým zaměstnancům, podle potřeb vykonávané práce dostatečné a přiměřené informace a pokyny o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, zejména formou seznámení s riziky, výsledky vyhodnocení rizik a s opatřeními na ochranu před působením těchto rizik, která se týkají jejich práce a pracoviště,

g) zabezpečit, aby zaměstnanci jiného zaměstnavatele vykonávající práce na jeho pracovištích obdrželi před jejich zahájením vhodné a přiměřené informace a pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a o přijatých opatřeních, zejména ke zdolávání požárů, poskytnutí první pomoci a evakuace fyzických osob v případě mimořádných událostí,

h) jestliže při práci přichází v úvahu expozice rizikovým faktorům poškozujícím plod v těle matky, informovat o tom zaměstnankyně. Těhotné zaměstnankyně, zaměstnankyně, které kojí, a zaměstnankyně-matky do konce devátého měsíce po porodu je dále povinen seznámit s riziky a jejich možnými účinky na těhotenství, kojení nebo na jejich zdraví a učinit potřebná opatření, včetně opatření, která se týkají snížení rizika psychické a fyzické únavy a jiných druhů psychické a fyzické zátěže spojené s vykonávanou prací, a to po celou dobu, kdy je to nutné k ochraně jejich bezpečnosti nebo zdraví dítěte,

i) umožnit zaměstnanci nahlížet do evidence, která je o něm vedena v souvislosti se zajišťováním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,

- j)** zajistit zaměstnancům poskytnutí první pomoci,
- k)** nepoužívat takového způsobu odměňování prací, při kterém jsou zaměstnanci vystaveni zvýšenému nebezpečí újmy na zdraví a jehož použití by vedlo při zvyšování pracovních výsledků k ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců,
- l)** zajistit dodržování zákazu kouření na pracovištích stanoveného zvláštními právními předpisy.

Informace a pokyny musí být zajištěny vždy při přijetí zaměstnance, při jeho převedení, přeložení nebo změně pracovních podmínek, změně pracovního prostředí, zavedení nebo změně pracovních prostředků, technologie a pracovních postupů. O informacích a pokynech je zaměstnavatel povinen vést dokumentaci.

(2) Zaměstnavatel je povinen zajistit zaměstnancům školení o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které doplňují jejich odborné předpoklady a požadavky pro výkon práce, které se týkají jimi vykonávané práce a vztahují se k rizikům, s nimiž může přijít zaměstnanec do styku na pracovišti, na kterém je práce vykonávána, a soustavně vyžadovat a kontrolovat jejich dodržování. Školení podle věty první je zaměstnavatel povinen zajistit při nástupu zaměstnance do práce, a dále

a) při změně

- 1.** pracovního zařazení,
- 2.** druhu práce,

b) při zavedení nové technologie nebo změny výrobních a pracovních prostředků nebo změny technologických anebo pracovních postupů,

c) v případech, které mají nebo mohou mít podstatný vliv na bezpečnost a ochranu zdraví při práci.

(3) Zaměstnavatel je povinen určit obsah a četnost školení o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, způsob ověřování znalostí zaměstnanců a vedení dokumentace o provedeném školení. Vyžaduje-li to povaha rizika a jeho závažnost, musí být školení podle věty první pravidelně opakováno; v případech uvedených v odstavci 2 písm. c) musí být školení provedeno bez zbytečného odkladu.

(4) Zaměstnavatel je povinen těhotným zaměstnankyním, zaměstnankyním, které kojí, a zaměstnankyním-matkám do konce devátého měsíce po porodu přizpůsobovat na pracovišti prostory pro jejich odpočinek.

(5) Zaměstnavatel je povinen pro zaměstnance, který je osobou se zdravotním postižením, zajišťovat na svůj náklad technickými a organizačními opatřeními, zejména potřebnou úpravu pracovních podmínek, úpravu pracovišť, vyhrazování pracovních míst, zaškolení nebo zaučení těchto zaměstnanců a zvyšování jejich kvalifikace při výkonu jejich pravidelného zaměstnání.

b) Co musí v případě, kdy na jednom pracovišti plní úkoly zaměstnanci dvou a více zaměstnavatelů, pověřený zaměstnavatel provádět?

Zákon č. 262/2006 Sb., §101

(3) Plní-li na jednom pracovišti úkoly zaměstnanci dvou a více zaměstnavatelů, jsou zaměstnavatelé povinni vzájemně se písemně informovat o rizicích a přijatých opatřeních k ochraně před jejich působením, která se týkají výkonu práce a pracoviště, a spolupracovat při zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pro všechny zaměstnance na pracovišti. Na základě písemné dohody zúčastněných zaměstnavatelů touto dohodou pověřený

zaměstnavatel koordinuje provádění opatření k ochraně bezpečnosti a zdraví zaměstnanců a postupy k jejich zajištění.

(4) Každý ze zaměstnavatelů uvedených v odstavci 3 je povinen

a) zajistit, aby jeho činnosti a práce jeho zaměstnanců byly organizovány, koordinovány a prováděny tak, aby současně byli chráněni také zaměstnanci dalšího zaměstnavatele,

b) dostatečně a bez zbytečného odkladu informovat odborovou organizaci a zástupce zaměstnanců pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a nepůsobí-li u něj, přímo své zaměstnance o rizicích a přijatých opatřeních, které získal od jiných zaměstnavatelů.

c) Uved'te příklady porušení povinností zaměstnavatele v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Zákon č. 262/2006 Sb.

§ 30

Přestupky právnických a podnikajících fyzických osob na úseku bezpečnosti práce

(1) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku na úseku bezpečnosti práce tím, že

a) nezajistí s ohledem na možné ohrožení života nebo zdraví bezpečnost fyzických osob zdržujících se s jejím vědomím na jejích pracovištích,

b) neplní informační povinnost stanovenou v § 108 odst. 2 a 3 zákoníku práce,

c) nezajistí spolupráci osob na jednom pracovišti, aby byli kromě jejich zaměstnanců chráněni také zaměstnanci jiné osoby,

d) přenese náklady spojené se zajišťováním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na zaměstnance,

e) nezajistí přijetí opatření potřebných k prevenci rizik, ačkoli k tomu má povinnost podle zvláštního právního předpisu,

f) nedodrží povinnosti při zajišťování bezpečnosti práce stanovené v § 101 až 103 zákoníku práce,

g) neposkytne bezplatně osobní ochranné pracovní prostředky, pracovní oděvy a obuv, mycí, čisticí a dezinfekční prostředky nebo ochranné nápoje, ačkoli k tomu má povinnost podle zvláštního právního předpisu,

h) nesplní povinnost udržovat osobní ochranné pracovní prostředky v použitelném stavu nebo nekontroluje jejich používání,

i) neumístí bezpečnostní značky nebo nezavede signály, ačkoli k tomu má povinnost podle zvláštního právního předpisu,

j) nevyšetří příčiny a okolnosti pracovního úrazu, ačkoli k tomu má povinnost podle zvláštního právního předpisu,

k) nevyhotoví záznam o pracovním úrazu nebo nevede dokumentaci ve stanoveném rozsahu, ačkoli k tomu má povinnost podle zvláštního právního předpisu,

l) nepředá vyhotovení záznamu o pracovním úrazu postiženému a v případě smrtelného pracovního úrazu jeho rodinným příslušníkům,

m) nevede evidenci o pracovních úrazech ve stanoveném rozsahu, ačkoli k tomu má povinnost podle zvláštního právního předpisu,

n) neohlásí pracovní úraz a nezašle záznam o něm stanoveným orgánům a institucím,

o) nepřijme opatření proti opakování pracovních úrazů,

p) nevede evidenci fyzických osob, u nichž byla uznána nemoc z povolání,

- q)** neplní povinnosti týkající se pracoviště a pracovního prostředí stanovené v zákonu o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, v nařízení vlády o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí, nařízení vlády o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky a nařízení vlády o bližších požadavcích na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v prostředí s nebezpečím výbuchu,
- r)** neplní povinnosti při zajištění řádného stavu používaných výrobních a pracovních prostředků a zařízení stanovené v zákonu o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a v nařízení vlády, kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a náradí,
- s)** poruší povinnost týkající se organizace práce a pracovních postupů stanovenou v zákonu o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, nařízení vlády, kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci související s chovem zvířat, nařízení vlády, kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci v lese a na pracovištích obdobného charakteru, nařízení vlády, kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování dopravy dopravními prostředky, nařízení vlády o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích a nařízení vlády, kterým se stanoví odchylná úprava pracovní doby a doby odpočinku zaměstnanců v dopravě,
- t)** nepřizná právo odmítnout výkon práce, o níž lze mít důvodně za to, že bezprostředně a závažným způsobem ohrožuje život nebo zdraví zaměstnanců, popřípadě život nebo zdraví jiných fyzických osob,
- u)** zaměstná mladistvé zaměstnance pracemi, při nichž jsou vystaveni zvýšenému nebezpečí úrazu nebo při jejichž výkonu by mohli vážně ohrozit bezpečnost a zdraví ostatních zaměstnanců nebo jiných fyzických osob,
- v)** nepřizná odborovým orgánům právo vykonávat kontrolu nad stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v rozsahu stanoveném v § 322 zákoníku práce,
- w)** nepřizná zaměstnancům právo účasti na řešení otázek souvisejících s bezpečností a ochranou zdraví při práci, ačkoli k tomu má povinnost podle zvláštního právního předpisu,
- x)** nezajistí na pracovištích dodržování zákazu požívání alkoholických nápojů nebo zneužívání jiné návykové látky,
- y)** nedoručí ve stanoveném termínu oznámení o zahájení prací na stavbě splňující požadavky stanovené v § 15 odst. 1 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci nebo neprovede bez zbytečného odkladu jeho aktualizaci,
- z)** neplní povinnost zhotovitele poskytovat koordinátorovi bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi součinnost, ačkoli k tomu má povinnost podle zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- za)** nesplní některou z povinností koordinátora bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi podle § 10 odst. 4 nebo § 18 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- zb)** nedodržuje opatření k zamezení rizik na pracovištích, stanovená právními předpisy, které upravují povinnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob při používání chemických látek nebo látek obsažených ve směsích,
- zc)** v rozporu s § 14 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci neurčí jednoho nebo více koordinátorů bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi,

zd) v rozporu s § 15 odst. 2 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci nezajistí zpracování plánu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi před zahájením prací nebo nezajistí jeho aktualizaci při realizaci stavby,

ze) v rozporu s § 14 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci nezajistí součinnost všech zhotovitelů nebo jiné osoby k součinnosti s koordinátorem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi po celou dobu přípravy a realizace stavby.

(2) Za přešůpek podle odstavce 1

a) písm. b), c), v), w), x) a za) lze uložit pokutu až do výše 300 000 Kč,

b) písm. l), m), n), p), y), zc), zd) a ze) lze uložit pokutu až do výše 400 000 Kč,

c) písm. a), g), j), k), q), r), s), t) a z) lze uložit pokutu až do výše 1 000 000 Kč,

d) písm. d), e), f), h), i), o), u) a zb) lze uložit pokutu až do výše 2 000 000 Kč.

251/2005 Sb.

Zákon č. 262/2006 Sb.

13. Odborová organizace:

a. Co je to odborová organizace, kdy a kdo ji zakládá.

Odborovou organizaci mohou založit alespoň tři osoby zaměstnavatele, které vytvoří přípravný výbor odborové organizace a zaslaly návrh na evidenci odborové organizace k příslušnému rejstříkovému soudu. Přílohou návrhu na evidenci musí být stanovy, které musí obsahovat především název a sídlo odborové organizace, cíl její činnosti (ochrana hospodářských a sociálních zájmů zaměstnanců a vhodných a spravedlivých pracovních podmínek), její orgány (předseda, resp. statutární orgán), způsob jejich ustavení a určení orgánů oprávněných jednat jménem odborové organizace, a zásady hospodaření.

Odborová organizace je právnická osoba, která vzniká následující den po dni, kdy byla příslušnému rejstříkovému soudu doručena informace o založení odborové organizace (nemůže návrh odmítnout). Jedná se o tzv. evidenční princip.

b. Uveďte, jaká jsou práva odborové organizace v oblasti BOZP (informování, projednávání a kontrola)?

Odborová organizace a zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci anebo zaměstnanci jsou povinni spolupracovat se zaměstnavatelem a s odborně způsobilými fyzickými osobami k prevenci rizik podle zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci tak, aby zaměstnavatel mohl zajistit bezpečné a zdraví neohrožující pracovní podmínky a plnit veškeré povinnosti stanovené zvláštními právními předpisy a opatřeními orgánů, kterým přísluší výkon kontroly podle zvláštních právních předpisů.

Zaměstnavatel je povinen organizovat nejméně jednou v roce prověrky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na všech pracovištích a zařízeních zaměstnavatele v dohodě s odborovou organizací a se souhlasem zástupce zaměstnanců pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a zjištěné nedostatky odstraňovat.

Zaměstnavatel je povinen odborové organizaci a zástupci pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci zajistit školení umožňující jim řádný výkon jejich funkce a zpřístupnit jim právní a ostatní předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a doklady o:

- vyhledávání a vyhodnocení rizik, opatření k odstranění rizik a k omezení jejich působení na zaměstnance a k vhodné organizaci bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci,
- evidenci a hlášení pracovních úrazů a uznaných nemocí z povolání,
- výkonu kontroly a opatření orgánů, kterým přísluší výkon kontroly nad bezpečností a ochranou zdraví při práci podle zvláštních právních předpisů.

Zaměstnavatel je povinen umožnit odborové organizaci a zástupci pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci při kontrolách orgánů, kterým přísluší výkon kontroly podle zvláštních právních předpisů, přednést své připomínky.

c. Co je to kolektivní smlouva a kolektivní dohoda (kolektivní vyjednávání) a rozdíly v závaznosti?

Kolektivní smlouva je dvoustranné pracovněprávní jednání uzavírané mezi odborovou organizací a zaměstnavatelem, jehož obsahem jsou mzdové a další pracovní podmínky pro zaměstnance. Odborová organizace uzavírá kolektivní smlouvu také za zaměstnance, kteří nejsou u ní organizováni

Zákon o kolektivním vyjednávání neboli zákon č. 2/1991 Sb. upravuje kolektivní vyjednávání mezi odborovými organizacemi a zaměstnavateli nebo jejich organizacemi, za případné součinnosti státu, jehož cílem je uzavření kolektivní smlouvy. Kolektivní vyjednávání je tedy proces uzavírání kolektivní smlouvy, při kterém dochází k řešení platových nebo mzdových práv nebo jiných práv v pracovněprávních vztazích

Kolektivní smlouva je určena pro osoby zaměstnané v režimu zákona č.262/2006 Sb., zákoník práce.

Kolektivní dohoda je určena pro státní zaměstnance, na které je aplikován zákon č.234/2014 Sb., služební zákon.

Zákon č. 89/2012 Sb.

14. Náhrada škody:

a. Co je to náhrada škody a komu může škoda při výkonu práce zaměstnance vzniknout (uveďte příklady)?

Zákon č. 89/2012 Sb.

Obecná povinnost nahradit škodu

§ 250

(1) Zaměstnanec je povinen nahradit zaměstnavateli škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.

Např. Použití nesprávného pracovního postupu, porušení předpisů v oblasti BOZP

(2) Byla-li škoda způsobena také porušením povinností ze strany zaměstnavatele, povinnost zaměstnance nahradit škodu se poměrně omezí.

(3) Zaměstnavatel je povinen prokázat zavinění zaměstnance, s výjimkou případů uvedených v § 252 a 255.

Nesplnění povinnosti k odvrácení škody

§ 251

(1) Na zaměstnanci, který vědomě neupozornil nadřízeného vedoucího zaměstnance na škodu hrozící zaměstnavateli nebo nezakročil proti hrozící škodě, ačkoliv by tím bylo zabráněno bezprostřednímu vzniku škody, může zaměstnavatel požadovat, aby se podílel na náhradě škody, která byla zaměstnavateli způsobena, a to v rozsahu přiměřeném okolnostem případu, pokud ji není možné nahradit jinak.

(2) Zaměstnanec není povinen nahradit škodu, kterou způsobil při odvrácení škody hrozící zaměstnavateli nebo nebezpečí přímo hrozícího životu nebo zdraví, jestliže tento stav sám úmyslně nevyvolal a počínal si přitom způsobem přiměřeným okolnostem.

b. Uveďte, jaké jsou povinnosti zaměstnavatele k náhradě škody zaměstnanci?

Zákon č. 89/2012 Sb.

Obecná povinnost nahradit škodu

§ 265

(1) Zaměstnavatel je povinen nahradit zaměstnanci škodu, která mu vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním porušením právních povinností nebo úmyslným jednáním proti dobrým mravům.

(2) Zaměstnavatel je povinen nahradit zaměstnanci též škodu, kterou mu způsobili porušením právních povinností v rámci plnění pracovních úkolů zaměstnavatele zaměstnanci jednající jeho jménem.

(3) Zaměstnavatel není povinen nahradit zaměstnanci škodu na dopravním prostředku, kterého použil při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním bez jeho souhlasu, ani škodu, která vznikne na nářadí, zařízeních a předmětech zaměstnance potřebných pro výkon práce, které použil bez jeho souhlasu.

Odvrácení škody

§ 266

(1) Zaměstnavatel je povinen nahradit zaměstnanci věcnou škodu, kterou utrpěl zaměstnanec při odvrácení škody hrozící zaměstnavateli nebo nebezpečí hrozící životu nebo zdraví, jestliže škoda nevznikla úmyslným jednáním zaměstnance a zaměstnanec si počínal způsobem přiměřeným okolnostem. Ustanovení věty první se vztahuje i na účelně vynaložené náklady.

(2) Právo na náhradu škody podle odstavce 1 má i zaměstnanec, který takto odvracel nebezpečí hrozící životu nebo zdraví, jestliže by byl povinen škodu nahradit zaměstnavatel.

§ 2909

Porušení dobrých mravů

Škůdce, který poškozenému způsobí škodu úmyslným porušením dobrých mravů, je povinen ji nahradit; vykonával-li však své právo, je škůdce povinen škodu nahradit, jen sledoval-li jako hlavní účel poškození jiného.

§ 2910

Porušení zákona

Škůdce, který vlastním zaviněním poruší povinnost stanovenou zákonem a zasáhne tak do absolutního práva poškozeného, nahradí poškozenému, co tím způsobil. Povinnost k náhradě vznikne i škůdci, který zasáhne do jiného práva poškozeného zaviněným porušením zákonné povinnosti stanovené na ochranu takového práva.

Domněnka nedbalosti

§ 2911

Způsobí-li škůdce poškozenému škodu porušením zákonné povinnosti, má se za to, že škodu zavinil z nedbalosti.

§ 2912

(1) Nejedná-li škůdce, jak lze od osoby průměrných vlastností v soukromém styku důvodně očekávat, má se za to, že jedná nedbale.

(2) Dá-li škůdce najevo zvláštní znalost, dovednost nebo pečlivost, nebo zaváže-li se k činnosti, k níž je zvláštní znalosti, dovednosti nebo pečlivosti zapotřebí, a neuplatní-li tyto zvláštní vlastnosti, má se za to, že jedná nedbale.

§ 2913

Porušení smluvní povinnosti

(1) Poruší-li strana povinnost ze smlouvy, nahradí škodu z toho vzniklou druhé straně nebo i osobě, jejímuž zájmu mělo splnění ujednané povinnosti zjevně sloužit.

(2) Povinnosti k náhradě se škůdce zproští, prokáže-li, že mu ve splnění povinnosti ze smlouvy dočasně nebo trvale zabránila mimořádná nepředvídatelná a nepřekonatelná překážka vzniklá nezávisle na jeho vůli. Překážka vzniklá ze škůdcových osobních poměrů nebo vzniklá až v době, kdy byl škůdce s plněním smluvené povinnosti v prodlení, ani překážka, kterou byl škůdce podle smlouvy povinen překonat, ho však povinnosti k náhradě nezproští.

§ 2914

Kdo při své činnosti použije zmocněnce, zaměstnance nebo jiného pomocníka, nahradí škodu jím způsobenou stejně, jako by ji způsobil sám. Zavázal-li se však někdo při plnění jiné osoby provést určitou činnost samostatně, nepovažuje se za pomocníka; pokud ho však tato jiná osoba nepečlivě vybrala nebo na něho nedostatečně dohlížela, ručí za splnění jeho povinnosti k náhradě škody.

Škoda způsobená několika osobami

§ 2915

(1) Je-li k náhradě zavázáno několik škůdců, nahradí škodu společně a nerozdílně; je-li některý ze škůdců povinen podle jiného zákona k náhradě jen do určité výše, je zavázán s ostatními škůdci společně a nerozdílně v tomto rozsahu. To platí i v případě, že se více osob dopustí samostatných protiprávních činů, z nichž mohl každý způsobit škodlivý následek s pravděpodobností blížící se jistotě, a nelze-li určit, která osoba škodu způsobila.

(2) Jsou-li pro to důvody zvláštního zřetele hodné, může soud rozhodnout, že škůdce nahradí škodu podle své účasti na škodlivém následku; nelze-li účast přesně určit, přihlédne se k míře pravděpodobnosti. Takto nelze rozhodnout, pokud se některý škůdce vědomě účastnil na způsobení škody jiným škůdcem nebo je podněcoval či podporoval nebo pokud lze připsat celou škodu každému škůdci, byť jednali nezávisle, nebo má-li škůdce hradit škodu způsobenou pomocníkem a vznikla-li povinnost k náhradě také pomocníkovi.

§ 2916

Kdo je povinen k náhradě škody společně a nerozdílně s jinými, vypořádá se s nimi podle účasti na způsobení vzniklé škody.

§ 2917

Kdo je povinen k náhradě škody způsobené jinou osobou, má proti ní postih.

§ 2918

Vznikla-li škoda nebo zvětšila-li se také následkem okolností, které se přičítají poškozenému, povinnost škůdce nahradit škodu se poměrně sníží. Podílejí-li se však okolnosti, které jdou k tíži jedné či druhé strany, na škodě jen zanedbatelným způsobem, škoda se nedělí.

§ 2919

Obohatil-li se škůdce na úkor poškozeného protiprávním činem nebo na základě jiné skutečnosti, která způsobila škodu, je škůdcovo obohacení i po promlčení práva poškozeného na náhradu škody bezdůvodné. Promlčí-li se právo poškozeného na náhradu škody, může se poškozený domáhat, aby mu škůdce vydal, co získal, podle ustanovení o bezdůvodném obohacení.

Zákon č. 89/2012 Sb.

- c. Jaké jsou povinnosti zaměstnance k náhradě vzniklé škody zaměstnavateli nebo „jiné fyzické osobě“ a uveďte právní předpisy, kde je toto upraveno; důvody za jakých ke škodě došlo a uveďte 3 příklady).

Zákon č. 89/2012 Sb.

Rozsah a způsob náhrady škody

§ 257

(1) Zaměstnanec, který má povinnost nahradit škodu podle § 250, je povinen nahradit zaměstnavateli skutečnou škodu, a to v penězích, jestliže neodčiní škodu uvedením v předešlý stav.

(2) Výše požadované náhrady škody způsobené z nedbalosti nesmí přesáhnout u jednotlivého zaměstnance částku rovnající se čtyřapůlnásobku jeho průměrného měsíčního

výdělku před porušením povinnosti, kterým způsobil škodu. Toto omezení neplatí, byla-li škoda způsobena úmyslně, v opilosti, nebo po zneužití jiných návykových látek.

(3) Jde-li o škodu způsobenou úmyslně, může zaměstnavatel požadovat, kromě částky uvedené v odstavci 2, i náhradu ušlého zisku.

(4) Způsobil-li škodu také zaměstnavatel, je zaměstnanec povinen nahradit jen poměrnou část škody podle míry svého zavinění.

(5) Je-li k náhradě škody společně zavázáno více zaměstnanců, je povinen každý z nich nahradit poměrnou část škody podle míry svého zavinění.

§ 258

Při určení výše náhrady škody podle § 251 se přihlídnou zejména k okolnostem, které bránily splnění povinnosti, a k významu škody pro zaměstnavatele. Výše náhrady škody však nesmí přesáhnout částku rovnající se trojnásobku průměrného měsíčního výdělku zaměstnance.

§ 259

Zaměstnanec, který má povinnost nahradit škodu vzniklou schodkem na svěřených hodnotách nebo způsobenou ztrátou svěřených věcí, je povinen nahradit tuto škodu v plné výši.

§ 260

(1) Je-li k náhradě schodku společně zavázáno více zaměstnanců, určí se jednotlivým zaměstnancům podíl náhrady podle poměru jejich dosažených hrubých výdělků, přičemž výdělek jejich vedoucího a jeho zástupce se započítává ve dvojnásobné výši.

(2) Podíl náhrady stanovený podle odstavce 1 nesmí u jednotlivých zaměstnanců, s výjimkou vedoucího a jeho zástupce, přesáhnout částku rovnající se jejich průměrnému měsíčnímu výdělku před vznikem škody. Neuhradí-li se takto určenými podíly celý schodek, jsou povinni uhradit zbytek vedoucí a jeho zástupce podle poměru svých dosažených hrubých výdělků.

(3) Zjistí-li se, že schodek nebo jeho část byla zaviněna některým ze společně zavázaných zaměstnanců, je povinen nahradit schodek tento zaměstnanec podle míry svého zavinění. Zbývající část schodku jsou povinni nahradit všichni společně zavázaní zaměstnanci podíly určenými podle odstavců 1 a 2.

(4) Při určování podílu jednotlivých společně zavázaných zaměstnanců se vychází z jejich hrubých výdělků zúčtovaných za dobu od předchozí inventury do dne zjištění schodku. Přitom se započítává výdělek za celý kalendářní měsíc, v němž byla tato inventura provedena, a nepřihlíží se k výdělku za kalendářní měsíc, v němž byl zjištěn schodek. Jestliže byl však zaměstnanec zařazen na pracoviště během tohoto období, započítává se mu hrubý výdělek dosažený ode dne, kdy byl na pracoviště zařazen, do dne zjištění schodku. Do hrubého výdělku se nezapočítává náhrada mzdy nebo platu.

Společná ustanovení o povinnosti zaměstnance nahradit škodu

§ 261

(1) Zaměstnanec, který je stížen duševní poruchou, je povinen nahradit škodu jím způsobenou, je-li schopen ovládnout své jednání a posoudit jeho následky.

(2) Zaměstnanec, který se uvede vlastní vinou do takového stavu, že není schopen ovládnout své jednání nebo posoudit jeho následky, je povinen nahradit škodu v tomto stavu způsobenou.

(3) Škodu je povinen nahradit i zaměstnanec, který ji způsobil úmyslným jednáním proti dobrým mravům.

§ 262

Výši požadované náhrady škody určuje zaměstnavatel; způsobil-li škodu vedoucí zaměstnanec, který je statutárním orgánem nebo jeho zástupce, sám nebo společně s podřízeným zaměstnancem, určí výši náhrady škody ten, kdo statutární orgán nebo jeho zástupce na pracovní místo ustanovil.

§ 263

(1) Výši požadované náhrady škody je zaměstnavatel se zaměstnancem povinen projednat a písemně mu ji oznámit zpravidla nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy bylo zjištěno, že škoda vznikla a že je zaměstnanec povinen ji nahradit.

(2) Uzavřel-li zaměstnanec se zaměstnavatelem dohodu o způsobu náhrady škody, je její součástí výše náhrady škody požadované zaměstnavatelem, jestliže svoji povinnost nahradit škodu zaměstnanec uznal. Dohoda podle věty první musí být uzavřena písemně.

(3) Výši požadované náhrady škody a obsah dohody o způsobu její náhrady, s výjimkou náhrady nepřesahující 1000 Kč, je zaměstnavatel povinen projednat s odborovou organizací.

15. Pracovní úraz:

a) Co je pracovní úraz a jak je definován v obecně právních závazných předpisech?

Zákon č. 262/2006 Sb.

§ 271k

(1) Pracovním úrazem pro účely tohoto zákona je poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním (§ 273 a 274).

(2) Jako pracovní úraz se posuzuje též úraz, který zaměstnanec utrpěl pro plnění pracovních úkolů.

(3) Pracovním úrazem není úraz, který se zaměstnanci přihodil na cestě do zaměstnání a zpět.

(4) Nemocemi z povolání jsou nemoci uvedené ve zvláštním právním předpisu.

§ 273

(1) Plněním pracovních úkolů je výkon pracovních povinností vyplývajících z pracovního poměru a z právních vztahů založených dohodami o pracích konaných mimo pracovní

poměr, jiná činnost vykonávaná na příkaz zaměstnavatele a činnost, která je předmětem pracovní cesty.

(2) Plněním pracovních úkolů je též činnost konaná pro zaměstnavatele na podnět odborové organizace, rady zaměstnanců, popřípadě zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci či člena evropské rady zaměstnanců, člena vyjednávacího výboru nebo ostatních zaměstnanců, popřípadě činnost konaná pro zaměstnavatele z vlastní iniciativy, pokud k ní zaměstnanec nepotřebuje zvláštní oprávnění nebo ji nevykonává proti výslovnému zákazu zaměstnavatele, jakož i dobrovolná výpomoc organizovaná zaměstnavatelem.

§ 274

(1) V přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů jsou úkony potřebné k výkonu práce a úkony během práce obvyklé nebo nutné před počátkem práce nebo po jejím skončení a úkony obvyklé v době přestávky v práci na jídlo a oddech konané v objektu zaměstnavatele a dále vyšetření u poskytovatele zdravotních služeb prováděné na příkaz zaměstnavatele nebo vyšetření v souvislosti s noční prací, ošetření při první pomoci a cesta k němu a zpět. Takovými úkony však nejsou cesta do zaměstnání a zpět, stravování, vyšetření nebo ošetření u poskytovatele zdravotních služeb ani cesta k němu a zpět, pokud není konána v objektu zaměstnavatele.

(2) V přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů je školení zaměstnanců organizované zaměstnavatelem nebo odborovou organizací, popřípadě orgánem nadřízeným zaměstnavateli, kterým se sleduje zvyšování jejich odborné připravenosti.

§ 274a

(1) Cestou do zaměstnání a zpět se rozumí cesta z místa zaměstnancova bydliště (ubytování) do místa vstupu do objektu zaměstnavatele nebo na jiné místo určené k plnění pracovních úkolů a zpět; u zaměstnanců v lesnictví, zemědělství a stavebnictví také cesta na určené shromaždiště a zpět.

(2) Cesta z obce bydliště zaměstnance na pracoviště nebo do místa ubytování v jiné obci, která je cílem pracovní cesty, pokud není současně obcí jeho pravidelného pracoviště, a zpět se posuzuje jako nutný úkon před počátkem práce nebo po jejím skončení.

b) Podle jakého právního předpisu zaměstnavatel postupuje při objasňování příčin a okolností vzniku pracovního úrazu? Kdy se může zaměstnavatel zprostit povinnosti k náhradě škody vzniklé pracovním úrazem?

Zákon č. 262/2006 Sb.

§ 105

Povinnosti zaměstnavatele při pracovních úrazech a nemocech z povolání

(1) Zaměstnavatel, u něhož k pracovnímu úrazu došlo, je povinen objasnit příčiny a okolnosti vzniku tohoto úrazu za účasti zaměstnance, pokud to zdravotní stav zaměstnance dovoluje, svědků a za účasti odborové organizace a zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bez vážných důvodů neměnit stav na místě úrazu do doby objasnění příčin a okolností vzniku pracovního úrazu. O pracovním úrazu zaměstnance jiného zaměstnavatele je zaměstnavatel podle věty první povinen bez zbytečného odkladu uvědomit zaměstnavatele úrazem postiženého zaměstnance, umožnit mu účast na objasnění příčin a okolností vzniku pracovního úrazu a seznámit ho s výsledky tohoto objasnění.

(2) Zaměstnavatel je povinen vést v knize úrazů evidenci o všech úrazech, i když jimi nebyla způsobena pracovní neschopnost nebo byla způsobena pracovní neschopnost nepřesahující 3 kalendářní dny.

(3) Zaměstnavatel je povinen vyhotovovat záznamy a vést dokumentaci o všech pracovních úrazech, jejichž následkem došlo

- a)** ke zranění zaměstnance s pracovní neschopností delší než 3 kalendářní dny, nebo
- b)** k úmrtí zaměstnance.

Jedno vyhotovení záznamu o úrazu je povinen zaměstnavatel předat postiženému zaměstnanci a v případě smrtelného pracovního úrazu jeho rodinným příslušníkům.

(4) Zaměstnavatel je povinen ohlásit pracovní úraz a zaslat záznam o úrazu stanoveným orgánům a institucím.

(5) Zaměstnavatel je povinen přijímat opatření proti opakování pracovních úrazů.

(6) Zaměstnavatel je povinen vést evidenci zaměstnanců, u nichž byla uznána nemoc z povolání, která vznikla na jeho pracovištích, a uplatní taková opatření, aby odstranil nebo minimalizoval rizikové faktory, které vyvolávají ohrožení nemocí z povolání nebo nemoc z povolání.

(7) Vláda stanoví nařízením

- a)** způsob vedení evidence úrazů v knize úrazů,
- b)** ohlašování úrazů,
- c)** vyhotovování a zasílání záznamu o úrazu a záznamu o úrazu - hlášení změn,
- d)** okruh orgánů a institucí, kterým se ohlašuje pracovní úraz, zasílá záznam o úrazu a záznam o úrazu - hlášení změn,
- e)** co se rozumí smrtelným pracovním úrazem pro statistické účely,
- f)** vzor záznamu o úrazu a vzor záznamu o úrazu - hlášení změn.

Pracovní úrazy a nemoci z povolání

Oddíl 1

Rozsah náhrady škody a nemajetkové újmy a zproštění se povinnosti k náhradě

§ 270

(1) Zaměstnavatel se zproští povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu zcela, prokáže-li, že vznikla

a) tím, že postižený zaměstnanec svým zaviněním porušil právní, nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ačkoliv s nimi byl řádně seznámen a jejich znalost a dodržování byly soustavně vyžadovány a kontrolovány, nebo

b) v důsledku opilosti postiženého zaměstnance nebo v důsledku zneužití jiných návykových látek a zaměstnavatel nemohl škodě nebo nemajetkové újmě zabránit, a že tyto skutečnosti byly jedinou příčinou škody nebo nemajetkové újmy.

(2) Zaměstnavatel se zproští povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu zčásti, prokáže-li, že vznikla

a) v důsledku skutečností uvedených v odstavci 1 písm. a) a b) a že tyto skutečnosti byly jednou z příčin škody nebo nemajetkové újmy, nebo

b) proto, že si zaměstnanec počínal v rozporu s obvyklým způsobem chování tak, že je zřejmé, že ačkoliv neporušil právní nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, jednal lehkomyšlně, přestože si musel vzhledem ke své kvalifikaci a zkušenostem být vědom, že si může způsobit újmu na zdraví. Za lehkomyšlné jednání není možné považovat běžnou neopatrnost a jednání vyplývající z rizika práce.

(3) Zproští-li se zaměstnavatel povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu zčásti, je povinen určit část, kterou nese zaměstnanec, podle míry jeho zavinění; v případě uvedeném v odstavci 2 písm. b) je však povinen zaměstnavatel uhradit alespoň jednu třetinu škody nebo nemajetkové újmy.

(4) Při posuzování, zda zaměstnanec porušil právní nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, se zaměstnavatel nemůže dovolávat všeobecných ustanovení, podle nichž si má každý počínat tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.

c) Jakou dokumentaci je potřeba zpracovat o vzniku pracovním úrazu, jaké informace je potřeba vyplnit a kam se dokumentace zasílá a zakládá a po jak dlouhou dobu?

Nařízení vlády č. 201/2010 Sb.

§ 1

Toto nařízení zpracovává příslušné předpisy Evropské unie, zároveň navazuje na přímo použitelný předpis Evropské unie a upravuje způsob a obsah evidence, hlášení a zasílání záznamu o úrazu, hlášení smrtelného pracovního úrazu, vzor záznamu o úrazu a okruh orgánů a institucí, kterým se ohlašuje pracovní úraz a zasílá záznam o úrazu.

§ 2

(1) Zaměstnavatel vede evidenci o úrazech v knize úrazů v elektronické nebo listinné podobě. Evidence obsahuje tyto údaje:

- a) jméno, popřípadě jména, a příjmení (dále jen „jméno“) úrazem postiženého zaměstnance,
- b) datum a hodinu úrazu,
- c) místo, kde k úrazu došlo,
- d) činnost, při níž k úrazu došlo,
- e) počet hodin odpracovaných bezprostředně před vznikem úrazu,
- f) celkový počet zraněných osob,
- g) druh zranění a zraněná část těla podle přílohy č. 3 k tomuto nařízení,
- h) popis úrazového děje,
- i) druh úrazu,
- j) zdroj úrazu,
- k) příčiny úrazu,
- l) jména svědků úrazu,
- m) jméno a pracovní zařazení toho, kdo údaje zaznamenal.

(2) Došlo-li k úrazu u jiného zaměstnavatele, k němuž byl zaměstnanec vyslán nebo dočasně přidělen, zaznamenají údaje podle odstavce 1 do knih úrazů zaměstnavatel úrazem postiženého zaměstnance a zaměstnavatel, k němuž byl úrazem postižený zaměstnanec vyslán nebo dočasně přidělen.

(3) Zaměstnavatel vydá zaměstnanci na jeho žádost potvrzenou kopii nebo výpis údajů v knize úrazů o jeho úrazu; dojde-li ke smrtelnému úrazu, zaměstnavatel je vydá rodinným příslušníkům zaměstnance na jejich žádost.

§ 3

Pro statistické účely se smrtelným pracovním úrazem rozumí takové poškození zdraví, na jehož následky úrazem postižený zaměstnanec nejpozději do 1 roku zemřel.

§ 4

(1) Zaměstnavatel ohlásí pracovní úraz bez zbytečného odkladu

- a) územně příslušnému útvaru Policie České republiky, nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že v souvislosti s pracovním úrazem byl spáchán trestný čin,
- b) odborové organizaci a zástupci pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,

c) příslušnému oblastnímu inspektorátu práce, došlo-li k úrazu u fyzické nebo právnické osoby, která podle jiného právního předpisu podléhá jeho kontrolní působnosti, a trvá-li hospitalizace úrazem postiženého zaměstnance více než 5 dnů nebo lze-li vzhledem k povaze zranění takovou dobu hospitalizace předpokládat,

d) příslušnému obvodnímu báňskému úřadu, podléhá-li činnost, pracoviště nebo technické zařízení vrchnímu dozoru podle jiného právního předpisu, jde-li o závažný pracovní úraz podle jiného právního předpisu,

e) zaměstnavateli, který zaměstnance k práci u něho vyslal nebo dočasně přidělil.

(2) Zaměstnavatel ohlásí smrtelný pracovní úraz bez zbytečného odkladu

a) územně příslušnému útvaru Policie České republiky,

b) odborové organizaci a zástupci pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,

c) příslušnému oblastnímu inspektorátu práce, došlo-li k úrazu u fyzické nebo právnické osoby, která podle jiného právního předpisu podléhá jeho kontrolní působnosti,

d) příslušnému obvodnímu báňskému úřadu, podléhá-li činnost, pracoviště nebo technické zařízení vrchnímu dozoru podle jiného právního předpisu,

e) zaměstnavateli, který zaměstnance k práci u něho vyslal nebo dočasně přidělil,

f) zdravotní pojišťovně, u které byl smrtelným pracovním úrazem postižený zaměstnanec pojištěn.

§ 5

(1) Záznam o úrazu vyhotovuje zaměstnavatel úrazem postiženého zaměstnance neprodleně, nejpozději však do 5 pracovních dnů ode dne, kdy se o úrazu dozvěděl. Záznam o úrazu předá zaměstnavatel bez zbytečného odkladu oprávněným osobám.

(2) Vzor záznamu o úrazu je uveden v příloze č. 1 k tomuto nařízení.

§ 6

Zaměstnavatel zašle záznam o úrazu za uplynulý kalendářní měsíc nejpozději do pátého dne následujícího měsíce

a) územně příslušnému útvaru Policie České republiky, nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že v souvislosti s pracovním úrazem byl spáchán trestný čin,

b) příslušnému oblastnímu inspektorátu práce, došlo-li k úrazu u fyzické nebo právnické osoby, která podle jiného právního předpisu podléhá jeho kontrolní působnosti,

c) příslušnému obvodnímu báňskému úřadu, podléhá-li činnost, pracoviště nebo technické zařízení vrchnímu dozoru podle jiného právního předpisu,

d) zdravotní pojišťovně, u které je pracovním úrazem postižený zaměstnanec pojištěn.

§ 7

V případě smrtelného pracovního úrazu zašle zaměstnavatel záznam o úrazu nejpozději do 5 dnů ode dne, kdy se o úrazu dozvěděl,

a) územně příslušnému útvaru Policie České republiky,

b) příslušnému oblastnímu inspektorátu práce, došlo-li k úrazu u fyzické nebo právnické osoby, která podle jiného právního předpisu podléhá jeho kontrolní působnosti,

c) příslušnému obvodnímu báňskému úřadu, podléhá-li činnost, pracoviště nebo technické zařízení vrchnímu dozoru podle jiného právního předpisu,

d) zdravotní pojišťovně, u které byl smrtelným pracovním úrazem postižený zaměstnanec pojištěn.

§ 7a

Zaměstnavatel zašle pro účely likvidace pojistných událostí z důvodu zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání záznam o úrazu i organizační jednotce pojišťovny, u které je pro tento účel pojištěn.

§ 8

(1) Byl-li zaměstnavatelem odeslán záznam o úrazu podle § 6 a 7 a následně se zaměstnavatel dozví o skutečnostech, které vedou ke změně v něm uvedených údajů, vyhotoví zaměstnavatel úrazem postiženého zaměstnance záznam o úrazu - hlášení změn.

(2) Záznam o úrazu - hlášení změn vyhotoví zaměstnavatel úrazem postiženého zaměstnance v případě, že

a) hospitalizace úrazem postiženého zaměstnance přesáhla 5 po sobě jdoucích dnů a byla ukončena po odeslání záznamu o úrazu,

b) dočasná pracovní neschopnost úrazem postiženého zaměstnance v důsledku jeho úrazu byla ukončena po odeslání záznamu o úrazu,

c) zaměstnanec postižený úrazem na jeho následky nejpozději do 1 roku zemřel,

d) došlo ke změně v posouzení zdroje nebo příčiny úrazu, povahy úrazu, popřípadě k jiným skutečnostem majícím vliv na zpracování a obsah záznamu o úrazu - hlášení změn,

e) na základě téhož pracovního úrazu vznikla a byla ukončena další pracovní neschopnost.

(3) Záznam o úrazu - hlášení změn zašle zaměstnavatel úrazem postiženého zaměstnance nejpozději do pátého dne následujícího měsíce

a) příslušnému oblastnímu inspektorátu práce, došlo-li k úrazu u fyzické nebo právnické osoby, která podle jiného právního předpisu podléhá jeho kontrolní působnosti,

b) příslušnému obvodnímu báňskému úřadu, podléhá-li činnost, pracoviště nebo technické zařízení vrchnímu dozoru podle jiného právního předpisu,

c) zdravotní pojišťovně, u které je pracovním úrazem postižený zaměstnanec pojištěn,

d) územně příslušnému útvaru Policie České republiky, nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že v souvislosti s pracovním úrazem byl spáchán trestný čin nebo v případě smrtelného pracovního úrazu.

(4) Zaměstnavatel zašle pro účely likvidace pojistných událostí z důvodu zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání a při smrtelném pracovním úrazu záznam o úrazu - hlášení změn i organizační složce pojišťovny, u které je pro tento účel pojištěn.

(5) V případě, že došlo ke změně v posouzení zdroje nebo příčiny úrazu, povahy úrazu, popřípadě k jiným skutečnostem majícím vliv na zpracování a obsah záznamu o úrazu - hlášení změn, předá zaměstnavatel jedno vyhotovení záznamu o úrazu - hlášení změn úrazem postiženému zaměstnanci a v případě smrtelného pracovního úrazu jeho rodinným příslušníkům.

(6) Vzor záznamu o úrazu - hlášení změn je uveden v příloze č. 2 k tomuto nařízení.

§ 9

(1) Záznam o úrazu i záznam o úrazu - hlášení změn zasílá zaměstnavatel elektronicky nebo v listinné podobě.

(2) Zasílá-li se záznam o úrazu nebo záznam o úrazu - hlášení změn elektronicky, lze použít tiskopis podle přílohy č. 1 k tomuto nařízení nebo přílohy č. 2 k tomuto nařízení; Ministerstvo práce a sociálních věcí zpřístupní tiskopisy způsobem umožňujícím dálkový přístup.

§ 10

Příslušnost útvaru Policie České republiky a správních úřadů podle § 4, 6, 7 a 8 se řídí místem, kde došlo k úrazu nebo smrtelnému pracovnímu úrazu.

Zákon č. 262/2006 Sb., NV č. 201/2010 Sb.

16. Pracoviště a pracovní prostředí:

- a) Uveďte, jaké jsou požadavky na vnitřní pracoviště a vnitřní pracovní prostředí?

Zákon č. 309/2006 Sb.

§ 2

Požadavky na pracoviště a pracovní prostředí

(1) Zaměstnavatel je povinen zajistit, aby pracoviště byla prostorově a konstrukčně uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro zaměstnance z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci odpovídaly bezpečnostním a hygienickým požadavkům na pracovní prostředí a pracoviště, aby

a) prostory určené pro práci, chodby, schodiště a jiné komunikace měly stanovené rozměry a povrch a byly vybaveny pro činnosti zde vykonávané,

b) pracoviště byla osvětlena, pokud možno denním světlem, měla stanovené mikroklimatické podmínky, zejména pokud jde o objem vzduchu, větrání, vlhkost, teplotu a zásobování vodou,

c) prostory pro osobní hygienu, převlékání, odkládání osobních věcí, odpočinek a stravování zaměstnanců měly stanovené rozměry, provedení a vybavení,

d) únikové cesty, východy a dopravní komunikace k nim včetně přístupových cest byly stále volné,

e) v prostorách uvedených v písmenech a) až d) byla zajištěna pravidelná údržba, úklid a čištění,

f) pracoviště byla vybavena v rozsahu dohodnutém s příslušným poskytovatelem pracovnělékařských služeb prostředky pro poskytnutí první pomoci a vybavena prostředky pro přivolání poskytovatele zdravotnické záchranné služby.

(2) Bližší požadavky na pracoviště a pracovní prostředí stanoví prováděcí právní předpis.

101/2005 Sb.

§ 3

(1) Pracoviště musí být po dobu provozu udržována potřebnými technickými a organizačními opatřeními, splňujícími požadavky tohoto nařízení, ve stavu, který neohrožuje bezpečnost a zdraví osob.

(2) Zaměstnavatel při zajištění bezpečného stavu pracoviště vychází z hodnocení rizik vyplývajících z možných zdrojů ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců ve vztahu k vykonávané činnosti, zejména z posouzení možností omezení úrovně rizikových faktorů pracovních podmínek, požadavků na ochranu zaměstnanců před účinky škodlivin a rizik vyplývajících z provozování a používání výrobních a pracovních prostředků a zařízení.

(3) Podmínkou k uvedení pracoviště, včetně výrobních a pracovních prostředků, do provozu a používání je, že odpovídají požadavkům stanoveným ve zvláštních právních předpisech a požadavkům tohoto nařízení. Před uvedením pracoviště do provozu a používání je nutné zajistit

a) uspořádání pracoviště tak, aby zaměstnanci byli chráněni před nepříznivými povětrnostními vlivy a před škodlivými účinky pracovních a technologických postupů a výrobních a technologických procesů, včetně určení osob, k jejichž povinností patří zajišťovat bezpečný provoz, používání, údržbu, úklid, čištění a opravy pracoviště,

b) stanovení obsahu a způsobu vedení provozní dokumentace a záznamů o vybavení pracoviště a určení osoby odpovědné za jejich vedení,

- c) umístění, uspořádání a instalaci výrobních a pracovních prostředků a zařízení, skladových prostorů, komunikačních ploch a dopravních komunikací a vymezení pracovního místa zaměstnanci; stroje a technická zařízení se umísťují tak, aby byly pokud možno soustředěny výrobní a pracovní prostředky a zařízení s přibližně stejnými účinky podle druhů a vlastností škodlivin a vlivů na okolí,
- d) náležité a bezpečné upevnění technického vybavení pracoviště a výrobních a pracovních prostředků a zařízení a jejich částí tak, aby nemohlo dojít k jejich nežádoucímu (nechtěnému) pohybu,
- e) opatření k ochraně zdraví pro pracoviště, na kterých jsou používány zdraví škodlivé nebo nebezpečné látky a přípravky, stanovené zvláštními právními předpisy,
- f) opatření pro zdolávání mimořádných událostí a pravidla pro chování zaměstnanců k zajištění bezpečné evakuace osob, případně zvířat, podle zvláštních právních předpisů,
- g) zabezpečení pracoviště proti vstupu nepovolaných osob, a to i v mimopracovní době.

b) Uveďte, jaké jsou požadavky na venkovní pracoviště a venkovní pracovní prostředí?

Zákon č. 309/2006 Sb.

§ 3

Požadavky na pracoviště a pracovní prostředí na staveništi

- (1) Zaměstnavatel, který provádí stavbu nebo se na jejím provádění podílí jako zhotovitel stavebních, montážních, stavebně montážních, bouracích nebo udržovacích prací bez ohledu na jejich stavebně technické provedení, použité stavební výrobky, materiály, konstrukce, účel jejich využití a dobu jejich trvání (dále jen „zhotovitel“) pro jinou fyzickou osobu, podnikající fyzickou osobu nebo právnickou osobu (dále jen „zadavatel stavby“) na jejím pracovišti vymezeném dočasně k realizaci stavby (dále jen „staveniště“), zajistí v součinnosti se zadavatelem stavby vybavení pro bezpečný a zdraví neohrožující výkon práce. Práce podle věty první mohou být zahájeny pouze tehdy, pokud je staveniště náležitě zajištěno a vybaveno. Zhotovitelem může být i zadavatel stavby, pokud stavbu provádí pro sebe.
- (2) Zhotovitel je povinen dodržovat další požadavky kladené na bezpečnost a ochranu zdraví při práci při přípravě projektu a realizaci stavby, jimiž jsou
- a) udržování pořádku a čistoty na staveništi,
 - b) uspořádání staveniště podle příslušné dokumentace,
 - c) umístění pracoviště, jeho dostupnost, stanovení komunikací nebo prostoru pro příchod a pohyb fyzických osob, výrobních a pracovních prostředků a zařízení,
 - d) zajištění požadavků na manipulaci s materiálem,
 - e) předcházení zdravotním rizikům při práci s břemeny,
 - f) provádění kontroly před prvním použitím, během používání, při údržbě a pravidelném provádění kontrol strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí během používání s cílem odstranit nedostatky, které by mohly nepříznivě ovlivnit bezpečnost a ochranu zdraví,
 - g) splnění požadavků na způsobilost fyzických osob konajících práce na staveništi,
 - h) určení a úprava ploch pro uskladnění, zejména nebezpečných látek, přípravků a materiálů,
 - i) splnění podmínek pro odstraňování a odvoz nebezpečných odpadů,
 - j) uskladňování, manipulace, odstraňování a odvoz odpadu a zbytků materiálů,
 - k) přizpůsobování času potřebného na jednotlivé práce nebo jejich etapy podle skutečného postupu prací,

- l)** předcházení ohrožení života a zdraví fyzických osob, které se s vědomím zhotovitele mohou zdržovat na staveništi,
 - m)** zajištění spolupráce s jinými osobami,
 - n)** předcházení rizikům vzájemného působení činností prováděných na staveništi nebo v jeho těsné blízkosti,
 - o)** vedení evidence přítomnosti zaměstnanců a dalších fyzických osob na staveništi, které mu bylo předáno,
 - p)** přijetí odpovídajících opatření, pokud budou na staveništi vykonávány práce a činnosti vystavující zaměstnance ohrožení života nebo poškození zdraví,
 - q)** dodržování bližších minimálních požadavků na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na stavenišťích stanovených prováděcím právním předpisem.
- (3)** Bližší minimální požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na stavenišťích a bližší vymezení prací a činností vystavujících zaměstnance zvýšenému ohrožení života nebo zdraví, při jejichž výkonu je nezbytná zvláštní odborná způsobilost, stanoví prováděcí právní předpis.

101/2005 Sb.

§ 3

- (1)** Pracoviště musí být po dobu provozu udržována potřebnými technickými a organizačními opatřeními, splňujícími požadavky tohoto nařízení, ve stavu, který neohrožuje bezpečnost a zdraví osob.
- (2)** Zaměstnavatel při zajištění bezpečného stavu pracoviště vychází z hodnocení rizik vyplývajících z možných zdrojů ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců ve vztahu k vykonávané činnosti, zejména z posouzení možností omezení úrovně rizikových faktorů pracovních podmínek, požadavků na ochranu zaměstnanců před účinky škodlivin a rizik vyplývajících z provozování a používání výrobních a pracovních prostředků a zařízení.
- (3)** Podmínkou k uvedení pracoviště, včetně výrobních a pracovních prostředků, do provozu a používání je, že odpovídají požadavkům stanoveným ve zvláštních právních předpisech a požadavkům tohoto nařízení. Před uvedením pracoviště do provozu a používání je nutné zajistit
- a)** uspořádání pracoviště tak, aby zaměstnanci byli chráněni před nepříznivými povětrnostními vlivy a před škodlivými účinky pracovních a technologických postupů a výrobních a technologických procesů, včetně určení osob, k jejichž povinností patří zajišťovat bezpečný provoz, používání, údržbu, úklid, čištění a opravy pracoviště,
 - b)** stanovení obsahu a způsobu vedení provozní dokumentace a záznamů o vybavení pracoviště a určení osoby odpovědné za jejich vedení,
 - c)** umístění, uspořádání a instalaci výrobních a pracovních prostředků a zařízení, skladových prostorů, komunikačních ploch a dopravních komunikací a vymezení pracovního místa zaměstnanci; stroje a technická zařízení se umísťují tak, aby byly pokud možno soustředěny výrobní a pracovní prostředky a zařízení s přibližně stejnými účinky podle druhů a vlastností škodlivin a vlivů na okolí,
 - d)** náležité a bezpečné upevnění technického vybavení pracoviště a výrobních a pracovních prostředků a zařízení a jejich částí tak, aby nemohlo dojít k jejich nežádoucímu (nechtěnému) pohybu,
 - e)** opatření k ochraně zdraví pro pracoviště, na kterých jsou používány zdraví škodlivé nebo nebezpečné látky a přípravky, stanovené zvláštními právními předpisy,

- f) opatření pro zdolávání mimořádných událostí a pravidla pro chování zaměstnanců k zajištění bezpečné evakuace osob, případně zvířat, podle zvláštních právních předpisů,
g) zabezpečení pracoviště proti vstupu nepovolaných osob, a to i v mimopracovní době.

c) Uvedte, jaké jsou stanoveny požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví při práci zaměstnanců pracujících na venkovních pracovištích v zimních a letních měsících (kolektivní opatření a osobní ochranné pracovní prostředky, vč. ochranných nápojů)?

Nařízení vlády č. 361/2007 Sb.

§1

Za venkovní pracoviště se považuje i pracoviště v podzemí.

§ 3b

Zátěž teplem na pracovišti

(5) Zátěž teplem na venkovním pracovišti se hodnotí podle výsledné teploty kulového teploměru. Proudění vzduchu a relativní vlhkost se nezohledňují.

§4

(1) V případě, že nejsou při práci zařazené do třídy IIb až V podle přílohy č. 1, části A, tabulky č. 1, vykonávané na pracovišti podle § 3a písm. h), § 3a písm. i) nebo na venkovním pracovišti dodrženy přípustné hodnoty zátěže teplem pro aklimatizovaného zaměstnance upravené v příloze č. 1 k tomuto nařízení, části A, tabulce č. 2, musí být uplatněn režim střídání práce a bezpečnostní přestávky v rámci dodržování dlouhodobě a krátkodobě přípustné doby práce ve směně. Dodržení přípustných hodnot podle tabulky č. 2 se nevyžaduje u práce zařazené do třídy I a IIa na pracovišti podle § 3a písm. h) za mimořádně teplého dne, kterým se rozumí den, kdy nejvyšší teplota venkovního vzduchu dosáhla hodnoty vyšší než 30 °C; v takovém případě musí být poskytnuta náhrada ztráty tekutin v rozsahu uvedeném v tabulce č. 6; v případě překročení teploty na pracovišti 36 °C musí být navíc uplatněn režim střídání práce a bezpečnostní přestávky stanovený podle výpočtu upraveného v příloze č. 1 k tomuto nařízení, části B.

§ 6

Hodnocení zátěže chladem a bližší požadavky na způsob organizace práce a pracovních postupů

(1) Zaměstnanec může být exponován zátěži chladem jen tehdy, vykonává-li práci odpovídající energetickému výdeji 106 W.m⁻² a vyššímu na nevenkovním pracovišti, na němž musí být udržována operativní nebo výsledná teplota jako technologický požadavek nižší, než je minimální teplota upravená v příloze č. 1 k tomuto nařízení, části A, tabulce č. 2, nebo vykonává-li práci na venkovním pracovišti s korigovanou teplotou vzduchu 4 °C a nižší, nebo v případě zdolávání mimořádných událostí.

§ 7

Minimální opatření k ochraně zdraví, bližší hygienické požadavky na pracoviště

(5) Práce musí být upravena tak, aby ji zaměstnanec nekonal na venkovním pracovišti, na kterém je korigovaná teplota vzduchu nižší než -30 °C, nejde-li o naléhavé provádění oprav, odvracení nebezpečí pro život nebo zdraví, při živelních a jiných mimořádných událostech; ochrana zdraví zaměstnanců se pro tyto účely zajišťuje střídáním zaměstnanců nebo jinou organizací práce podle konkrétních podmínek práce. Při korigované teplotě vzduchu -30 °C a nižší nesmí být nechráněná kůže exponována po dobu delší než 10 minut.

(6) Vstupy na pracoviště, na němž je práce vykonávána po dobu 4 hodiny za směnu a delší (dále jen „trvalá práce“), které se během pracovní doby otevírají přímo do venkovního prostoru, musí být v zimním a přechodném období, kdy korigovaná teplota venkovního vzduchu je nižší než minimální teplota upravená v příloze č. 1, části A, tabulce č. 2 nebo nižší než udržovaná operativní nebo výsledná teplota jako technologický požadavek, zabezpečeny proti vnikání venkovního vzduchu.

§ 8

Bližší podmínky poskytování ochranných nápojů

(5) Ochranný nápoj chránící před zátěží chladem se poskytuje při práci na

a) nevenkovním pracovišti, na němž musí být udržována operativní nebo výsledná teplota jako technologický požadavek nižší než 4 °C,

b) venkovním pracovišti, na němž je korigovaná teplota vzduchu nižší než 4 °C.

§ 41

Větrání pracovišť

(1) Na pracovišti musí být k ochraně zdraví zaměstnance zajištěna dostatečná výměna vzduchu přirozeným, nuceným nebo kombinovaným větráním. Množství vyměňovaného vzduchu se určuje s ohledem na vykonávanou práci a její fyzickou náročnost tak, aby bylo, pokud je to možné, zajištěno dodržování požadavků upravených v příloze č. 1 k tomuto nařízení, části A, tabulce č. 2 již od počátku směny.

(2) Minimální množství venkovního vzduchu přiváděného na pracoviště musí být

a) 25 m³/h na jednoho zaměstnance vykonávajícího práci zařazenou do třídy I nebo IIa podle přílohy č. 1 k tomuto nařízení, části A, tabulky č. 1 na pracovišti bez přítomnosti chemických látek, prachů nebo jiných zdrojů znečištění,

b) 50 m³/h na jednoho zaměstnance vykonávajícího práci zařazenou do třídy I nebo IIa podle přílohy č. 1 k tomuto nařízení, části A, tabulky č. 1 na pracovišti s přítomností chemických látek, prachů nebo jiných zdrojů znečištění,

c) 70 m³/h na jednoho zaměstnance vykonávajícího práci zařazenou do tříd IIb, IIIa nebo IIIb podle přílohy č. 1 k tomuto nařízení, části A, tabulky č. 1,

d) 90 m³/h na jednoho zaměstnance vykonávajícího práci zařazenou do tříd IVa, IVb nebo V podle přílohy č. 1, části A, tabulky č. 1.

(3) Minimální množství venkovního vzduchu podle odstavce 2 musí být zvýšeno při další zátěži větraného prostoru pracoviště, například teplem nebo pachy. V takovém případě se zvyšuje množství přiváděného venkovního vzduchu o 10 m³/h podle počtu přítomných zaměstnanců.

(4) Pro pracoviště s přístupem veřejnosti se zvyšuje množství přiváděného venkovního vzduchu úměrně předpokládané zátěži 0,2 až 0,3 osoby/m² nezastavěné podlahové plochy místnosti. Při venkovních teplotách vyšších než 26 °C a nižších než 0 °C může být množství venkovního vzduchu zmenšeno, nejvýše však na polovinu.

(5) Proudění vzduchu musí zabezpečovat dobré provětrávání pracoviště a nesmí přispívat k šíření škodlivin na jiné pracoviště.

(6) Na pracovišti, na kterém může v důsledku mimořádné události dojít k úniku těkavé chemické látky v míře, která může způsobit akutní poškození zdraví, musí být zřízeno havarijní větrání. Havarijní větrání musí být zajištěno tak, aby jeho spouštění bylo snadno dostupné před vstupem na pracoviště. Havarijní větrání musí být podtlakové tak, aby při jeho chodu nemohla těkavá chemická látka pronikat do prostor jiných pracovišť. Množství odváděného vzduchu musí být voleno tak a výdech umístěn v takové výši, aby při chodu

havarijního větrání nemohlo dojít k ohrožení zdraví osob na ostatních pracovištích a ve venkovním prostoru.

§ 42

Nucené větrání

(1) Nucené nebo kombinované větrání musí být použito vždy, pokud přirozené větrání prokazatelně nepostačuje k celoročnímu zajištění ochrany zdraví zaměstnance podle § 41 odst. 2 až 5.

(2) Vzduch přiváděný na pracoviště vzduchotechnickým zařízením musí obsahovat takový podíl venkovního vzduchu, který postačuje pro snížení koncentrace chemické látky pod hodnotu přípustného expozičního limitu i nejvyšší přípustné koncentrace a prachu pod hodnotu přípustného expozičního limitu. Množství přiváděného venkovního vzduchu na jednoho zaměstnance však nesmí být nižší než množství upravené v § 41 odst. 2 až 4. Větrací zařízení nesmí nepříznivě ovlivňovat mikrobiální čistotu vzduchu a musí být upraveno tak, aby zaměstnanci nebyli vystaveni průvanu. Při nuceném větrání musí být přiváděný vzduch filtrován a v zimě ohříván. Oběhový vzduch musí být vyčištěn tak, aby zpětný vzduch přiváděný na pracoviště neobsahoval chemickou látku nebo prach v koncentraci vyšší než 5 % jejich přípustného expozičního limitu. Při použití teplovzdušného větrání nebo klimatizace nesmí podíl venkovního vzduchu poklesnout pod 15 % celkového množství přiváděného vzduchu.

(3) Chemická látka a prach musí být podle technických možností zachyceny přímo u zdroje. Zachycení se provede zakrytím zdroje nebo jeho vybavením místním odsáváním. Místní odsávání musí být v provozu souběžně s technickým výrobním zařízením a musí být zabezpečeno tak, aby při vypnutí odsávacího zařízení bylo souběžně zastaveno technické výrobní zařízení. Místní odsávání u zdrojů škodlivin musí být vybaveno sacím nebo hermetizačním nástavcem nebo zařízením, například skříní, kapotou zamezujícími šíření chemické látky a prachu do pracovního ovzduší. Vývody odváděného vzduchu do venkovního prostoru musí být umístěny tak, aby nedocházelo k zpětnému nasávání chemické látky a prachu do prostoru pracoviště větracím zařízením. Při místním odsávání s odvodem vzduchu do venkovního prostoru musí být zajištěn přívod venkovního vzduchu tak, aby byly dodrženy požadavky na mikroklimatické podmínky a na tlakové poměry ve větraném prostoru. Přiváděný vzduch nesmí zhoršovat kvalitu pracovního ovzduší.

(4) Větrací zařízení a zařízení k místnímu odsávání, u kterých by porucha funkce mohla způsobit vzestup koncentrace chemické látky a prachu v pracovním ovzduší, musí být vybavena signalizací chodu a signalizací poruchy řídicího systému.

(5) Nánosy i nečistoty, které by mohly znečišťovat ovzduší pracoviště, a tím představovat riziko pro zdraví zaměstnance, musí být neprodleně odstraňovány.

§ 45a

Osvětlení venkovních pracovišť

Umělé osvětlení venkovních pracovišť a spojovacích cest musí odpovídat náročnosti vykonávané práce na zrakovou činnost a ochranu zdraví v souladu s normovými hodnotami a požadavky české technické normy na osvětlení venkovních pracovních prostor.

Nařízení vlády č. 390/2021 Sb.

Jednotlivé typy osobních ochranných prostředků, s přihlédnutím k rizikům, proti nimž poskytují ochranu, jsou zejména:

I. Prostředky k ochraně hlavy

1. Přilby, čepice, kukly, kapuce nebo jiné pokrývky hlavy, včetně nepromokavých, chránící před

a) nárazy způsobenými padajícími nebo vyčnívajícími předměty,

b) střetem s překážkou,

c) mechanickými riziky (bodné nebo řezné rány, škrábance, odřeniny),

d) statickým stlačením (boční sevření),

e) tepelnými riziky (oheň, teplo, chlad, horké pevné látky včetně roztavených kovů),

f) úrazem elektrickým proudem a při práci pod napětím,

g) chemickými riziky,

h) neionizujícím zářením (ultrafialové záření, infračervené záření, sluneční záření nebo záření při sváření).

III. Prostředky k ochraně očí a obličeje

Brýle, ochranné brýle a obličejové štíty (případně čočky předepsané pro korekci zraku) chránící před

a) mechanickými riziky,

b) tepelnými riziky,

c) neionizujícím zářením (ultrafialové záření, infračervené záření, sluneční záření nebo záření při sváření),

d) ionizujícím zářením,

e) pevnými a kapalnými aerosoly chemických a biologických činitelů.

V. Prostředky k ochraně rukou a paží

1. Rukavice (včetně palčáků) a další prostředky na ochranu paží a předloktí chránící před

a) mechanickými riziky,

b) tepelnými riziky (teplo, plamen a chlad),

c) úrazem elektrickým proudem a při práci pod napětím (antistatické, vodivé nebo izolační rukavice),

d) chemickými riziky,

e) biologickými činiteli,

f) ionizujícím zářením a radioaktivním znečištěním,

g) neionizujícím zářením (ultrafialové záření, infračervené záření, sluneční záření nebo záření při sváření),

h) riziky z vibrací.

2. Ochrana pro jednotlivé prsty.

VI. Prostředky k ochraně nohou a ochraně před uklouznutím

1. Obuv (např. boty nízké, dřeváky, boty vysoké, popřípadě s ocelovou tužinkou) chránící před

a) mechanickými riziky,

b) riziky uklouznutí,

c) tepelnými riziky (teplo, plamen a chlad),

d) úrazem elektrickým proudem a při práci pod napětím (antistatická, vodivá nebo izolační obuv),

e) chemickými riziky,

f) vibračními riziky,

g) biologickými činiteli.

4. Kamaše proti mechanickým, tepelným a chemickým rizikům a biologickým činitelům.

VII. Prostředky k ochraně pokožky

Ochranné krémy chránící před

- a) neionizujícím zářením (ultrafialové záření, infračervené záření, sluneční záření nebo záření při svařování),
- b) ionizujícím zářením,
- c) chemickými látkami,
- d) biologickými činiteli,
- e) tepelnými riziky (teplota, plamen a chlad).

Na základě hodnocení rizik lze v zájmu ochrany pokožky zaměstnanců před souvisejícími riziky používat ochranné krémy spolu s dalšími osobními ochrannými prostředky.

VIII. Prostředky k ochraně těla a/nebo další ochraně pokožky

1. Osobní ochranné prostředky na ochranu proti pádům z výšky, např. zatahovací zachycovače pádu, zachycovací postroje, sedací postroje, pásy pro pracovní polohu vání a zadržování a pracovní polohovací spojovací prostředky, tlumiče pádu, pohyblivé zachycovače pádu včetně pevného zajišťovacího vedení, nastavovací zařízení lana, kotvicí zařízení, která nejsou určena k trvalému upevnění a nevyžadují před použitím připevňovací činnosti, spojky, spojovací prostředky, záchranné postroje.

2. Ochranné oděvy, včetně ochrany celého těla (tj. obleky a kombinézy) a části těla (tj. kamaše, kalhoty, bundy, vesty, zástěry, chrániče kolen, kapuce, kukly), chránící před

- a) mechanickými riziky,
- b) tepelnými riziky (teplota, plamen a chlad),
- c) chemickými látkami,
- d) biologickými činiteli,
- e) ionizujícím zářením a radioaktivním znečištěním,
- f) neionizujícím zářením (ultrafialové záření, infračervené záření, sluneční záření nebo záření při svařování),
- g) úrazem elektrickým proudem a při práci pod napětím (antistatické, vodivé nebo izolační ochranné oděvy),
- h) zachycením a uskrípnutím.

Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., Zákon č. 309/2006 Sb.

17. Bezpečnostní značky a zařízení určené k vysílání světelných a zvukových signálů:

- a) **Popište vzhled a umístění bezpečnostních značek a signálů.**

Nařízení vlády č. 375/2017 Sb.

§ 3

(1) Značky zákazu mají kruhový tvar s černým piktogramem na bílém pozadí, červeným okrajem a šikmým pruhem; červený okraj a šikmý pruh zaujímají nejméně 35 % plochy značky. Červený šikmý pruh prochází středem značky přes piktogram a směřuje zleva shora doprava dolů pod úhlem 45 stupňů od vodorovné roviny.

(2) Značky výstrahy mají trojúhelníkový tvar s černým piktogramem na žlutém pozadí s černým okrajem; žlutá část zaujímá nejméně 50 % plochy značky.

(3) Značky příkazu mají kruhový tvar s bílým piktogramem na modrém pozadí; modrá část zaujímá nejméně 50 % plochy značky.

(4) Informativní značky pro označení únikové cesty a nouzového východu nebo místa první pomoci a zařízení pro přivolání první pomoci mají obdélníkový nebo čtvercový tvar s bílým piktogramem na zeleném pozadí; zelená část zaujímá nejméně 50 % plochy značky.

(5) Informativní značky pro věcné prostředky požární ochrany, požárně bezpečnostní zařízení a směr cesty k nim mají obdélníkový nebo čtvercový tvar s bílým piktogramem na červeném pozadí; červená část zaujímá nejméně 50 % plochy značky.

(6) Je-li značka zhotovena z fotoluminiscenčního materiálu a její piktogram značí šipku, je tvořena třemi úsečkami, přičemž konce dvou kratších šikmých úseček označujících směr s delší úsečkou nesplývají.

(7) Značky označující riziko střetu osob s překážkami nebo riziko pádu osob a předmětů tvoří střídaté žluté a černé nebo červené a bílé pruhy stejné velikosti v úhlu 45 stupňů. Namísto žluté barvy lze použít fotoluminiscenčního materiálu žlutozelené barvy.

(8) Rozměry značky musí odpovídat velikosti překážky nebo nebezpečného místa; rozměry informativní značky pro věcné prostředky požární ochrany a požárně bezpečnostního zařízení musí umožňovat jejich snadné rozpoznání.

(9) Značky označující komunikace pro vozidla a pojízdná zařízení ve vnitřních pracovních prostorách objektů mají viditelné souvislé pruhy, jejichž barva musí být kontrastní s povrchem komunikace. Pruhy mají zpravidla bílou nebo žlutou barvu a jsou umístěny tak, aby vymezovaly bezpečnou vzdálenost. Trvalé komunikace ve venkovních pracovních prostorách jsou podle možností značeny obdobně, pokud nejsou opatřeny vhodným ohrazením nebo chodníky.

b) Uveďte, jaké jsou druhy bezpečnostních značek? Jaký je význam barev u bezpečnostních značek? Uveďte příklady.

Nařízení vlády č. 375/2017 Sb.

§ 2

(1) Značky a zařízení určené k vysílání světelných a zvukových signálů musí být vhodné pro prostředí, ve kterém jsou používány, a musí být zhotoveny z odolného materiálu; pokud nejsou zhotoveny z fotoluminiscenčního nebo reflexního materiálu, musí při snížené viditelnosti vydávat světlo nebo být osvětleny.

(2) Světelná plocha značek a světelné signály musí vytvářet náležitý kontrast vzhledem k prostředí, v němž jsou použity, a nesmí oslňovat. Jestliže značka obsahuje kresbu, která popisuje situaci nebo nařizuje či zakazuje určité chování (dále jen „piktogram“), musí být jednoduchá, srozumitelná a musí obsahovat jen nezbytné podrobnosti.

(3) Značky a zařízení určené k vysílání světelných signálů vyžadující dodávku energie musí být vybaveny nouzovým zdrojem pro případ přerušení dodávky energie.

(4) Informativní značky pro únik a evakuaci osob a značky překážek na únikových cestách musí být i při přerušení dodávky energie viditelné a rozpoznatelné minimálně po dobu nezbytně nutnou k bezpečnému opuštění objektu.

(5) Značky a zařízení určené k vysílání světelných a zvukových signálů musí být udržované a kontrolované tak, aby zůstal zachován jejich vzhled a původní funkční vlastnosti; v případě nutnosti musí být nahrazeny jinými.

(6) Dojde-li na pracovišti ke zhoršení viditelnosti nebo slyšitelnosti, například při použití osobních ochranných pracovních prostředků, musí být přijata opatření k doplnění nebo použití jiných značek a signálů.

(7) Při umístění značek a zavedení signálů nesmí být jejich účinnost ovlivněna nesprávnou volbou, nedostatečnou údržbou, nedostatečným počtem nebo přítomností jiných značek nebo zdrojů světla nebo zvuků stejného typu, které snižují viditelnost nebo slyšitelnost. Z tohoto důvodu je zejména třeba

- a) omezit umístění většího počtu značek blízko sebe,
- b) nepoužívat světelné značky v blízkosti jiného podobného světelného zdroje,
- c) nepoužívat současně dvě a více světelných značek odlišného významu, které mohou být zaměněny,
- d) nepoužívat dva zvukové signály současně,
- e) nepoužívat zvukové signály při vysoké hladině okolního hluku,
- f) kontrolovat funkčnost světelných značek a zařízení k vysílání zvukových a světelných signálů před uvedením do provozu a v pravidelných intervalech i v průběhu provozu,
- g) uvést světelné značky a zařízení k vysílání zvukových a světelných signálů po ukončení použití bezodkladně do pohotovostního stavu.

Vzhled značek, kódy zvukových signálů, signály dávané rukou a hlasové signály

1. Tabulka barev značek a světelných signálů

barva	význam nebo účel	pokyny a informace
červená	značka zákazu	nebezpečné chování
	signalizace nebezpečí	zastavit přerušit práci bezpečnostní pojistka opustit prostor
	věcné prostředky požární ochrany a bezpečnostně požární zařízení	označení a umístění
žlutá nebo oranžová nebo zelenožlutá	značka výstrahy	buď opatrný připrav se ověř si
modrá	značka příkazu	určité chování nebo postup použij osobní ochranné pracovní prostředky
zelená	značka nouzového východu, značka první pomoci	označení dveří, východů, cest, zařízení, vybavení
	bezpečí	návrat k běžnému stavu

- c) Vysvětlete pojem „zvukový signál“ a uveďte příklady z praxe.

375/2017 Sb.

§ 5

(1) Světelné a zvukové signály svým spuštěním udávají, kdy má být zahájena a ukončena příslušná činnost, a musí být vydávány po celou dobu, po kterou to provádění této činnosti vyžaduje.

(2) Značky a zařízení určené k vysílání světelných signálů se umísťují ve vhodné výšce a v poloze přiměřené zornému poli zaměstnanců, na snadno dostupném a viditelném místě, s přihlédnutím k osvětlení a ke všem rizikům na pracovišti a v jeho bezprostřední blízkosti.

(3) Je-li značka pro označení únikové cesty a nouzového východu zhotovena z fotoluminiscenčního materiálu, musí být instalována na povrchu vnitřní komunikace nebo těsně nad její úrovní.

(4) V případě vyššího stupně nebezpečí nebo naléhavé potřeby pro požadovaný zásah nebo činnost se umístí značka nebo použije signál s přerušovaným světlem, kdy trvání každého záblesku a jeho četnost musí být taková, aby zajistila vnímání výstrahy a vyloučila se záměna s jinými světelnými značkami nebo světelnými signály s nepřerušovaným nebo přerušovaným světlem. V případě vážného nebezpečí musí být světelný signál pod zvláštním dohledem.

(5) Značky a zařízení určené k vysílání světelných signálů musí být odstraněny, jestliže již neexistují okolnosti odůvodňující jejich umístění.

(6) Zvukové signály musí být snadno rozpoznatelné dobou trvání zvukových impulsů nebo skupin impulsů a intervalů mezi nimi a snadno rozpoznatelné od jakýchkoliv jiných zvukových

signálů. Jejich úroveň zvuku musí být vyšší než hladina okolního hluku tak, aby byly slyšitelné, aniž by přitom nadměrně obtěžovaly hlukem nebo působily bolest.

(7) Při použití zařízení určeného k vysílání signálů s proměnnou nebo stálou frekvencí se použije proměnné frekvence k signalizování vyšší úrovně nebezpečí nebo pro naléhavější potřebu zásahu nebo činnosti; signál pro opuštění prostoru musí být nepřerušovaný.

(8) Komunikace hlasovými signály se uskutečňuje formou jednoduchých, srozumitelných krátkých slov, skupin slov, krátkých textů nebo vět. Hlasový signál musí být správně vysloven v jazyce, kterému posluchač rozumí, tak, aby podle něj mohl příjemce signálu vhodným způsobem postupovat, a musí být dostatečně hlasitý. Příklady hlasových signálů jsou uvedeny v příloze k tomuto nařízení.

(9) Signály dávané rukou musí být přesné, jednoduché, rozlišitelné a nezaměnitelné s jinými signály; užívá-li se současně obou rukou, musí být pohyby symetrické a vždy může být dáváno pouze jediné znamení. Signalista stojí čelem k příjemci signálu a sleduje všechny jím řízené úkony tak, aby nebyla ohrožena jeho bezpečnost nebo bezpečnost jiných zaměstnanců. Nemůže-li signalista všechny úkony sledovat sám, dává signály více signalistů; příjemce signálu musí mít všechny signalisty v zorném poli. Signalista musí mít na sobě jeden nebo více rozlišovacích prvků, například vestu, přilbu, rukávce nebo pásku na ruku, nebo musí použít praporky. Rozlišovací prvky musí být výrazně barevné, zpravidla stejné barvy, a určeny pro výlučné používání signalistou.

(10) Má-li příjemce signálu pochybnosti o tom, že lze příkaz bezpečně provést, přeruší řízený úkon a požádá signalistu o nový signál.

§ 6

(1) Zvukové signály nebo hlasové signály mohou být použity společně se světelnými signály nebo signály dávanými rukou.

(2) Při dosažení stejné účinnosti je možno zaměnit

a) světelné signály se zvukovými signály,

b) světelné signály s hlasovými signály,

c) signály dávané rukou s hlasovými signály,

d) bezpečnostní barvu se značkou k označení nebezpečí pádu či zakopnutí.

(3) Vydává-li světelná značka nepřetržitě nebo přerušované světlo, použije se přerušované světlo v případě vyššího stupně nebezpečí nebo naléhavější potřeby pro požadovaný zásah nebo činnost. Trvání každého záblesku a jejich četnost musí být taková, aby bylo zajištěno vnímání výstrahy a vyloučena záměna mezi jednotlivými světelnými značkami nebo záměna s nepřetržitě svítící značkou. Při společném použití se zvukovým signálem se použije stejný kód.

Kódy zvukových signálů, signály rukou a hlasové signály

Základní znaky:

Signál pro opuštění prostoru musí být nepřerušovaný.

Použije-li se hlasový signál namísto signálu rukou nebo spolu s ním, kód se použije takto:

start k označení začátku povelu,

stůj k přerušení nebo ukončení pohybu,

konec k zastavení operace,

nahoru ke zvedání zátěže,

dolů ke spouštění zátěže,

vpřed,
vzad ve spojení s příslušným signálem rukou,
vpravo,
vlevo,
stop pro nouzové zastavení,
rychle pro zrychlení pohybu z bezpečnostních důvodů,
pomalu při přiblížení k překážce nebo hrozí-li jiné nebezpečí.

NV č. 375/2017 Sb.

18. Kategorizace prací:

a. Vysvětlete, co to je kategorizace prací? Co je cílem kategorizace prací?

Hlavním smyslem kategorizace prací je stanovení míry rizika u vykonávaných prací z hlediska ochrany zdraví při práci a přijetí potřebných opatření k snížení míry rizika. Kategorizace prací také slouží k diferenciaci povinností k zajištění ochrany zdraví při práci stanovených zaměstnavateli právními předpisy.

b. Kdo, kdy a proč musí zajistit zpracování kategorizace prací, kdo ji schvaluje?

O zařazení prací do třetí nebo čtvrté kategorie rozhoduje příslušný orgán ochrany veřejného zdraví, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

Žádost předkládá osoba, která zaměstnává fyzické osoby v pracovněprávních nebo obdobných pracovních vztazích (zaměstnavatel), a to do 30 kalendářních dnů ode dne zahájení výkonu prací.

Práce do druhé kategorie zařazuje zaměstnavatel, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak, a to do 30 kalendářních dnů ode dne zahájení jejich výkonu, změny podmínek odůvodňující zařazení práce do druhé kategorie, nebo do 10 dnů ode dne vykonatelnosti rozhodnutí orgánu ochrany veřejného zdraví.

Ostatní práce na pracovištích zaměstnavatele, které nebyly takto zařazeny, se považují za práce kategorie první.

Pro tyto práce nemusí zaměstnavatel zpracovávat žádost o zařazení ani seznam těchto prací pro kategorizaci.

Zaměstnavatel je povinen neprodleně oznámit příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví práce, které zařadil do druhé kategorie, a údaje rozhodné pro toto zařazení, a současně předložit protokoly o provedeném měření nebo vyšetření faktorů pracovních podmínek.

V případě změny podmínek výkonu práce, která má vliv na její zařazení do kategorie druhé, třetí nebo čtvrté, je zaměstnavatel povinen bezodkladně předložit příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví žádost.

O zařazení rizikové práce do jiné rizikové kategorie nebo vyřazení práce z rizikových prací provede příslušný orgán ochrany veřejného zdraví nové řízení, v němž vydá nové rozhodnutí. Příslušný orgán ochrany veřejného zdraví může z moci úřední rozhodnout o zařazení práce první nebo druhé kategorie do kategorie rizikových prací.

c. Uvedte, kolik existuje kategorií rizikových prací, které kategorie to jsou (uvedte příklady) a kdo posuzuje jejich rizikovost.

Podle míry výskytu faktorů, které mohou ovlivnit zdraví zaměstnanců, a jejich rizikovosti pro zdraví se práce zařazují do čtyř kategorií.

Za práce **kategorie první** se považují práce, při nichž podle současného poznání není pravděpodobný nepříznivý vliv na zdraví.

Za práce **kategorie druhé** se považují práce, při nichž podle současné úrovně poznání lze očekávat jejich nepříznivý vliv na zdraví jen výjimečně, zejména u vnímavých jedinců, tedy práce, při nichž nejsou překračovány hygienické limity faktorů stanovené právními předpisy, a práce naplňující další kritéria pro jejich zařazení do kategorie druhé.

Do kategorie druhé rizikové se zařazují práce, které podle kritérií uvedených ve vyhlášce č. 432/2003 Sb. náleží do kategorie druhé, avšak některé okolnosti, např. výsledky měření relevantních faktorů vedou k opatrnosti při hodnocení rizika, neboť např. dosahují hraničních hodnot. Práce do kategorie 2R zařazuje orgán ochrany veřejného zdraví po projednání se zaměstnavatelem

Za práce **kategorie třetí** se považují práce, při nichž jsou překračovány hygienické limity, a práce naplňující další kritéria pro zařazení práce do kategorie třetí, přičemž expozice fyzických osob, které práce vykonávají, není spolehlivě snížena technickými opatřeními pod úroveň těchto limitů, a pro zajištění ochrany zdraví osob je proto nezbytné využívat osobní ochranné pracovní prostředky, organizační a jiná ochranná opatření, a dále práce, při nichž se vyskytují opakovaně nemoci z povolání nebo statisticky významně častěji nemoci, jež lze pokládat podle současné úrovně poznání za nemoci související s prací.

Za práce **kategorie čtvrté** se považují práce, při nichž je vysoké riziko ohrožení zdraví, které nelze zcela vyloučit ani při používání dostupných a použitelných ochranných opatření.

Vyhláška č. 432/2003 Sb. Zákon č. 258/2000 Sb.

19. Rizikové faktory:

a. Uvedte druhy a příklady rizikových faktorů ohrožující bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnance na pracovišti, a který právní předpis toto upravuje.

Vyhláška 432/2003 Sb.

- prach;
- chemické látky;
- hluk;
- vibrace;
- neionizující záření a elektromagnetické pole;
- fyzická zátěž;
- pracovní poloha;
- zátěž teplem;
- zátěž chladem;
- psychická zátěž;
- zraková zátěž;
- biologické činitele;
- práce ve zvýšeném tlaku vzduchu.

- b. Uvedte, kdo, proč a jakým způsobem musí zajistit měření fyzikálních faktorů při pracovních činnostech? Vyjmenujte fyzikální faktory, které se musí měřit.

Zaměstnavatel je povinen zajistit, aby pracoviště byla prostorově a konstrukčně uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro zaměstnance z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci odpovídaly bezpečnostním a hygienickým požadavkům na pracovní prostředí a pracoviště.

Jestliže se na pracovištích zaměstnavatele vyskytnou rizikové faktory, je zaměstnavatel povinen pravidelně, a dále bez zbytečného odkladu vždy, pokud dojde ke změně podmínek práce, měřeními zjišťovat a kontrolovat jejich hodnoty a zabezpečit, aby byly vyloučeny nebo alespoň omezeny na nejmenší rozumně dosažitelnou míru. Zák. 309/2006 Sb.

- c. Uvedte, kdo může provádět měření fyzikálních faktorů? Uvedte příklady opatření při překročení limitů naměřených hodnot rizikových faktorů.

Měření rizikových faktorů

- měření intenzit hluku, vibrací a neionizujícího záření v komunálním a pracovním prostředí,
(kategorizace prací – hluk, vibrace, neionizující záření)
- zjišťování a měření intenzit osvětlení a mikroklimatických podmínek a koncentrací prachu a chemických škodlivin v pracovním prostředí,
(kategorizace prací – prach a chemické škodliviny, tepelná zátěž a zátěž chladem),
(měření pro stanovení poskytování ochranných nápojů)
- biologické expoziční testy a vyšetření v oboru genetické toxikologie, fyziologie a psychologie práce,
(kategorizace prací – fyzická zátěž, pracovní poloha, psychická zátěž, biologičtí činitelé)
- zjišťování zrakové zátěže pro účely hodnocení faktoru pracovních podmínek.
(kategorizace prací – zraková zátěž)

Měření a vyšetření pro účely kategorizace prací může zaměstnavatel provést jen prostřednictvím držitele osvědčení o akreditaci nebo držitele autorizace k příslušným měřením nebo vyšetřením, je-li pro obor měření nebo vyšetřování autorizace nebo akreditace právními předpisy upravena, pokud zaměstnavatel není sám takto kvalifikovaný.

Autorizující osoba

Ministerstvo zdravotnictví pověří prováděním autorizace právnickou osobu nebo organizační složku státu, zřízenou k plnění úkolů v oboru působnosti Ministerstva zdravotnictví (autorizující osoba).

Toto pověření je nepřevoditelné.

Při autorizaci se postupuje podle podmínek, které stanoví pro jednotlivé oblasti Ministerstvo zdravotnictví.

Pověření autorizující osoby a zrušení tohoto pověření zveřejní Ministerstvo zdravotnictví ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví.

AKREDITACE

Výkon působnosti, který vyplývá pro Českou republiku z předpisů Evropských společenství pro oblast akreditace, zajišťuje a provádí Ministerstvo průmyslu a obchodu.

Akreditační orgán

Ministerstvo zdravotnictví může rozhodnutím pověřit k výkonu působnosti akreditačního orgánu pouze jednu právnickou osobu (akreditační orgán).

Ministerstvo rozhoduje o pověření k provádění akreditace na základě žádosti právnické osoby.

Nelze-li výskyt biologických činitelů a překročení nejvyšších přípustných hodnot rizikových faktorů vyloučit, je zaměstnavatel povinen omezovat jejich působení technickými, technologickými a jinými opatřeními, kterými jsou zejména úprava pracovních podmínek, doba výkonu práce, zřízení kontrolovaných pásem, používání vhodných osobních ochranných pracovních prostředků nebo poskytování ochranných nápojů.

Zaměstnavatel je povinen zajistit, aby práce s azbestem, s chemickými karcinogeny a biologickými činiteli a pracovní procesy s rizikem chemické karcinogenity byly v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem vždy prováděny v kontrolovaných pásmech, která budou označena a zajištěna tak, aby do nich nevstupovali zaměstnanci, kteří v něm nevykonávají práci, opravy, údržbu, zkoušky, revize, kontrolu nebo dozor. Do kontrolovaných pásem mohou být zaměstnavatelem zařazeny i další práce, při kterých jsou zaměstnanci vystaveni působení rizikových faktorů, pokud je toho třeba k ochraně zdraví zaměstnanců.

Zákon č. 258/2000 Sb. NV č. 272/2011 Sb.

20. Odborně způsobilá osoba k zajišťování úkolů v prevenci rizik v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci:

- a. Uveďte, jaké jsou zákonné předpoklady odborné způsobilosti k zajišťování úkolů v prevenci rizik v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci?

Zákon č. 309/2006 Sb.

§ 9

Odborná způsobilost

(1) Zaměstnavatel je povinen zajišťovat a provádět úkoly v hodnocení a prevenci rizik možného ohrožení života nebo zdraví zaměstnance (dále jen "zajišťování úkolů v prevenci rizik") s ohledem na

- a) nebezpečí ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců při práci ve všech oblastech činnosti zaměstnavatele,
- b) základní znalosti a dovednosti zaměstnanců,
- c) počet zaměstnanců, jejich odbornou připravenost a jimi vykonávanou práci.

(2) Zaměstnavatel může zajišťovat plnění úkolů v prevenci rizik, je-li k tomu způsobilý nebo odborně způsobilý v případech a za podmínek uvedených v odstavci 3 písm. a) a b) sám, jinak je povinen zajistit tyto úkoly odborně způsobilým zaměstnancem, kterého zaměstnává v

pracovněprávním vztahu. Nemá-li takového zaměstnance, je povinen zajistit je jinou odborně způsobilou osobou. Odborně způsobilý zaměstnanec zaměstnavatele nebo jiná odborně způsobilá fyzická osoba jsou odborně způsobilými osobami.

(3) Zaměstnává-li zaměstnavatel

- a)** nejvýše 25 zaměstnanců, může zajišťovat úkoly v prevenci rizik sám, má-li k tomu potřebné znalosti,
- b)** 26 až 500 zaměstnanců, může zajišťovat úkoly v prevenci rizik sám, je-li k tomu odborně způsobilý, nebo jednou nebo více odborně způsobilými osobami,
- c)** více než 500 zaměstnanců, zajišťuje úkoly v prevenci rizik vždy jednou nebo více odborně způsobilými osobami.

(4) Zaměstnavatel je povinen

- a)** poskytnout odborně způsobilé osobě k zajišťování úkolů v prevenci rizik zejména potřebné prostředky a dobu potřebnou k výkonu její činnosti, zvláště ve vztahu k zaměstnancům v pracovním poměru na dobu určitou, mladistvým zaměstnancům, těhotným zaměstnankyním, zaměstnankyním, které kojí, nebo zaměstnankyním-matkám dítěte do konce devátého měsíce po porodu a zaměstnancům agentury práce dočasně přiděleným k výkonu práce k jinému zaměstnavateli,
- b)** zajistit dostatečný počet odborně způsobilých osob,
- c)** poskytnout odborně způsobilé osobě dokumentaci a informace
 - o všech skutečnostech a okolnostech, o nichž je mu známo, že mají nebo by mohly mít vliv na bezpečnost zaměstnanců nebo vést k poškození jejich zdraví,
 - podané zaměstnancům jiného zaměstnavatele, které obdrželi před zahájením práce na pracovištích zaměstnavatele k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- d)** zajistit v případech uvedených v odstavci 3 písm. b) a c) účast odborně způsobilé fyzické osoby při pravidelném hodnocení stavu a úrovně bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,

b. Uvedte, jaké jsou povinnosti a jakou má odpovědnost odborně způsobilá osoba při poskytování služeb k zajišťování úkolů v prevenci rizik v oblasti BOZP a při činnosti jako zaměstnanec.

Zákon č. 309/2006 Sb.

- e)** zajistit součinnost v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany odborně způsobilé fyzické osoby k zajišťování úkolů v prevenci rizik s ostatními zaměstnanci zaměstnavatele, s odborovou organizací, s radou zaměstnanců, se zástupci pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, pokud byli u zaměstnavatele zvoleni, a s odborně způsobilou fyzickou osobou k zajišťování úkolů v prevenci rizik jiného zaměstnavatele, jehož zaměstnanec plní své úkoly na pracovišti zaměstnavatele, a
- f)** zajistit součinnost odborně způsobilé fyzické osoby k zajišťování úkolů v prevenci rizik s osobami podle § 12 a s poskytovatelem pracovnělékařských služeb, se kterým má zaměstnavatel uzavřenou smlouvu o poskytování pracovnělékařských služeb.

(5) Při zajišťování úkolů v prevenci rizik postupuje odborně způsobilá osoba v součinnosti s odborně způsobilými fyzickými osobami vykonávajícími svoji působnost podle zvláštních právních předpisů, s odborovou organizací a zástupcem pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

(6) Zaměstnavatel je povinen poskytnout odborně způsobilé osobě písemnosti týkající se pracovních úrazů a nemocí z povolání a potřebnou součinnost

- a)** při předcházení ohrožení života a zdraví s ohledem na povahu rizika na jeho pracovištích,
- b)** k přijetí ochranných opatření, jde-li o práce se zvýšeným ohrožením zdraví zaměstnanců,
- c)** při výběru a volbě ochranných zařízení.

(7) Plní-li na jednom pracovišti zaměstnavatele úkoly v prevenci rizik více než 2 odborně způsobilé osoby, zaměstnavatel písemně určí, kdo bude provádět koordinaci jejich činnosti.

§ 10

(1) Předpokladem odborné způsobilosti fyzické osoby k zajišťování úkolů v prevenci rizik je

- a)** alespoň střední vzdělání s maturitní zkouškou,
- b)** odborná praxe v délce alespoň 3 let, jestliže fyzická osoba získala vzdělání uvedené v písmenu a), nebo v délce alespoň 1 roku, jestliže fyzická osoba získala vysokoškolské vzdělání v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; za odbornou praxi se považuje doba činnosti vykonávané v oboru, ve kterém fyzická osoba zajišťuje úkoly v prevenci rizik nebo vykonává činnost v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- c)** osvědčení o úspěšně vykonané zkoušce z odborné způsobilosti nebo periodické zkoušce z odborné způsobilosti (dále jen „periodická zkouška“) a
- d)** osvědčení o odborné způsobilosti k výkonu hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem, bude-li zajišťovat úkoly v prevenci rizik při hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem.

(3) Osvědčení o získání odborné způsobilosti je vydáváno na základě úspěšného vykonání zkoušky z odborné způsobilosti. Každá další zkouška z odborné způsobilosti, na kterou se žadatel o vykonání zkoušky z odborné způsobilosti přihlásí, pokud již v minulosti úspěšně vykonal zkoušku z odborné způsobilosti, je posuzována jako periodická zkouška. Osvědčení o úspěšně vykonané zkoušce z odborné způsobilosti nebo o úspěšně vykonané periodické zkoušce má ode dne jejího vykonání platnost 5 let.

(4) Odborně způsobilá fyzická osoba k zajišťování úkolů v prevenci rizik

- a)** vede písemně chronologický seznam smluvních vztahů o výkonu své činnosti jako odborně způsobilé fyzické osoby k zajišťování úkolů v prevenci rizik a koordinátora, který opatřuje svým jménem a vlastnoručním podpisem,
- b)** opatřuje zpracované dokumenty související s výkonem své činnosti, jako odborně způsobilé fyzické osoby k zajišťování úkolů v prevenci rizik a koordinátora, svým jménem a vlastnoručním podpisem a
- c)** oznamuje Ministerstvu práce a sociálních věcí (dále jen „ministerstvo“) změny údajů uváděných v evidenci odborně způsobilých fyzických osob k zajišťování úkolů v prevenci rizik a koordinátorů (dále jen „evidence odborně způsobilých osob“) do 15 dnů od jejich vzniku.

(5) Při uznávání odborné kvalifikace, kterou fyzická osoba získala v jiném členském státě Evropské unie, jiném smluvním státě Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo ve Švýcarské konfederaci, se postupuje podle zákona o uznávání odborné kvalifikace. Uznávacím orgánem je ministerstvo. Před zahájením dočasného nebo příležitostného výkonu činnosti na území České republiky fyzickou osobou, která je oprávněna vykonávat obdobnou

činnost v členském státě Evropské unie, jiném smluvním státě Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo Švýcarské konfederaci, ministerstvo její odbornou kvalifikaci ověří.

§ 10a

(1) Ministerstvo vede evidenci odborně způsobilých osob, jejímž účelem je vedení údajů o počtu a odbornosti fyzických osob k zajišťování úkolů v prevenci rizik a koordinátorů pro potřeby ministerstva za účelem zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a pro bezplatné poskytování těchto informací pro potřeby jiných orgánů podle zvláštních zákonů. Tato evidence je informačním systémem veřejné správy.

(2) Správcem a provozovatelem evidence odborně způsobilých osob je ministerstvo.

(3) Do evidence odborně způsobilých osob se zapisují tyto údaje:

- a)** jméno, popřípadě jména, příjmení odborně způsobilých fyzických osob v prevenci rizik,
- b)** adresa bydliště nebo místo trvalého pobytu,
- c)** datum úspěšného vykonání zkoušky z odborné způsobilosti nebo periodické zkoušky,
- d)** číslo osvědčení s datem skončení platnosti osvědčení.

(4) Evidence odborně způsobilých osob je veřejná, s výjimkou údajů podle odstavce 3 písm. b) a c).

(5) Údaje uvedené v odstavci 3 se v evidenci odborně způsobilých osob uchovávají po dobu 15 let od skončení platnosti osvědčení.

§ 10b

(1) Ministerstvo v evidenci odborně způsobilých osob vyznačí bezodkladně změny údajů oznamovaných podle § 10 odst. 4 písm. c) a údaj o skončení platnosti osvědčení uplynutím doby jeho platnosti.

(2) Ministerstvo v evidenci odborně způsobilých osob vyznačí bezodkladně údaj o skončení platnosti osvědčení také v případech, kdy fyzická osoba

- a)** o to požádá,
- b)** zemře,
- c)** byla prohlášena za mrtvou, nebo
- d)** má v souladu se zvláštním právním předpisem soudem omezenou svéprávnost.

c. Uvedte, kdy musí zaměstnavatel pro svou činnost zajistit odborně způsobilou osobou k zajišťování úkolů v prevenci rizik v oblasti BOZP bezpečnost práce na pracovišti?

Zákon č. 309/2006 Sb.

§9

(1) Zaměstnavatel je povinen zajišťovat a provádět úkoly v hodnocení a prevenci rizik možného ohrožení života nebo zdraví zaměstnance (dále jen "zajišťování úkolů v prevenci rizik") s ohledem na

a) nebezpečí ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců při práci ve všech oblastech činnosti zaměstnavatele,

b) základní znalosti a dovednosti zaměstnanců,

c) počet zaměstnanců, jejich odbornou připravenost a jimi vykonávanou práci.

(2) Zaměstnavatel může zajišťovat plnění úkolů v prevenci rizik, je-li k tomu způsobilý nebo odborně způsobilý v případech a za podmínek uvedených v odstavci 3 písm. a) a b) sám, jinak je povinen zajistit tyto úkoly odborně způsobilým zaměstnancem, kterého zaměstnává v pracovněprávním vztahu. Nemá-li takového zaměstnance, je povinen zajistit je jinou odborně způsobilou osobou. Odborně způsobilý zaměstnanec zaměstnavatele nebo jiná odborně způsobilá fyzická osoba jsou odborně způsobilými osobami.

(3) Zaměstnává-li zaměstnavatel

a) nejvýše 25 zaměstnanců, může zajišťovat úkoly v prevenci rizik sám, má-li k tomu potřebné znalosti,

b) 26 až 500 zaměstnanců, může zajišťovat úkoly v prevenci rizik sám, je-li k tomu odborně způsobilý, nebo jednou nebo více odborně způsobilými osobami,

c) více než 500 zaměstnanců, zajišťuje úkoly v prevenci rizik vždy jednou nebo více odborně způsobilými osobami.

(4) Zaměstnavatel je povinen

a) poskytnout odborně způsobilé osobě k zajišťování úkolů v prevenci rizik zejména potřebné prostředky a dobu potřebnou k výkonu její činnosti, zvláště ve vztahu k zaměstnancům v pracovním poměru na dobu určitou, mladistvým zaměstnancům, těhotným zaměstnankyním, zaměstnankyním, které kojí, nebo zaměstnankyním-matkám dítěte do konce devátého měsíce po porodu a zaměstnancům agentury práce dočasně přiděleným k výkonu práce k jinému zaměstnavateli,

b) zajistit dostatečný počet odborně způsobilých osob,

c) poskytnout odborně způsobilé osobě dokumentaci a informace

1. o všech skutečnostech a okolnostech, o nichž je mu známo, že mají nebo by mohly mít vliv na bezpečnost zaměstnanců nebo vést k poškození jejich zdraví,

2. podané zaměstnancům jiného zaměstnavatele, které obdrželi před zahájením práce na pracovištích zaměstnavatele k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,

d) zajistit v případech uvedených v odstavci 3 písm. b) a c) účast odborně způsobilé fyzické osoby při pravidelném hodnocení stavu a úrovně bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,

e) zajistit součinnost v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany odborně způsobilé fyzické osoby k zajišťování úkolů v prevenci rizik s ostatními zaměstnanci zaměstnavatele, s odborovou organizací, s radou zaměstnanců, se zástupci pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, pokud byli u zaměstnavatele zvoleni, a s odborně způsobilou fyzickou osobou k zajišťování úkolů v prevenci rizik jiného zaměstnavatele, jehož zaměstnanci plní své úkoly na pracovišti zaměstnavatele, a

f) zajistit součinnost odborně způsobilé fyzické osoby k zajišťování úkolů v prevenci rizik s osobami podle § 12 a s poskytovatelem pracovnělékařských služeb, se kterým má zaměstnavatel uzavřenou smlouvu o poskytování pracovnělékařských služeb.

(5) Při zajišťování úkolů v prevenci rizik postupuje odborně způsobilá osoba v součinnosti s odborně způsobilými fyzickými osobami vykonávajícími svoji působnost podle zvláštních právních předpisů, s odborovou organizací a zástupcem pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

(6) Zaměstnavatel je povinen poskytnout odborně způsobilé osobě písemnosti týkající se pracovních úrazů a nemocí z povolání a potřebnou součinnost

- a) při předcházení ohrožení života a zdraví s ohledem na povahu rizika na jeho pracovištích,
 - b) k přijetí ochranných opatření, jde-li o práce se zvýšeným ohrožením zdraví zaměstnanců,
 - c) při výběru a volbě ochranných zařízení.
- (7)** Plní-li na jednom pracovišti zaměstnavatele úkoly

Zákon č. 251/2005 Sb.

§ 17

Přestupky na úseku bezpečnosti práce

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku na úseku bezpečnosti práce tím, že

- a) nezajistí s ohledem na možné ohrožení života nebo zdraví bezpečnost fyzických osob zdržujících se s jejím vědomím na jejich pracovištích,
- b) nesplní informační povinnost stanovenou v § 108 odst. 2 a 3 zákoníku práce,
- c) nezajistí spolupráci osob na jednom pracovišti, aby byli kromě jejich zaměstnanců chráněni také zaměstnanci jiné osoby,
- d) přenesl náklady spojené se zajišťováním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na zaměstnance,
- e) nezajistí přijetí opatření potřebných k prevenci rizik, ačkoli k tomu má povinnost podle zvláštního právního předpisu,
- f) nedodrží povinnosti při zajišťování bezpečnosti práce stanovené v § 101 až 103 zákoníku práce,
- g) neposkytne bezplatně osobní ochranné pracovní prostředky, pracovní oděvy a obuv, mycí, čisticí a dezinfekční prostředky nebo ochranné nápoje, ačkoli k tomu má povinnost podle zvláštního právního předpisu,
- h) nesplní povinnost udržovat osobní ochranné pracovní prostředky v použitelném stavu nebo nekontroluje jejich používání,
- i) neumístí bezpečnostní značky nebo nezavede signály, ačkoli k tomu má povinnost podle zvláštního právního předpisu,
- j) nevyšetří příčiny a okolnosti pracovního úrazu, ačkoli k tomu má povinnost podle zvláštního právního předpisu,
- k) nevyhotoví záznam o pracovním úrazu nebo nevede dokumentaci ve stanoveném rozsahu, ačkoli k tomu má povinnost podle zvláštního právního předpisu,
- l) nepředá vyhotovení záznamu o pracovním úrazu postiženému a v případě smrtelného pracovního úrazu jeho rodinným příslušníkům,
- m) nevede evidenci o pracovních úrazech ve stanoveném rozsahu, ačkoli k tomu má povinnost podle zvláštního právního předpisu,
- n) neohlásí pracovní úraz a nezašle záznam o něm stanoveným orgánům a institucím,
- o) nepřijme opatření proti opakování pracovních úrazů,
- p) nevede evidenci fyzických osob, u nichž byla uznána nemoc z povolání,
- q) nesplní povinnosti týkající se pracoviště a pracovního prostředí stanovené v zákonu o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, v nařízení vlády o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí, nařízení vlády o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky a nařízení vlády o bližších požadavcích na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v prostředí s nebezpečím výbuchu,
- r) nesplní povinnosti při zajištění řádného stavu používaných výrobních a pracovních prostředků a zařízení stanovené v zákonu o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany

zdraví při práci a v nařízení vlády, kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí,

s) poruší povinnost týkající se organizace práce a pracovních postupů stanovenou v zákonu o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, nařízení vlády, kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci související s chovem zvířat, nařízení vlády, kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci v lese a na pracovištích obdobného charakteru, nařízení vlády, kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování dopravy dopravními prostředky, nařízení vlády o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích a nařízení vlády, kterým se stanoví odchylná úprava pracovní doby a doby odpočinku zaměstnanců v dopravě,

t) nepřizná právo odmítnout výkon práce, o níž lze mít důvodně za to, že bezprostředně a závažným způsobem ohrožuje život nebo zdraví zaměstnanců, popřípadě život nebo zdraví jiných fyzických osob,

u) zaměstná mladistvé zaměstnance pracemi, při nichž jsou vystaveni zvýšenému nebezpečí úrazu nebo při jejichž výkonu by mohli vážně ohrozit bezpečnost a zdraví ostatních zaměstnanců nebo jiných fyzických osob,

v) nepřizná odborovým orgánům právo vykonávat kontrolu nad stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v rozsahu stanoveném v § 322 zákoníku práce,

w) nepřizná zaměstnancům právo účasti na řešení otázek souvisejících s bezpečností a ochranou zdraví při práci, ačkoli k tomu má povinnost podle zvláštního právního předpisu,

x) nezajistí na pracovištích dodržování zákazu požívání alkoholických nápojů nebo zneužívání jiné návykové látky,

y) nedoručí ve stanoveném termínu oznámení o zahájení prací na stavbě splňující požadavky stanovené v § 15 odst. 1 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci nebo neprovede bez zbytečného odkladu jeho aktualizaci,

z) neplní povinnost zhotovitele poskytovat koordinátorovi bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi součinnost, ačkoli k tomu má povinnost podle zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,

za) nesplní některou z povinností koordinátora bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi podle § 10 odst. 4 nebo § 18 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,

zb) nedodrží opatření k zamezení rizik na pracovištích, stanovená právními předpisy, které upravují povinnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob při používání chemických látek nebo látek obsažených ve směsích,

zc) nesplní některou z povinností odborně způsobilé fyzické osoby k zajišťování úkolů v prevenci rizik podle § 10 odst. 4 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,

zd) v rozporu s § 10 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci vykonává činnost odborně způsobilé fyzické osoby k zajišťování úkolů v prevenci rizik nebo činnost koordinátora bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi bez příslušného oprávnění,

ze) v rozporu s § 14 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci neurčí jednoho nebo více koordinátorů bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi,

zf) v rozporu s § 15 odst. 2 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci nezajistí zpracování plánu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi před zahájením prací nebo nezajistí jeho aktualizaci při realizaci stavby,

zg) v rozporu s § 14 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci nezajistí součinnost všech zhotovitelů nebo jiné osoby s koordinátorem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi po celou dobu přípravy a realizace stavby.

(2) Za přešupek podle odstavce 1

a) písm. b), c), v), w), x), za) a zc) lze uložít pokutu až do výše 300 000 Kč,

b) písm. l), m), n), p), y), zd), ze), zf) a zg) lze uložít pokutu až do výše 400 000 Kč,

c) písm. a), g), j), k), q), r), s), t) a z) lze uložít pokutu až do výše 1 000 000 Kč,

d) písm. d), e), f), h), i), o), u) a zb) lze uložít pokutu až do výše 2 000 000 Kč.

Zákon č. 309/2006 Sb., Zákon č. 251/2005 Sb.

ZKUŠEBNÍ OKRUH C – dovednost aplikovat v praxi právní předpisy upravující všeobecné preventivní zásady v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (10 otázek, losuje se 1 otázka)

Otázky č. 21-30

K prokázání znalostí jednotlivých ustanovení právních předpisů v oblasti BOZP uchazečů na ZK/PZK z odborné způsobilosti k zajišťování úkolů v prevenci rizik bylo zpracováno 10 ústních otázek ze zkušební okruhu C: podle Přílohy č. 3 Část II. 1A a 1B k nařízení vlády č. 592/2006 Sb., ve znění nařízení vlády č. 136/2016 Sb., a to z těchto právních předpisů (zákony, nařízení vlády a vyhlášky) ve znění pozdějších předpisů:

Nařízení vlády

1. Nařízení vlády č. 362/2005 Sb., o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky
2. Nařízení vlády č. 168/2002 Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování dopravy dopravními prostředky
3. Nařízení vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí
4. Nařízení vlády č. 176/2008 Sb., o technických požadavcích na strojní zařízení
5. Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci
6. Nařízení vlády č. 390/2021 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků

Vyhlášky:

1. Vyhláška ČÚBP č. 48/1982 Sb., kterou se stanoví základní požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení
2. Vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce č. 91/1993 Sb., k zajištění bezpečnosti práce v nízkotlakých kotelnách
3. **Nařízení vlády 190/2022 Sb. o vyhrazených technických elektrických zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti**
4. **Nařízení vlády 191/2022 Sb. o vyhrazených technických plynových zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti**

21. Ruční nářadí:

- a. Uvedte, v jakém obecně závazném právním předpisu jsou stanoveny požadavky na zajištění BOZP při práci s ručním nářadím?

Vyhláška 48/1982 Sb., § 200, § 201

- b. Identifikujte zakázané činnosti při práci s motorovou pilou.

Práce s motorovou pilou, která je bez:

- krytu pohybujeících se částí řetězové pily, mimo činné části pilového řetězu,
- účinného antivibračního systému,
- zachycovače roztrženého řetězu,
- účinné bezpečnostní brzdy řetězu a

Motorová pila se spalovacím motorem, která je bez:

- tlumiče výfuku,
- spojky automatického vypínání chodu řetězu při volnoběžném chodu motoru,
- funkční dlaňové pojistky, umístěné v horní části zadní rukojeti řetězové pily.

Zakázané práce při použití motorové pily:

- práce ze žebříku,
- přidržování rozřezávaného dříví rukou nebo nohou,
- při přecházení s řetězovou pilou s motorem bez zablokování chodu pilového řetězu bezpečnostní brzdou řetězu,
- převážení řetězové pily bez nasazeného ochranného krytu nebo s demontovanou řezací částí,
- provádění oprav a údržbu motorové nebo řezací části řetězové pily bez zastaveného chodu motoru mimo seřízení karburátoru,
- pracovat osamoceně,
- doplňovat palivo způsobem, který by mohl způsobit požár (nalévání benzínu do nádržky na benzín bez použití trychtýře)

Zákon č. 262/2006 sb., Zákon č. 309/2006 Sb., Vyhláška č.. 48/1982 Sb.

22. Práce ve výškách:

- a) Uvedte požadavky na zajištění bezpečnosti práce ve výškách?

Nařízení vlády č. 362/2005 Sb.

§ 3

(1) Zaměstnavatel přijímá technická a organizační opatření k zabránění pádu zaměstnanců z výšky nebo do hloubky, propadnutí nebo sklouznutí nebo k jejich bezpečnému zachycení (dále jen "ochrana proti pádu") a zajistí jejich provádění

a) na pracovištích a přístupových komunikacích nacházejících se v libovolné výšce nad vodou nebo nad látkami ohrožujícími v případě pádu život nebo zdraví osob například popálením, poleptáním, akutní otravou, zadušením,

b) na všech ostatních pracovištích a přístupových komunikacích, pokud leží ve výšce nad 1,5 m nad okolní úrovní, případně pokud pod nimi volná hloubka přesahuje 1,5 m.

(2) Ochranu proti pádu zajišťuje zaměstnavatel přednostně pomocí prostředků kolektivní ochrany, kterými jsou zejména technické konstrukce, například ochranná zábradlí a ohrazení, poklopy, záchytná lešení, ohrazení nebo sítě a dočasné stavební konstrukce, například lešení nebo pracovní plošiny.

(3) Prostředky osobní ochrany, kterými jsou osobní ochranné pracovní prostředky proti pádu, se použijí v případě, kdy povaha práce vylučuje použití prostředků kolektivní ochrany nebo není-li použití prostředků kolektivní ochrany s ohledem na povahu, předpokládaný rozsah a dobu trvání práce a počet dotčených zaměstnanců účelné nebo s ohledem na bezpečnost zaměstnance dostatečné.

(4) Ochranu proti pádu není nutné provádět

a) na souvislé ploše, jejíž sklon od vodorovné roviny nepřesahuje 10 stupňů, pokud pracoviště, popřípadě přístupová komunikace, jsou vymezeny vhodnou ochranou proti pádu, například zábranou umístěnou ve vzdálenosti nejméně 1,5 m od okraje, na němž hrozí nebezpečí pádu (dále jen "volný okraj"),

b) podél volných okrajů otvorů, jejichž půdorysné rozměry alespoň v jednom směru nepřesahují 0,25 m,

c) pokud úroveň terénu nebo podlahy pracoviště uvnitř objektu leží nejméně 0,6 m pod korunou vyzdívané zdi.

(5) Zaměstnavatel zajistí, aby otvory v podlaze a terénní prohlubně, jejichž půdorysné rozměry ve všech směrech přesahují 0,25 m, byly bezprostředně po jejich vzniku zakryty poklopy o odpovídající únosnosti zajištěnými proti posunutí nebo aby volné okraje otvorů byly zajištěny technickým prostředkem ochrany proti pádu, například zábradlím nebo ohrazením. Zajištěny proti vypadnutí osob nemusí být otvory ve stěnách, jejichž dolní okraj je výše než 1,1 m nad podlahou, a otvory ve stěnách o šířce menší než 0,3 m a výšce menší než 0,75 m.

(6) Zaměstnavatel zajistí, aby na všech plochách, které nezaručují, že jsou při zatížení osobami včetně náradí, pracovních pomůcek a materiálu bezpečné proti prolomení, případně, na nichž toto zatížení není vhodně rozloženo technickou konstrukcí (pracovní, popř. přístupová podlaha apod.), bylo provedeno zajištění proti propadnutí. Ke zvyšování místa práce nebo k výstupu není dovoleno používat nestabilní předměty a předměty určené k jinému použití (vědra, sudy, židle, stoly apod.).

(7) Práce ve výškách nesmí být prováděna, jestliže nepříznivá povětrnostní situace, s ohledem na použitou ochranu proti pádu, může ohrozit bezpečnost a zdraví zaměstnanců.

(8) Při práci ve výškách a nad volnou hloubkou vykonávané osamoceně nebo samostatně musí být zaměstnanec seznámen s pravidly pro dorozumívání mezi zaměstnanci na pracovišti nebo pro dorozumívání s vedoucím zaměstnancem. Zaměstnanec vykonávající práci uvedenou ve větě první musí být poučen o povinnosti přerušit práci, pokud v ní nemůže pokračovat bezpečným způsobem, a o přerušení práce musí neprodleně informovat vedoucího zaměstnance, popřípadě zaměstnavatele.

b) Identifikujte rizika při pracích ve výškách a v ohroženém prostoru, vč. toho, jak může být ohrožený prostor velký, a kdo a kdy v tomto ohroženém prostoru nesmí pracovat?

Nařízení vlády č. 362/2005 Sb.

I. Zajištění proti pádu technickou konstrukcí

1. Způsob zajištění a rozměry technických konstrukcí (dále jen „konstrukce“) musejí odpovídat povaze prováděných prací, předpokládanému namáhání a musí umožňovat bezpečný průchod. Výběr vhodných přístupů na pracoviště ve výšce musí odpovídat četnosti použití, požadované výšce místa práce a době jejího trvání. Zvolené řešení musí umožňovat evakuaci v případě hrozícího nebezpečí. Pohyb na pracovních podlahách a dalších plochách ve výšce a přístupy k nim nesmí vytvářet žádná další rizika pádu.

2. V závislosti na způsobu zajištění a typu konstrukce musí být přijata odpovídající opatření ke snížení rizik spojených s jejím používáním. Volné okraje musí být zajištěny osazením konstrukce ochrany proti pádu vhodně uspořádané, dostatečně vysoké a pevné k zabránění nebo zachycení pádu z výšky. Při použití záchytných konstrukcí je nutno dbát na zamezení úrazů zaměstnanců při jejich zachycení. Konstrukce ochrany proti pádu může být přerušena pouze v místech žebříkových nebo schodišťových přístupů.

3. Požadavky na uspořádání, montáž, demontáž, zajištění stability a únosnosti, na používání a kontrolu konstrukce jsou obsaženy v průvodní, popřípadě provozní dokumentaci.

4. Zábradlí se skládá alespoň z horní tyče (madla) a zářázky u podlahy (ochranné lišty) o výšce minimálně 0,15 m. Je-li výška podlahy nad okolní úrovní větší než 2 m, musí být prostor mezi horní tyčí (madlem) a zářazkou u podlahy zajištěn proti propadnutí osob osazením jedné nebo více středních tyčí, případně jiné vhodné výplně, s ohledem na místní a provozní podmínky. Za dostatečnou se považuje výška horní tyče (madla) nejméně 1,1 m nad podlahou, nestanoví-li zvláštní právní předpisy jinak.

5. Jestliže provedení určité pracovní operace vyžaduje dočasné odstranění konstrukce ochrany proti pádu, musí být po dobu provádění této operace přijata účinná náhradní bezpečnostní opatření. Práce ve výškách a nad volnou hloubkou nesmí být zahájena, dokud nejsou tato opatření provedena. Bezprostředně po dočasném přerušení nebo ukončení příslušné pracovní operace se odstraněná konstrukce ochrany proti pádu opět osadí.

II. Zajištění proti pádu osobními ochrannými pracovními prostředky

1. Zaměstnavatel zajistí, aby zvolené osobní ochranné pracovní prostředky odpovídaly povaze prováděné práce, předpokládaným rizikům a povětrnostní situaci, umožňovaly bezpečný pohyb a aby byly pravidelně prohlíženy a zkoušeny v souladu s požadavky průvodní dokumentace; přitom smí být použity pouze osobní ochranné pracovní prostředky, které splňují požadavky stanovené zvláštními právními předpisy.

2. Podle účelu a způsobu použití se rozlišují

a) osobní ochranné pracovní prostředky pro pracovní polohování a prevenci proti pádům z výšky (pracovní polohovací systémy),

b) osobní ochranné pracovní prostředky proti pádům z výšky (systémy zachycení pádu).

3. Osobní ochranné pracovní prostředky se používají samostatně nebo v kombinaci prvků a součástí systémů a v souladu s návody k používání dodanými výrobcem tak, že je

a) zaměstnanci zamezen přístup do prostoru, v němž hrozí nebezpečí pádu (1,5 m od volného okraje),

b) zaměstnanec udržován v pracovní poloze tak, že pádu z výšky je zcela zabráněno, nebo

c) pád bezpečně zachycen a zachyceného zaměstnance lze neprodleně a bezpečně vyprostit, popřípadě dopravit do bezpečného místa; k zachycení pádu musí dojít v dostatečné výšce nad překážkou (terénem, podlahou, konstrukcí apod.), aby se vyloučilo zranění zaměstnance.

4. Zaměstnanec se musí před použitím osobních ochranných pracovních prostředků přesvědčit o jejich kompletnosti, provozuschopnosti a nezávadném stavu.

5. Vhodný osobní ochranný pracovní prostředek proti pádu, popřípadě pracovní polohovací systém, včetně kotevních míst, musí být určen v technologickém postupu. Pokud se jedná o práce, které zpracování technologického postupu nevyžadují, určí vhodný způsob zajištění proti pádu, respektive pracovního polohování, včetně míst kotvení, odborně způsobilý zaměstnanec pověřený zaměstnavatelem. Místo kotvení osobního ochranného pracovního prostředku proti pádu musí být ve směru pádu dostatečně odolné.

6. Přístupy v závěsu na laně a pracovní polohovací systémy lze používat jen v případech, kdy z posouzení rizik vyplývá, že práce může být při použití těchto prostředků vykonána bezpečně a že použití jiných prostředků není opodstatněné. S ohledem na související rizika, čas potřebný pro provedení práce a plnění ergonomických požadavků musí být přednostně používána sedačka s vhodnými doplňky.

7. Použití závěsu na laně s prostředky pro pracovní polohování je dále možné, jen pokud

a) systém je tvořen nejméně dvěma nezávislými lany, přičemž jedno slouží jako nosný prostředek pro výstup, sestup a zavěšení v požadované poloze (pracovní lano) a druhé jako záložní (zajišťovací lano),

b) zaměstnanec používá zachycovací postroj, který je prostřednictvím pohyblivého zachycovače pádu, jenž sleduje pohyb zaměstnance, připojen k zajišťovacímu lanu,

c) k pohybu po pracovním laně se používají výhradně k tomu určené prostředky pro výstup a sestup (např. slaňovací prostředky) a připojení k pracovnímu lanu zahrnuje samosvorný systém k zabránění pádu zaměstnance, který ztratil kontrolu nad svými pohyby,

d) náradí a další vybavení užívané při práci je přichyceno k postroji nebo k sedačce, popřípadě jinak zajištěno proti pádu,

e) práce je prováděna podle zpracovaného technologického postupu a pod dozorem tak, aby zaměstnanec konající práci mohl být v případě nouze neprodleně vyproštěn.

8. Za výjimečných okolností, kdy s ohledem na posouzení rizik by použití druhého lana mohlo způsobit, že provádění práce by bylo nebezpečnější, lze připustit použití jediného lana, pokud byla učiněna náležitá opatření k zajištění bezpečnosti a součásti systému jsou výrobcem k takovému způsobu použití určeny a vyhovují parametrům jejich stanovené životnosti.

9. Zaměstnavatel zajistí, aby zaměstnanec provádějící práce při použití osobních ochranných pracovních prostředků proti pádu byl pro předpokládané činnosti vyškolen, zejména pak pro vyprošťovací postupy při mimořádných událostech.

III. Používání žebříků

1. Žebřík může být použit pro práci ve výšce pouze v případech, kdy použití jiných bezpečnějších prostředků není s ohledem na vyhodnocení rizika opodstatněné a účelné, případně kdy místní podmínky, týkající se práce ve výškách, použití takových prostředků neumožňují. Na žebříku mohou být prováděny jen krátkodobé, fyzicky nenáročné práce při použití ručního náradí. Práce, při nichž se používá nebezpečných nástrojů nebo náradí jako například přenosných řetězových pil, ručních pneumatických náradí, se na žebříku nesmějí vykonávat.

2. Při výstupu, sestupu a práci na žebříku musí být zaměstnanec obrácen obličejem k žebříku a v každém okamžiku musí mít možnost bezpečného uchopení a spolehlivou oporu.

3. Po žebříku mohou být vynášena (snášena) jen břemena o hmotnosti do 15 kg, pokud zvláštní právní předpisy nestanoví jinak.

4. Po žebříku nesmí vystupovat (sestupovat) ani na něm pracovat současně více než jedna osoba.

5. Žebřík nesmí být používán jako přechodový můstek s výjimkou případů, kdy je k takovému použití výrobcem určen.
6. Žebříky používané pro výstup (sestup) musí svým horním koncem přesahovat výstupní (nástupní) plošinu nejméně o 1,1 m, přičemž tento přesah lze nahradit pevnými madly nebo jinou pevnou částí konstrukce, za kterou se vystupující (sestupující) zaměstnanec může spolehlivě přidržet. Sklon žebříku nesmí být menší než 2,5 : 1, za příčlemi musí být volný prostor alespoň 0,18 m a u paty žebříku ze strany přístupu musí být zachován volný prostor alespoň 0,6 m.
7. Žebřík musí být umístěn tak, aby byla zajištěna jeho stabilita po celou dobu použití. Přenosný žebřík musí být postaven na stabilním, pevném, dostatečně velkém, nepohyblivém podkladu tak, aby příčle byly vodorovné. Závěsný žebřík musí být upevněn bezpečným způsobem a s výjimkou provazových žebříků zajištěn proti posunutí a rozkývání. Provazový žebřík může být používán pouze pro výstup a sestup.
8. U přenosných žebříků musí být zabráněno jejich podklouznutí zajištěním bočnic na horním nebo dolním konci použitím protiskluzových přípravků nebo jiných opatření s odpovídající účinností. Skládací a výsuvné žebříky musí být užívány tak, aby jednotlivé díly byly zajištěny proti vzájemnému pohybu. Pojízdné žebříky musí být před zahájením prací a v jejich průběhu zajištěny proti pohybu. Přenosné dřevěné žebříky o délce větší než 12 m nelze používat.
9. Na žebříku smí zaměstnanec pracovat jen v bezpečné vzdálenosti od jeho horního konce, za kterou se u žebříku opěrného považuje vzdálenost chodidel nejméně 0,8 m, u dvojitého žebříku nejméně 0,5 m od jeho horního konce.
10. Při práci na žebříku musí být zaměstnanec v případech, kdy stojí chodidly ve výšce větší než 5 m, zajištěn proti pádu osobními ochrannými pracovními prostředky.
11. Zaměstnavatel zajistí provádění prohlídek žebříků v souladu s návodem na používání.
12. Chůze na dřevěném dvojitém žebříku (malířské práce) může být prováděna zaškolenými zaměstnanci, pohybují-li se po ploše, kde je vyloučeno nebezpečí ztráty stability žebříku.

IV. Zajištění proti pádu předmětů a materiálu

1. Materiál, nářadí a pracovní pomůcky musí být uloženy, popřípadě skladovány ve výškách tak, že jsou po celou dobu uložení zajištěny proti pádu, sklouznutí nebo shoení jak během práce, tak po jejím ukončení.
2. Pro upevnění nářadí, uložení drobného materiálu (hřebíky, šrouby apod.) musí být použita vhodná výstroj nebo k tomu účelu upravený pracovní oděv.
3. Konstrukce pro práce ve výškách nelze přetěžovat; hmotnost materiálu, pomůcek, nářadí, včetně osob, nesmí překročit nosnost konstrukce stanovenou v průvodní dokumentaci.

V. Zajištění pod místem práce ve výšce a v jeho okolí

1. Prostory, nad kterými se pracuje, a v nichž vzhledem k povaze práce hrozí riziko pádu osob nebo předmětů (dále jen „ohrožený prostor“), je nutné vždy bezpečně zajistit.
2. Pro bezpečné zajištění ohrožených prostorů se použije zejména
 - a) vyloučení provozu,
 - b) konstrukce ochrany proti pádu osob a předmětů v úrovni místa práce ve výšce nebo pod místem práce ve výšce,
 - c) ohrazení ohrožených prostorů dvoutyčovým zábradlím o výšce nejméně 1,1 m s tyčemi upevněnými na nosných sloupcích s dostatečnou stabilitou; pro práce nepřesahující rozsah jedné pracovní směny postačí vymezení ohrožený prostor jednotyčovým zábradlím, popřípadě zábranou o výšce nejméně 1,1 m, nebo
 - d) dozor ohrožených prostorů k tomu určeným zaměstnancem po celou dobu ohrožení.

3. Ohrožený prostor musí mít šířku od volného okraje pracoviště nejméně

- a) 1,5 m při práci ve výšce od 3 m do 10 m,
- b) 2 m při práci ve výšce nad 10 m do 20 m,
- c) 2,5 m při práci ve výšce nad 20 m do 30 m,
- d) 1/10 výšky objektu při práci ve výšce nad 30 m.

Šířka ohroženého prostoru se vytyčuje od paty svislice, která prochází vnější hranou volného okraje pracoviště ve výšce.

4. Při práci na plochách se sklonem větším než 25 stupňů od vodorovné roviny se šířka ohroženého prostoru podle bodu 3 zvětšuje o 0,5 m. Obdobně se zvětšuje tato šířka o 1 m na všechny strany od půdorysného profilu vertikálně dopravovaného břemene v místech dopravy materiálu.

5. S ohledem na vyhodnocení rizika při práci na vysokých objektech, například na komínech, stožárech, věžích, je ohroženým prostorem pás o šířce stanovené v bodě 3 kolem celého obvodu paty objektu.

6. Práce nad sebou lze provádět pouze výjimečně, nelze-li zajistit provedení prací jinak. Technologický postup musí obsahovat způsob zajištění bezpečnosti zaměstnanců na níže položeném pracovišti.

VI. Práce na střeše

1. Zaměstnance vykonávající práci na střeše je nutné chránit proti

- a) pádu ze střešních pláštů na volných okrajích,
- b) sklouznutí z plochy střechy při jejím sklonu nad 25 stupňů,
- c) propadnutí střešní konstrukcí.

2. Ochranu proti pádu ze střechy nejen po obvodu, ale i do světlíků, technologických a jiných otvorů, zaměstnavatel zajistí použitím ochranné, případně záchytné konstrukce nebo použitím osobních ochranných pracovních prostředků proti pádu.

3. Zajištění proti sklouznutí zaměstnavatel zajistí použitím žebříků upevněných v místě práce a potřebných komunikací, případně použitím ochranné konstrukce nebo osobních ochranných pracovních prostředků proti pádu. U střech se sklonem nad 45 stupňů od vodorovné roviny je nutno použít vedle žebříků ještě osobní ochranné pracovní prostředky proti pádu.

4. Zajištění proti propadnutí se provádí na všech střešních pláštích, kde je půdorysná vzdálenost mezi latěmi nebo jinými nosnými prvky střešní konstrukce větší než 0,25 m a kde není zaručeno, že jednotlivé střešní prvky jsou bezpečné proti prolomení zatížením osobami včetně náradí, pracovních pomůcek a materiálu, případně není toto zatížení vhodně rozloženo pomocnou konstrukcí (pracovní nebo přístupová podlaha apod.).

5. Stavba a oprava komínů ze střechy se sklonem nad 10 stupňů se provádí z bezpečné pracovní plochy o šířce nejméně 0,6 m.

VII. Dočasné stavební konstrukce

1. Dočasné stavební konstrukce lze použít jen v provedení, které odpovídá průvodní dokumentaci a návodům na montáž a používání těchto konstrukcí. Návod na montáž, včetně potřebných doplňujících nákresů a dokumentů, musí být k dispozici zaměstnancům, kteří konstrukci montují, používají a demontují.

2. Pokud pro dočasnou stavební konstrukci není dostupná potřebná dokumentace nebo tato dokumentace nepokrývá zamýšlené konstrukční uspořádání, musí být odborně způsobilou

osobou proveden individuální výpočet pevnosti a stability kromě případů, kdy je konstrukce montována ve shodě s uspořádáním obsaženým v české technické normě.

3. V závislosti na složitosti zvolené dočasné stavební konstrukce navrhne odborně způsobilá osoba konkrétní postup montáže, používání a demontáže.

4. Dočasné stavební konstrukce lze považovat za bezpečné tehdy, pokud

a) jsou založeny na dostatečně únosném terénu nebo na konstrukci, jejíž únosnost je staticky prokázána,

b) nosné součásti jsou zajištěny proti podklouznutí buď připevněním k základové ploše nebo jiným způsobem s odpovídající účinností, který zajišťuje stabilitu lešení; pojízdná lešení jsou zajištěna vhodnými zařízeními proti náhodnému pohybu během práce,

c) jsou provedeny tak, aby tvořily prostorově tuhý celek, zajištěný proti lokálnímu i celkovému vybočení, posunutí nebo překlopení,

d) jsou dostatečně pevné a odolné vůči vnějším silám a nepříznivým vlivům; jsou schopné přenést předpokládané zatížení a jejich funkce je prokázána statickým výpočtem nebo jiným dokumentem,

e) rozměry, tvar a vybavení podlah odpovídají povaze prováděných prací, podlahy umožňují bezpečný pohyb a výkon práce ve vhodné pracovní poloze,

f) podlahy jsou osazeny takovým způsobem, aby se jejich součásti při běžném použití neposouvaly, v podlahách a mezi podlahovými dílci a svislou kolektivní ochranou proti pádu nejsou nebezpečné mezery,

g) pohyblivé konstrukce jsou zabezpečeny proti samovolným pohybům,

h) pracovní plochy na nich jsou přístupné po bezpečných komunikacích (žebříky, schody, rampy nebo výtahy).

Pokud nejsou části dočasných stavebních konstrukcí připraveny k používání, například během montáže, demontáže nebo přestavby, musí být vstup na tyto části dočasných stavebních konstrukcí zamezen vhodnými zábranami a označen bezpečnostními značkami

5. Dočasné stavební konstrukce lze užívat pouze po jejich náležitém předání odborně způsobilou osobou odpovědnou za jejich montáž a převzetí do užívání osobou odpovědnou za jejich užívání. O předání a převzetí vyhotoví předávající na základě odborné prohlídky zápis potvrzující úplné dokončení a vybavení dočasné stavební konstrukce. Zápis o předání a převzetí se nevyžaduje u

a) typizovaných lehkých pracovních lešení o výšce pracovní podlahy do 1,5 m,

b) pohyblivých pracovních plošin, pokud při přemísťování na jiné pracoviště nebyly demontovány jejich nosné části, přičemž za demontáž se nepovažuje úprava nosných částí do přepravní polohy.

6. Dočasné stavební konstrukce musí být podrobovány pravidelným odborným prohlídkám způsobem a v intervalech stanovených v průvodní dokumentaci. Pokud nastaly mimořádné okolnosti, které mohly mít nepříznivý vliv na bezpečnost lešení (například nepříznivá povětrnostní situace), musí být odborná prohlídka provedena bezodkladně.

7. Lešení lze montovat, demontovat nebo podstatným způsobem přestavovat jen v souladu s návodem na montáž a demontáž obsaženým v průvodní dokumentaci a pod vedením osoby, která je k tomu odborně způsobilá. Provádět uvedené činnosti mohou pouze zaměstnanci, kteří byli vyškoleni a jejich znalosti a dovednosti byly ověřeny. Školení zahrnuje osvojení si znalostí a dovedností, zejména pokud jde o

a) pochopení návodu na montáž, demontáž nebo přestavbu použitého lešení,

b) bezpečnost práce během montáže, demontáže nebo přestavby příslušného lešení,

c) opatření k ochraně před rizikem pádu osob nebo předmětů,

- d)** opatření v případě změn povětrnostní situace, které by mohly nepříznivě ovlivnit bezpečnost použitého lešení,
- e)** přípustná zatížení,
- f)** další rizika, která mohou být spojena s montáží, demontáží nebo přestavbou.

Obsah a četnost školení s ohledem na nová nebo změněná rizika práce, způsob ověřování znalostí a dovedností účastníků školení a vedení dokumentace o školení stanoví zaměstnavatel.

8. Žebříky nelze používat jako podpěrný nebo nosný prvek podlah lešení s výjimkou žebříků, které jsou k tomuto účelu výrobcem určeny.

9. Pro výstup a sestup mezi podlahami lešení lze použít i dřevěné sbíjené žebříky o největší délce 3,5 m s příčlemi vsazenými do zdvojených postranic dostatečné pevnosti doložené výpočtem.

VIII. Shazování předmětů a materiálů

1. Shazovat předměty a materiál na níže položená místa nebo plochy lze jen za předpokladu, že

a) místo dopadu je zabezpečeno proti vstupu osob (ohrazením, vyloučením provozu, střežením apod.) a jeho okolí je chráněno proti případnému odrazu nebo rozstříku shozeného předmětu nebo materiálu,

b) materiál je shazován uzavřeným shozem až do místa uložení,

c) je provedeno opatření, zamezující nadměrné prašnosti, hlučnosti, popřípadě vzniku jiných nežádoucích účinků.

2. Nelze shazovat předměty a materiál v případě, kdy není možné bezpečně předpokládat místo dopadu, jakož ani předměty a materiál, které by mohly zaměstnance strhnout z výšky.

IX. Přerušování práce ve výškách

Při nepříznivé povětrnostní situaci je zaměstnavatel povinen zajistit přerušování prací. Za nepříznivou povětrnostní situaci, která výrazně zvyšuje nebezpečí pádu nebo sklouznutí, se při pracích ve výškách považuje:

a) bouře, déšť, sněžení nebo tvoření námrazy,

b) čerstvý vítr o rychlosti nad $8 \text{ m}\cdot\text{s}^{-1}$ (síla větru 5 stupňů Bf) při práci na zavěšených pracovních plošinách, pojízdných lešeních, žebřících nad 5 m výšky práce a při použití závěsu na laně u pracovních polohovacích systémů; v ostatních případech silný vítr o rychlosti nad $11 \text{ m}\cdot\text{s}^{-1}$ (síla větru 6 stupňů Bf) ,

c) dohlednost v místě práce menší než 30 m,

d) teplota prostředí během provádění prací nižší než $-10 \text{ }^\circ\text{C}$.

X. Krátkodobé práce ve výškách

Při krátkodobých montážních pracích ve výškách nevyhnutelných pro osazení stavebních prvků se mohou stavební prvky osazovat a vzájemně spojovat z konzol, z navařených nebo jiným způsobem upevněných příčlích, z profilů ztužujících příhradovou konstrukci nebo podobných náslapných ploch, pokud zaměstnanec provádějící tyto práce použije osobní ochranné pracovní prostředky proti pádu.

XI. Školení zaměstnanců

Zaměstnavatel poskytuje zaměstnancům v dostatečném rozsahu školení o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci ve výškách a nad volnou hloubkou, zejména pokud jde o práce ve

výškách nad 1,5 m, kdy zaměstnanci nemohou pracovat z pevných a bezpečných pracovních podlah, kdy pracují na pohyblivých pracovních plošinách, na žebřících ve výšce nad 5 m a o používání osobních ochranných pracovních prostředků. Při montáži a demontáži lešení postupuje zaměstnavatel podle části VII. b

180/2015 Sb., §5

(2) Mladistvým zaměstnancům jsou dále zakázány práce

- a) při výrobě a zpracování výbušnin nebo výbušných předmětů a zacházení s nimi,
- b) ve výškách nad 1,5 m, nad volnou hloubkou přesahující 1,5 m nebo na souvislé ploše, jejíž sklon od vodorovné roviny je 10 stupňů a větší,
- c) na zařízeních vysokého elektrického napětí,
- d) vykonávané v prostoru uzavřených nádob nebo nádrží,
- e) na zařízeních pro výrobu, uskladňování nebo používání stlačených, kapalných nebo rozpuštěných plynů,
- f) při nichž hrozí zhroucení konstrukce, staveb nebo pád předmětů,
- g) při ošetřování zvířat vyžadujících zvláštní péči podle jiného právního předpisu upravujícího stanovení druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči,
- h) při porážení zvířat na jatkách,
- i) se sudy, kanistry nebo podobnými nádobami, které obsahují chemické látky nebo chemické směsi uvedené v odstavci 1 písm. f).

- c) Vysvětlete pojem kolektivní ochrana a osobní ochranné pracovní prostředky pro práce ve výškách a nad volnou hloubkou. Rozhodněte, který způsob zajištění je upřednostňován a proč a za jakých podmínek je lze použít?

Nařízení vlády č. 362/2005 Sb.

§3

(2) Ochranu proti pádu zajišťuje zaměstnavatel přednostně pomocí prostředků kolektivní ochrany, kterými jsou zejména technické konstrukce, například ochranná zábradlí a ohrazení, poklopy, záchytná lešení, ohrazení nebo sítě a dočasné stavební konstrukce, například lešení nebo pracovní plošiny.

(3) Prostředky osobní ochrany, kterými jsou osobní ochranné pracovní prostředky proti pádu, se použijí v případě, kdy povaha práce vylučuje použití prostředků kolektivní ochrany nebo není-li použití prostředků kolektivní ochrany s ohledem na povahu, předpokládaný rozsah a dobu trvání práce a počet dotčených zaměstnanců účelné nebo s ohledem na bezpečnost zaměstnance dostatečné.

Nařízení vlády č. 362/2005 Sb., Zákon č. 262/2006 Sb.

23. Nízkotlaké kotelny:

- a. Uveďte požadavky na pracoviště a pracovní prostředí při provozování nízkotlaké kotelny?

Kotelny I. kategorie se zřizují v samostatných objektech, pokud se v odstavcích 3 a 4 nestanoví jinak.

Kotelny II. a III. kategorie lze zřizovat i ve zvláštních místnostech, ve sklepech, v suterénech, v posledním podlaží nebo na střechách budov.

Prostory kotelen a prostory související s provozem kotelen musí být účinně větrány. Do prostorů, kde jsou umístěny kotle, musí být zajištěn dostatečný přívod vzduchu potřebný pro spalování a větrání neuzavíratelným otvorem u podlahy kotelen.

Odvod vzduchu z kotelen musí být zajištěn alespoň jedním otvorem u stropu kotelen, popřípadě odváděcím potrubím do venkovního prostoru tak, aby bylo zajištěno dostatečné proudění vzduchu a nebyla negativně ovlivňována funkce hořáků a odvodů spalin.

Nucené větrání kotelen, ve kterých jsou umístěny kotle s přirozeným tahem, nesmí být podtlakové.

Nouzové osvětlení

U kotelen s půdorysnou plochou větší než 150 m² s trvalou obsluhou musí být instalováno nouzové osvětlení

Pracovníci obsluhy musí mít ruční svítilnu v použitelném stavu.

Pro práci v kotlích se používají svítidla na bezpečné napětí.

Ochrana proti popálení

Všechny povrchy v kotelnách, které jsou teplejší než 60 stupňů C, musí být s výjimkou uzavíracích prvků, opatřeny nehořlavou izolací, pokud neslouží účelům vytápění. Ovládací prvky musí být v provedení, které vylučuje možnost popálení.

b. Uveďte požadavky (odborné a zdravotní) na obsluhu nízkotlaké kotelny?

Obsluha kotelny (topič) musí být zdravotně způsobilá. Kvalifikace – zácvik, zkouška s ověřením znalostí. Osvědčení platí 5 let, školení obsluh plynových kotlů 3 roky

c. Uveďte rizika, která mohou vzniknout při obsluze nízkotlaké kotelny a jejich konkrétní příklady vč. opatření, jak tato rizika odstranit, popřípadě minimalizovat důsledky těchto rizik.

Parní horkovodní kotle s konstrukčním tlakem vyšším než 0,15 MPa a s teplotou vody převyšující bod jejího varu při	a * poškození kotle a jeho ústrojí, únik páry, horké vody, působení tlaku, ohrožení tlakovou vlnou a mechanickými částmi při destrukci; * působení spalin (teplota, jedovaté příměsi); * únik plynu (netěsnosti na přívodu) - možnost výbuchu se směsí se vzduchem v prostoru kotelny);	* zajistit řádnou údržbu kotlů, sledovat činnost revizních techniků; * zajistit odborně způsobilou obsluhu; * ustanovit pracovníka zodpovědného za provoz kotlů; * dodržovat předpisy, pokyny a odstraňovat závady; * vybavit pracovníky OOPP; * uvádět do provozu jen kotle, které byly řádně vyzkoušeny, mají dokumentaci a jejich výstroj, pomocná zařízení a příslušenství odpovídají příslušným ČSN;
--	---	---

tomto tlaku		<p>* sledovat stav vody v kotli, její nejvyšší přípustnou teplotu;</p> <p>* odstavit kotle z provozu při:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ztrátě vody ve vodoznamech trvající i po profouknutí vodoznamu a uzavřeném přívodu páry; - dojde-li k selhání obou přímých vodoznaků, popř. všech přímých vodoznaků u parních kotlů s více stupňovým odpařováním; - při vzniku trhlin nebo netěsností ve stěnách tlakového celku, že ani při zvýšeném napojení nelze udržet nejnižší stav vody v kotli, nebo které by mohli přímo ohrozit bezpečnost osob a okolí; - při závažné poruše zadržky nebo při nepřípustném ohřátí nosné konstrukce kotle; - při výbuchu nespálených plynů v topeništi, při němž mohl být poškozen tlakový celek kotle nebo jeho zadržka; - při vzniku nebezpečných deformací na stěnách tlakového celku kotle; - ve všech případech, kdy je stavem kotelního zařízení ohrožena bezpečnost osob a okolí; - v případech, kdy nelze zajistit spolehlivou obsluhu kotlů; - při překročení nejvýše dovolených parametrů (konstrukční tlak, jmenovitá teplota přehřáté páry) po delší dobu než je stanoveno v provozních předpisech; - vyskytnou-li se neobvyklé jevy, jejichž příčiny nelze zjistit a odstranit; - v případech stanovených výrobcem kotle (viz ČSN 07 0710); <p>* provádět preventivní a provozní údržbu (provozní revize, vnitřní revize, zkoušky těsnosti, tlakové zkoušky);</p> <p>* obsluhou kotlů pověřovat jen odborně způsobilé topiče (topičský průkaz vydaný ITI);</p>
-------------	--	---

24. Dopravní komunikace:

a. Uvedte požadavky na pracoviště a pracovní prostředí – dopravní komunikace – vnitřní.

Musí být určeny prostory pro bezpečné nakládání a vykládání přepravovaného nákladu a určen zaměstnanec, který řídí a koordinuje tuto činnost, a dále aby

- byly vydány organizační pokyny pro vykládku a nakládku zvláště těžkých nebo rozměrných nákladů a pro připojování a odpojování dopravních prostředků byl zajištěn dostatečný počet zaměstnanců pro tyto činnosti, a před zahájením prací určen způsob jejich dorozumívání,
- bylo pracoviště mimo pozemní komunikace v případě potřeby vyznačeno výstražnými tabulkami, dopravními značkami, případně nahrnutím zeminy tam, kde hrozí nebezpečí zřícení nebo zasypání dopravního prostředku, a za snížené viditelnosti byla nebezpečná místa v terénu opatřena světly, odrazkami nebo odrazovými deskami,
- v případě, že to vyžadují okolnosti, byl zaměstnanec při pohybu na pracovišti mimo pozemní komunikace seznámen s místními provozními podmínkami.

Zaměstnavatel je dále povinen zajistit, aby zaměstnanec

- neodstavoval dopravní prostředek na nevhodném místě z hlediska bezpečnosti práce, zejména v ochranném pásmu inženýrských sítí, a nevjížděl na místa, kde povrch terénu není dostatečně pevný, široký a sjízdný,
- používal při výstupu na ložnou plochu dopravního prostředku, při sestupu z ní a při plachtování žebřík nebo jiné vhodné zařízení,
- zabezpečil bezpečné otáčení nebo couvání za pomoci dalšího zaměstnance, vyžadují-li to okolnosti, zejména nedostatečný rozhled nebo terén mimo pozemní komunikace,
- prováděl kontrolu spojení a kontrolu zajištění závěsného zařízení dopravního prostředku při připojování dopravního prostředku a po odpojení prováděl kontrolu odpojení a zajišťoval rozpojené dopravní prostředky proti samovolnému pohybu,
- používal při odstraňování poruch, ke kterým došlo během jízdy na pozemních komunikacích a kdy je nutno na ně vstoupit, výstražné vesty s vysokou viditelností vyhovující požadavkům normových hodnot.

b. Uvedte požadavky na pracoviště a pracovní prostředí – dopravní komunikace – venkovní.

nepřekročil maximální dobu řízení, která činí 4,5 hodiny; za dobu řízení se považuje i přerušení řízení na dobu kratší než 15 minut. Nejpozději po uplynutí maximální doby řízení musí být řízení přerušeno bezpečnostní přestávkou³⁾ v trvání nejméně 30 minut, nenásleduje-li nepřetržitý odpočinek mezi dvěma směnami nebo nepřetržitý odpočinek v týdnu. Bezpečnostní přestávka může být rozdělena do dvou částí v trvání nejméně 15 minut zařazených do doby řízení,

- během bezpečnostní přestávky nevykonával žádnou činnost vyplývající z jeho pracovních povinností, kromě dozoru na vozidlo a jeho náklad. Bezpečnostní přestávky a

přestávky na jídlo a oddech se mohou slučovat; přestávky se neposkytují na začátku a na konci pracovní doby,

- vedl v listinné formě nebo technickým zařízením denní evidenci o době řízení dopravního prostředku a o čerpání bezpečnostních přestávek.

c. Vyhledejte rizika vznikající na dopravních komunikacích venkovních i vnitřních a navrhněte vhodná opatření.

Identifikace nebezpečí	Bezpečnostní opatření
<p>* zasažení pracovníka materiálem a předměty při otevření bočnic a zadního čela; * zranění pracovníka materiálem spadlým z korby (ložné plochy) vozidla;</p>	<p>* při otvírání bočnic stát bokem, aby nebyl pracovník zasažen padajícím materiálem; * správné postavení bokem od břemene;</p>
<p>* zranění nohou (nebo jiné části těla) při sestupování a při seskoku z ložné plochy vozidla, z kabiny * pád z vozidla nebo stroje při provádění čistění nebo údržby na zvýšených místech;</p>	<p>* pro výstup a sestup na vozidlo používat žebříku nebo jiné rovnocenné zařízení (stupadla, nášlapné patky, přidržovat se madel apod.); * používání vhodných a bezpečných konstrukcí, prostředků a pomůcek pro zvyšování míst práce;</p>
<p>* sjetí vozidla nebo stroje mimo vozovku, zpevněnou komunikaci, převrácení vozidla</p>	<p>* vyznačení nebezpečných míst v blízkosti svahů, výkopů, jam a podobných nebezpečných míst</p>
<p>* náraz vozidla nebo stroje na překážku, převrácení vozidla</p>	<p>* správný způsob řízení, přizpůsobení rychlosti okolnostem a podmínkám na staveništi; * zajištění volných průjezdů;</p>
<p>* kontakt vozidla s osobou, s jiným vozidlem nebo pevnou překážkou - dopravní nehody: - srážka vozidel (čelní, z boku, zezadu), - náraz vozidla na překážku, - převrácení vozidla, - sjetí vozidla mimo vozovku,</p>	<p>* oprávnění pro řízení vozidla (řidičský průkaz příslušné skupiny), školení řidičů; * dodržování pravidel silničního provozu, bezpečnostních přestávek, pozornost, přiměřená rychlost atd.;</p>

<p>- najetí, přejetí, zachycení, přiražení nebo sražení osoby vozidlem, - přiražení nebo přitlačení osoby vozidlem k části stavby či jiné pevné konstrukci;</p>	<p>* nezdržovat se za couvajícím vozidlem a v dráze couvání, rozhlédnout se před vstupem do komunikace; * zajištění odstaveného vozidla proti nežádoucímu ujetí; * dodržování pracovního režimu;</p>
<p>* různá zranění a úrazy a věcné škody vznikající na provozovaných vozidlech - dopravní nehody v areálu firmy;</p>	<p>* seznámení řidičů s interními předpisy pro vnitrozávodní dopravu (jsou-li zpracovány) a s návodem k obsluze vozidla; * respektovat příslušné dopravní značení (jednosměrný provoz, přednost v jízdě, max. rychlost apod.); * obeznámit se s méně obvyklými rozměry ať vozidla, nákladu, či dopravních cest;</p>
<p>* přiražení nebo přitlačení osoby vozidlem k části stavby či jiné pevné konstrukci či překážce při vjíždění do zúžených prostor, do vrat, při couvání apod.;</p> <p>* zranění osoby samovolným pohybem vratových křídel;</p> <p>* naražení vozidla na pevnou konstrukci - škody na vozidle;</p>	<p>* křídla vrat zajistit v potřebné poloze;</p> <p>* dodržovat bezpečnostní vzdálenost 500 mm až 600 mm vlevo i vpravo;</p> <p>* používat indikátory šířky vozidla;</p> <p>* bezpečnostní značení - černožluté šrafování zúžených okrajů až do výšky očí sedícího řidiče;</p> <p>* při couvání zajistit, by bylo vozidlo nepřehlédnutelné, vyloučení přítomnosti osob za vozidlem;</p> <p>* zvýšená pozornost v prostoru vrátnic - vjezdů (u brány), v prostorách expedice atd.;</p>

25. Dřevoobráběcí stroje:

a. Uveďte požadavky na bezpečnost při práci s dřevoobráběcími stroji?

Minimálními požadavky na bezpečný provoz a používání zařízení v závislosti na příslušném riziku vytvářeném daným zařízením jsou

- vybavení zařízení zábranou nebo ochranným zařízením nebo přijetí opatření tam, kde existuje riziko kontaktu nebo zachycení zaměstnance pohybujícími se částmi pracovního zařízení nebo pádu břemene
- vybavení vhodným ochranným zařízením a zabezpečením před ohrožením života a poškozením zdraví tak, aby chránilo zaměstnance zejména
 - před padajícími, odlétajícími nebo vymrštěnými předměty uvolněnými ze zařízení,
 - před rizikem požáru nebo výbuchu s následným požárem nebo účinků výbušných směsí látek vyráběných, užívaných nebo skladovaných v zařízení,
 - před nebezpečím vzniklým vypouštěním nebo únikem plyných, kapalných nebo tuhých emisí,
 - před možným poškozením zdraví zaměstnance způsobeným zachycením nebo destrukcí pohybující se části zařízení.
- Na řezném nástroji musí být trvale vyznačeny jeho nejvyšší dovolené otáčky
- Stroje s posuvem materiálu musí mít zařízení proti nebezpečnému vymrštění obráběného materiálu
- Na stacionárních strojích trvale používaných v uzavřených prostorách musí být instalováno odsávací zařízení
- Stanoviště stroje musí být rovné, čisté a nesmí ohrožovat provoz a činnost obsluhy. Povrch podlahy musí být rovný, pevný, upravený proti skluzu a nesmí mít nebezpečné prohlubně, otvory nebo nebezpečný sklon.

b. Uveďte postup zaměstnance při zjištění technické závady na dřevoobráběcím stroji?

Vznikne-li na stroji porucha, nesmí se na něm pracovat, až do doby jejího odstranění a prověření správné funkce.

Při přerušení dodávky elektrické energie obsluha vypne ihned hlavní vypínač stroje

Zaměstnanec má povinnost oznamovat svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci nedostatky a závady na pracovišti, které ohrožují nebo by bezprostředně a závažným způsobem mohly ohrozit bezpečnost nebo zdraví zaměstnanců při práci, zejména hrozící vznik mimořádné události nebo nedostatky organizačních opatření, závady nebo poruchy technických zařízení a ochranných systémů určených k jejich zamezení.

c. Vyhledejte rizika vznikající při práci s dřevoobráběcími stroji a navrhňte opatření pro zaměstnavatele v případě pracovního úrazu. Vyspecifikujte zakázané činnosti (uveďte konkrétní příklady z praxe).

Identifikace nebezpečí	Bezpečnostní opatření

<p>* poškození, destrukce pilového kotouče, velká obvodová rychlost;</p>	<p>* použití vhodného pilového kotouče s odpovídající velikostí, tvarem zubů, roztečí, ostřím a rozvodem zubů; * dodržování zákazu používání vyhrátých, naprasklých, zrezivělých, kmitajících, nevyvážených a jinak poškozených pilových kotoučů, kotoučů s vylámanými zuby a nevhodných pro příslušný druh řezání; * ochranný kryt pilového kotouče seřízený a upravený; * vyloučení styku zubů pilového kotouče s kovovými předměty v řezaném materiálu, odstranění kovových předmětů před řezáním;</p>
<p>* zasažení obsluhy, popř. ohrožení pracovníků v okolí pily v přířezově vymrštěnými částmi roztrženého pilového kotouče, odděleným zubem z pilového kotouče;</p>	<p>* použití vhodného pilového kotouče s odpovídající velikostí, tvarem zubů, roztečí, ostřím a rozvodem zubů; * dodržování zákazu používání vyhrátých, naprasklých, zrezivělých, kmitajících, nevyvážených a jinak poškozených pilových kotoučů, kotoučů s vylámanými zuby a nevhodných pro příslušný druh řezání * ochranný kryt pilového kotouče nad stolem pily, vhodně seřízený a upravený; * nenamáhání pilového kotouče na ohyb; * vyloučení styku zubů pilového kotouče s kovovými předměty v řezaném materiálu, odstranění kovových předmětů před řezáním;</p>
<p>* pořezání, traumatická amputace prstů obsluhy při styku se zuby pilového kotouče v důsledku velké obvodové rychlosti a ostří zubů pilového kotouče; * pořezání prstů, řezné poranění rukou, způsobená pilovým kotoučem při ručním posuvu materiálu do řezu, při odstraňování odpadu, odřezků, pilin, třísek v nebezpečném pracovním prostoru za chodu pilového kotouče, tj. v případech, kdy se ruce obsluhy dostávají do blízkosti zubů rotujícího pilového kotouče a dochází k jejich kontaktu s pilovým</p>	<p>* před zahájením práce zkontrolovat pilu a její bezpečnostní a ochranná zařízení včetně správného otáčení pilového kotouče; * vybavení pily vhodným ochranným krytem, který buď samočinně nebo po předchozím nastavení odkrývá jen minimální obvod pilového kotouče nutný pro řez (např. dvoudílný kryt); * samočinný návrat pilového kotouče do zadní základní polohy; * pilu používat výhradně pro příčné řezání (přeřezávání) dřeva; * zajištění kráceného dřeva proti nežádoucímu pohybu - dle typu pily; * správné držení rukojeti ovládání pohybu pilového kotouče (jeho vedení do řezu); * nepřibližovat ruce a nesahat do nebezpečné blízkosti pilového kotouče, např. při odebírání dřeva;</p>

kotoučem;	<ul style="list-style-type: none"> * dodržování zákazu pracovat v rukavicích (kromě výjimečných případů - práce v zimě, dřevo s pryskyřicí kdy je možno použít tři až pětiprstých rukavic); * zajištění dostatečné teploty, aby obsluha nemusela držet materiál ve zkřehlých, méně citlivých rukou; * při výměně pilového kotouče a při provádění oprav a údržby zajišťovat pilu proti nežádoucímu uvedení do chodu; * zaškolení a ověření znalostí bezpečnostních předpisů;
* zasažení oka nebo obličeje obsluhy vymrštěnou částí řezaného dřeva, odražením odřezku, třískou, uvolněným sukem apod.	<ul style="list-style-type: none"> * správné pracovní postupy; * včasné odklizení odpadu, odřezků apod. ze stolu pily; * u stacionárních pil instalace odsávacího zařízení; * podle charakteru ohrožení používání OOPP k ochraně zraku obsluhy; * zaujmutí postoje mimo rovinu možného odletu nebo vymrštění materiálu, kdy hrozí úder, zhmoždění obličeje, naražení řezaným materiálem v případě jeho zachycení a odhození (odmrštění) rotujícím pil. kotoučem;
* zakopnutí a pád obsluhy na pracovišti	<ul style="list-style-type: none"> * udržování pořádku a volného obslužného prostoru u pily; * včasný a průběžný úklid odřezků a odpadového materiálu;
* pořezání přední části těla (břicha, stehen) pilovým kotoučem vyjíždějícím přes přední okraj pracovního stolu;	<ul style="list-style-type: none"> * vyloučení přesahu pilového kotouče přes přední okraj stolu; * správné postavení obsluhy pily;
* zachycení obsluhy pohybujícími se částmi pohonu;	<ul style="list-style-type: none"> * zakrytování pohonných mechanismů stroje;
* zasažení pracovníka el. proudem;	<ul style="list-style-type: none"> * preventivní údržba el. zařízení pily; * ochrana pohyblivých el. přívodů proti mechanickému poškození; <p>(viz též knihovna "Elektrická zařízení - Úraz el. proudem")</p>
* poškození sluchu pracovníka;	<ul style="list-style-type: none"> * používání OOPP k ochraně sluchu (hodnoty hluku až 90

	dB);
--	------

Zákaz ručního čištění, odstraňování odpadů za chodu stroje

Pracovat bez příslušných OOPP

Zpracovávaný materiál nesmí obsahovat kovové popřípadě jiné části, které by mohly poškodit nástroj nebo zařízení

Nařízení vlády č. 378/2001 Sb.

26. Obráběcí stroje na kov:

a. Uvedte požadavky na zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci při práci s obráběcími stroji na kov.

- Minimálními požadavky na bezpečný provoz a používání zařízení v závislosti na příslušném riziku vytvářeném daným zařízením jsou:
- používání zařízení k účelům a za podmínek, pro které je určeno, v souladu s provozní dokumentací; zaměstnavatel může stanovit další požadavky na bezpečnost místním provozním bezpečnostním předpisem, a to minimálně v rozsahu daném normovou hodnotou,
- vybavení vhodným ochranným zařízením a zabezpečením před ohrožením života a poškozením zdraví tak, aby chránilo zaměstnance zejména
 - * před padajícími, odlétajícími nebo vymrštěnými předměty uvolněnými ze zařízení,
 - * před rizikem požáru nebo výbuchu s následným požárem nebo účinků výbušných směsí látek vyráběných, užívaných nebo skladovaných v zařízení,
 - * před nebezpečím vzniklým vypouštěním nebo únikem plyných, kapalných nebo tuhých emisí,
 - * před možným poškozením zdraví zaměstnance způsobeným zachycením nebo destrukcí pohybující se části zařízení.

Podlaha stanoviště obsluhy stroje má být izolovaná proti chladu a vlhku a umožňovat propadávání třísek (např. použití rohoží)

Stanoviště stroje musí být rovné, čisté a nesmí ohrožovat provoz a činnost obsluhy. Povrch podlahy musí být rovný, pevný, upravený proti skluzu a nesmí mít nebezpečné prohlubně, otvory nebo nebezpečný sklon.

Stroj musí být umístěn tak, aby obsluha pokud možno nestála při práci zády k hlavní cestě

Při odstraňování třísek z obráběcích strojů za provozu a při úklidu musí být použity předepsané pracovní pomůcky

b. Uvedte postup zaměstnance při odstraňování technické závady zjištěné na obráběcím stroji na kov.

Vznikne-li na stroji porucha, nesmí se na něm pracovat, až do doby jejího odstranění a prověření správné funkce.

Při přerušení dodávky elektrické energie obsluha vypne ihned hlavní vypínač stroje

Zaměstnanec má povinnost oznamovat svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci nedostatky a závady na pracovišti, které ohrožují nebo by bezprostředně a závažným způsobem mohly ohrozit bezpečnost nebo zdraví zaměstnanců při práci, zejména hrozící vznik mimořádné události nebo nedostatky organizačních opatření, závady nebo poruchy technických zařízení a ochranných systémů určených k jejich zamezení.

- c. Vyhledejte rizika vznikající při práci s obráběcími stroji na kov a navrhněte opatření pro zaměstnavatele. Vyspecifikujte zakázané činnosti (uvedte 3 konkrétní příklady z praxe).

Identifikace nebezpečí	Bezpečnostní opatření
* zranění očí, popálení očí a obličeje, pořezání nechráněných částí těla odlétajícími třískami;	* používání ochranných zařízení (krytů) proti odletujícím třískám, není-li kryt k dispozici nutno chránit zrak brýlemi nebo obličejovým štítkem; * správná, optimální volba řezných podmínek, příp. použití lamačů třísek k předcházení vzniku nebezp. plynulých třísek;
* pohmoždění rukou popř. nohou způsobené pádem obrobku při výměně a upínání, pádem upínacího zařízení;	* použití vhodných přípravků zejména při manipulaci s těžšími upínacími zařízeními a obrobky; * správný pracovní postup;
* tržné rány, zhmožděny a jiná zranění obsluhy vymrštěním zástrčného klíče z upínacího zařízení;	* správný pracovní postup; * dodržování zakázaných manipulací;
* zranění obsluhy i jiných osob při roztržení tělesa sklíčidla;	* nepřetěžování, k vyvození větší upínací síly nepoužívání klíče se zvětšenou pákou;
* zachycení rukou, volně vlajícího konce pracovního oděvu, neupnutých rukávů, vlasů, šály, za prstýnky, řetízky, náramky, hodinky, obvazy na rukou apod.	* při odstraňování třísek používat háčky, smetáky, štětce, škrabky; * správné ustrojení obsluhy bez

<p>rotujícím universálním sklíčidlem, unášecím srdcem, unášecím kotoučem, upínacími úhelníky, případně i nezakrytými hnacími a převodovými mechanismy;</p> <p>* úder rotujícím universálním sklíčidlem;</p> <p>* zachycení obsluhy rotujícími čelistmi sklíčidla, unášecím srdcem;</p>	<p>volně vlajících částí, v případě nebezpečí zachycení vlasů používat čepici nebo správně uvázaný šátek;</p> <p>* měření a výměnu obrobků provádět za klidu vřetene;</p> <p>* použití ochranných odklopných krytů nebo unášecích desek rotačního tvaru;</p>
<p>* nežádoucí spuštění soustruhu, ohrožení vřetenem, namotání, navinutí volných částí oděvu, končetiny obsluhy;</p>	<p>* při ručním pojištění páky vřetena proti nahodilému přepnutí z nulové polohy;</p> <p>* pojištění ruční ovládací páky, mechanickým blokováním nebo tvrdší aretace;</p>
<p>* zachycení volného konce pracovního oděvu, vlasů obsluhy, úder různých částí těla rozkmitaným koncem materiálu při obrábění vyčnívajícího nechráněného tyčového obrobku;</p>	<p>* použití ochranné vodící trubky při obrábění dlouhého materiálu (tyčoviny, trubek apod.) k zamezení přístupu k rotujícímu obráběnému materiálu, který vyčnívá ze stroje ven z uličky a k zabránění ohnutí zpracovávaného materiálu;</p>
<p>* pořezání ruky obsluhy o ostří nástrojů (soustružnických nožů) při upínání obrobků, výměně, čištění, pořezání o namotanou třísku pořezání, bodnutí o ostré hrany a otřepy na obrobku;</p>	<p>* udržování pracoviště v čistotě a pořádku, včasné a pravidelné odklizení odpadu;</p> <p>* používání rukavic (ne však při vlastní obsluze soustruhu);</p>
<p>* pořezání chodidel a prstů nohou ostrými třískami (po proříznutí podrážky obuvi), závažné úrazy vznikají stykem s dlouhou třískou, možnost pořezání kotníku, přeříznutí Achillovy šlachy;</p>	<p>* udržování pracoviště v čistotě a pořádku;</p> <p>* včasné a pravidelné odklizení odpadu;</p> <p>* používání rohoží na stanovišti obsluhy;</p>
<p>* zranění rukou obsluhy při nesprávných pracovních postupech při leštění a ručním srážení hran;</p>	<p>* při leštění nadržet smirkové plátno v ruce, ale přichytit jej na držák, pilník apod.;</p> <p>* dodržování zákazu pilování nebo leštění obrobku s vystupujícími</p>

	částmi, výřezy nebo drážkami;
--	-------------------------------

Zakázané činnosti:

- Požívat poškozený pracovní oděv nebo s volně vlajícími částmi
- Při obsluze stroje mít na sobě prstýnky, řetízky, náramkové hodinky, vázanky, šály, obvaz na ruce
- Používání rukavic při vlastní obsluze stroje
- Ponechání upínacího klíče v upínacím zařízení i když je stroj v klidu

Zákon č. 262/2006 Sb., Nařízení vlády č. 378/2001 Sb.

27. Vyhrazená elektrická technická zařízení:

a. Uveďte technická zařízení, která jsou v obecně závazných právních předpisech definována jako vyhrazená elektrická technická zařízení.

Zařízeními jsou zařízení

- pro výrobu, přeměnu, přenos, rozvod a odběr elektrické energie a elektrické instalace,
- určená k ochraně před účinky atmosférické nebo statické elektřiny.

b. Popište zajištění bezpečnosti a ochrany při práci zaměstnavatele s elektrickými technickými zařízeními podle platných právních předpisů.

Nařízení vlády č. 101/2005 Sb.

- Zařízení pro vnitřní a venkovní rozvody elektrické energie (dále jen „instalace“) a elektrická zařízení musí být navržena, vyrobena, odborně prověřena a vyzkoušena před uvedením do provozu a provozována tak, aby se nemohla stát zdrojem požáru nebo výbuchu; zaměstnanci musí být odpovídajícím způsobem chráněni před nebezpečím úrazu způsobeného elektrickým proudem, elektrickým obloukem nebo účinky statické elektřiny.
- Všechny části instalace musí být mechanicky pevné, spolehlivě upevněné a nesmějí nepříznivě ovlivňovat jiná zařízení; musí být dostatečně dimenzovány a chráněny proti účinkům zkratových proudů a přetížení; části zařízení musí být provedeny tak, aby na místech, jimiž prochází elektrický proud, nemohlo za běžných provozních podmínek dojít k nebezpečnému ohřátí vodičů.
- Instalace musí být provedeny tak, aby je bylo možno podle potřeby vypnout. Při uvádění do provozu po částech musí být nehotové části spolehlivě odpojeny a zabezpečeny proti nežádoucímu zapojení, popřípadě jinak zajištěny.
- Instalace, u kterých se zjistí, že ohrožují život nebo zdraví osob, musí být bez zbytečného odkladu odpojeny a zajištěny.
- Instalace musí být provedeny a uloženy tak, aby byly přehledné; průchody stěnami a konstrukcemi musí být provedeny tak, aby nemohlo dojít k poškození instalace ani stavby. Vzdálenosti vodičů a kabelů navzájem, od částí staveb, od nosných a jiných konstrukcí, musí být voleny podle druhu izolace a způsobu jejich uložení.

- Pohyblivé a poddajné přívody musí být kladeny a používány tak, aby nemohlo dojít k jejich poškození, byly zajištěny proti posunutí nebo vytržení a zabezpečeny proti zkroucení žil. Při používání rozpojitelných spojů, nesmí být v rozpojeném stavu napětí na kontaktech vidlic.
- Elektrická zařízení, která se napojují pohyblivým přívodem, musí být při přemísťování odpojena od elektrické sítě, pokud nejsou upravena tak, že jimi lze pohybovat pod napětím.
- Prozatímní instalace nebo jejich části musí být v době, kdy nejsou používány, vypnuty, pokud jejich vypnutí neohrozí bezpečnost osob nebo provozu výrobních a pracovních prostředků a zařízení. Prozatímní instalace nesmí být zřizovány v prostředí s nebezpečím výbuchu. Hlavní vypínač musí být trvale přístupný a viditelně trvale označený.
- Jsou-li na pracovišti používány přenosné světelné zdroje, musí být odolné proti nárazu.

c. Popište rozdíly v obsahu a rozsahu revizí a zkoušek u vyhrazených technických elektrických zařízení.

Revize a zkoušky provádí odborně způsobilá fyzická osoba oprávněná provádět revize a zkoušky vyhrazených technických zařízení, která má pro tuto činnost osvědčení o odborné způsobilosti vydané podle tohoto zákona – revizní technik

revize - ověřování stavu technického zařízení z hlediska bezpečnosti práce a provozu a kontrola shody skutečného provedení technického zařízení s průvodní, popřípadě provozní dokumentací a s požadavky technických předpisů. O provedené revizi revizní technik vydá zprávu o revizi VTZ.

zkouška - ověřování stavu technického zařízení podle průvodní dokumentace, popřípadě místního provozního bezpečnostního předpisu, zda zařízení je schopno plnit svůj účel a zda jeho stav, popřípadě provoz neohrožuje bezpečnost práce a provozu. O provedené zkoušce vydá revizní technik doklad o provedené zkoušce VTZ.

NV 190/2022 S., Vyhláška č. 392/2003 Sb.,.

28. Pracovní stroje:

- a. Uvedte požadavky na bezpečnosti a ochranu zdraví při práci a obsluhu a provozu pracovních (stavebních) strojů.

Obecné požadavky na obsluhu strojů

- * Před použitím stroje zhotovitel seznámí obsluhu s místními provozními a pracovními podmínkami majícími vliv na bezpečnost práce, jimiž jsou zejména únosnost půdy, přejezdů a mostů, sklony pojezdové roviny, uložení podzemních vedení technického vybavení, popřípadě jiných podzemních překážek, umístění nadzemních vedení a překážek.
- * Při provozu stroje obsluha zajišťuje stabilitu stroje v průběhu všech pracovních činností stroje. Je-li stroj vybaven stabilizátory, táhly nebo závěsy, jsou v pracovní poloze nastaveny v souladu s návodem k používání a zajištěny proti zaboření, posunutí nebo uvolnění.
- * Pokud je u stroje předepsáno zvláštní výstražné signalizační zařízení, je signalizováno uvedení stroje do chodu zvukovým, případně světelným výstražným signálem. Po výstražném signálu uvádí obsluha stroj do chodu až tehdy, když všechny ohrožené fyzické osoby opustily ohrožený prostor; není-li v průvodní dokumentaci stroje stanoveno jinak, je prostor ohrožený činností stroje vymezen maximálním dosahem jeho pracovního zařízení zvětšeným o 2 m. Na nepřehledných pracovištích smí být stroj uveden do provozu až po uplynutí doby postačující k opuštění ohroženého prostoru všemi fyzickými osobami.
- * Pokud je stroj používán na pozemní komunikaci a je vybaven zvláštním výstražným světlem oranžové barvy, řídí se jeho činnost zvláštními právními předpisy.
- * Při použití stroje za provozu na pozemních komunikacích zhotovitel postupuje v souladu s podmínkami stanovenými podle zvláštních právních předpisů, dohled a podle okolností též bezpečnost provozu na pozemních komunikacích zajišťuje dostatečným počtem způsobilých fyzických osob, které při této činnosti užívají jako osobní ochranný pracovní prostředek výstražný oděv s vysokou viditelností. Při označení překážky provozu na pozemních komunikacích se řídí ustanoveními zvláštních právních předpisů¹⁶⁾.
- * Stroje, při jejichž činnosti vznikají vibrace, lze používat jen takovým způsobem a na takových staveništích, kde nehrozí nebezpečné přenášení vibrací působících škody na blízkých stavbách, výkopech, podzemním vedení, zařízení, a podobně.

Zákon č. 262/2006 Sb., NV č. 176/2008 Sb., NV č. 591/2006 Sb., Vyhláška č. 77/1965 Sb.

29. Manipulace s břemeny

- a. Uvedte, jaký je přípustný hygienický limit pro hmotnost ručně manipulovaného břemene přenášeného mužem při občasném a při častém zvedání břemen. Jaký je přípustný hygienický limit pro hmotnost ručně manipulovaného břemene přenášeného ženou při občasném a při častém zvedání břemen.

Přípustný hygienický limit pro hmotnost ručně manipulovaného břemene přenášeného mužem při občasném zvedání a přenášení je 50 kg, při častém zvedání a přenášení 30 kg. Při

práci vsedě je přípustný hygienický limit pro hmotnost ručně manipulovaného břemene mužem 5 kg.

Přípustný hygienický limit pro hmotnost ručně manipulovaného břemene přenášeného ženou při občasném zvedání a přenášení je 20 kg, při častém zvedání a přenášení 15 kg. Při práci vsedě je přípustný hygienický limit pro hmotnost ručně manipulovaného břemene ženou 3 kg.

b. Vysvětlete pojem „Celková fyzická zátěž“ a „Lokální fyzická zátěž“.

Za celkovou fyzickou zátěž se považuje zátěž při dynamické fyzické práci vykonávané velkými svalovými skupinami, při které je zatěžováno více než 50 % svalové hmoty.

Lokální svalová zátěž je zátěž malých svalových skupin při výkonu práce končetinami.

c. Uveďte, jaká vznikají zdravotní rizika při nesprávné manipulaci s břemeny a jaká opatření musí zaměstnavatel provádět?

Před zahájením práce spojené s ruční manipulací s břemenem musí být zaměstnanec seznámen, pokud možno, s přesnými údaji o hmotnosti a vlastnostech břemene, o umístění jeho těžiště, nejtěžší straně břemene, o jeho správném uchopení a zacházení s břemenem a s rizikem, jemuž může být zaměstnanec vystaven při nesprávné ruční manipulaci s břemenem, zejména

a) s možností poškození bederní páteře při otáčení trupu, prudkém pohybu břemene, při vratkém postoji, při zvýšené fyzické námaze nebo při excentrickém umístění těžiště břemene,

b) s nedostatky, které ztěžují manipulaci, zejména s nedostatkem prostoru ve svislém směru, s prací na nerovném, kluzkém nebo vratkém povrchu nebo v nevyhovujících mikroklimatických podmínkách,

c) se stavy, které zvyšují riziko poškození páteře vlivem příliš časté nebo příliš dlouho trvající fyzické námahy, nedostatečného tělesného odpočinku, nedostatečné doby na zotavení nebo práce ve vnuceném pracovním tempu.

Nařízení vlády č. 361/2007 Sb.

30. Vyhrazená plynová zařízení:

a. Rozdělte podle právního předpisu vyhrazená plynová zařízení.

Vyhrazená plynová zařízení jsou zařízení pro

- * výrobu a úpravu plynů,
- * skladování a přepravu plynů,
- * plnění nádob plyny, včetně tlakových stanic,
- * zkapalňování a odpařování plynů,
- * zvyšování a snižování tlaku plynů,
- * rozvod plynů,
- * spotřebu plynů spalováním.

b. Uved'te požadavky na bezpečnosti a ochranu zdraví při práci s vyhrazenými plynovými zařízeními.

Provozovatel je povinen:

- * zajistit, aby kontroly a provozní revize byly vykonávány podle zvláštních předpisů, popřípadě návodů a pokynů výrobce a dodavatele,
- * zajistit, aby montáž a opravy zařízení vykonávala jen oprávněná organizace a obsluhu zařízení jen odborně způsobilí pracovníci,
- * vypracovat do jednoho měsíce od zahájení provozu místní provozní řád podle podkladů v projektové a dodavatelské dokumentaci, návodů výrobce a na základě zkušeností z provozu,
- * u zařízení, kde se pracuje s jedovatými a nedýchacími plyny, před zahájením provozu zajistit dýchací a oživovací techniku, udržovat ji ve stavu schopném provozu a pro případ nutnosti (havárie, porucha apod.) zajistit protiplynovou nebo záchrannou službu,
- * vést předepsanou technickou dokumentaci, evidenci zařízení a uschovat doklady stanovené právními předpisy nebo technickými normami.

c. Popište rozdíly v obsahu a rozsahu revizí a zkoušek u vyhrazených technických plynových zařízení oproti ostatním technickým zařízením.

Zkouškou vyhrazeného plynového zařízení se po dokončení montáže nebo rekonstrukce zjišťuje, zda jeho stav odpovídá právním a ostatním předpisům k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Zkoušku vyhrazeného plynového zařízení zajistí právnická nebo podnikající fyzická osoba, která prováděla montáž nebo rekonstrukci zařízení. Před zahájením zkoušky revizní nebo zkušební technik vypracuje písemný technologický postup zkoušky,

Jestliže zkouška vyhrazeného plynového zařízení nebyla úspěšná, je po odstranění zjištěných závad opakována.

Způsobilost vyhrazeného plynového zařízení k bezpečnému provozu se ověřuje a prokazuje výchozí revizí. Výchozí revizi vyhrazeného plynového zařízení zajistí právnická nebo podnikající fyzická osoba, která prováděla montáž nebo rekonstrukci tohoto zařízení. Výchozí revize se provádí před uvedením vyhrazeného plynového zařízení do provozu. Zpráva o výsledku výchozí revize je nedílnou součástí dodávky vyhrazeného plynového zařízení. Vyhrazené plynové zařízení nesmí být uvedeno do provozu, pokud nejsou odstraněny závady bránící bezpečnému a spolehlivému provozu, které jsou uvedeny ve zprávě o revizi. Výchozí revize se provádí na základě písemného technologického postupu, zpracovaného revizním technikem, který ji bude provádět.

Způsobilost provozovaného vyhrazeného plynového zařízení k dalšímu bezpečnému provozu se ověřuje a prokazuje kontrolou a provozní revizí, které jsou vykonávány v rozsahu stanoveném tímto nařízením. Kontrola vyhrazeného plynového zařízení se provádí nejméně jedenkrát ročně. Provozní revize vyhrazeného plynového zařízení se provádí nejméně jedenkrát za 3 roky. Provozní revize se provádí na základě písemného technologického postupu zpracovaného revizním technikem, který ji bude provádět. Provozní revize se

provede do konce kalendářního měsíce, ve kterém uplyne její lhůta, pokud není v právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci stanoveno jinak. Je-li při provozní revizi zjištěno, že vyhrazené plynové zařízení vykazuje závady bránící jeho dalšímu bezpečnému provozu, provede revizní technik provádějící provozní revizi písemný záznam s doporučením odpojení zařízení od zdroje energie nebo tlaku a zajištěním proti nežádoucímu připojení a neprodleně s touto skutečností seznámí osobu odpovědnou za provoz vyhrazeného plynového zařízení, případně vedoucího zaměstnance provozovatele, který provede další nezbytné úkony k zajištění bezpečnosti provozovaného vyhrazeného plynového zařízení. Po provedené provozní revizi vypracuje revizní technik revizní zprávu

Zákon 250/2021 Sb., NV 191/2022 Sb.

ZKUŠEBNÍ OKRUH E – dovednost při aplikaci právních předpisů upravujících poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, jejich používání, evidenci a kontrolu na konkrétním vybraném pracovišti (10 otázek, losuje se 1 otázka)

Otázky č. 31-40

K prokázání znalostí jednotlivých ustanovení právních předpisů v oblasti BOZP uchazečů na ZK/PZK z odborné způsobilosti k zajišťování úkolů v prevenci rizik bylo zpracováno 10 ústních otázek ze zkušebního okruhu E: podle Přílohy č. 3 Část II. 1A a 1B k nařízení vlády č. 592/2006 Sb., ve znění nařízení vlády č. 136/2016 Sb., a to z těchto právních předpisů (zákony, nařízení vlády a vyhlášky) ve znění pozdějších předpisů:

Zákony:

1. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

Nařízení vlády

1. Nařízení vlády č. 390/2021 Sb., o bližších podmínkách poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků
2. Nařízení vlády č. 362/2005 Sb., o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky
3. Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci
4. NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2016/425 ze dne 9. března 2016 o osobních ochranných prostředcích a o zrušení směrnice Rady 89/686/EHS

31. Osobní ochranné pracovní prostředky:

- a. Definujte obecně význam a smysl osobních ochranných pracovních prostředků a zásady pro jejich přidělování.

Zákon č. 262/2006 Sb., § 104

Osobní ochranné pracovní prostředky, pracovní oděvy a obuv, mycí, čisticí a dezinfekční prostředky a ochranné nápoje

(1) Není-li možné rizika odstranit nebo dostatečně omezit prostředky kolektivní ochrany nebo opatřeními v oblasti organizace práce, je zaměstnavatel povinen poskytnout zaměstnancům osobní ochranné pracovní prostředky. Osobní ochranné pracovní prostředky jsou ochranné prostředky, které musí chránit zaměstnance před riziky, nesmí ohrožovat jejich zdraví, nesmí bránit při výkonu práce a musí splňovat požadavky stanovené přímo použitelným předpisem Evropské unie.

(2) V prostředí, v němž oděv nebo obuv podléhá při práci mimořádnému opotřebení nebo znečištění nebo plní ochrannou funkci, přísluší zaměstnanci od zaměstnavatele jako osobní ochranné pracovní prostředky též pracovní oděv nebo obuv.

(3) Zaměstnavatel je povinen poskytovat zaměstnancům mycí, čisticí a dezinfekční prostředky na základě rozsahu znečištění kůže a oděvu; na pracovištích s nevyhovujícími mikroklimatickými podmínkami, v rozsahu a za podmínek stanovených prováděcím právním předpisem, též ochranné nápoje.

(4) Zaměstnavatel je povinen udržovat osobní ochranné pracovní prostředky v použitelném stavu a kontrolovat jejich používání.

(5) Osobní ochranné pracovní prostředky, mycí, čisticí a dezinfekční prostředky a ochranné nápoje přísluší zaměstnanci od zaměstnavatele bezplatně podle vlastního seznamu zpracovaného na základě vyhodnocení rizik a konkrétních podmínek práce. Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků nesmí zaměstnavatel nahrazovat finančním plněním.

Nařízení vlády č. 390/2021 Sb.,

§ 2

Osobním ochranným pracovním prostředkem pro účely tohoto nařízení není

- a)** běžný pracovní oděv a obuv, které nejsou určeny k ochraně zdraví zaměstnanců před riziky a které nepodléhají při práci mimořádnému opotřebení nebo znečištění,
- b)** výstroj a vybavení záchranných sborů a služeb vykonávajících činnost podle jiného právního předpisu,
- c)** speciální osobní ochranný prostředek používaný v ozbrojených silách České republiky, Vojenské policii, Vojenském zpravodajství nebo bezpečnostních sborech,
- d)** výstroj a vybavení používané při provozu na pozemních komunikacích,
- e)** sportovní výstroj a vybavení,
- f)** prostředek určený pro sebeobranu,
- g)** prostředek pro zjišťování a signalizování rizik a škodlivin na pracovišti.

§ 3

(1) Osobní ochranný pracovní prostředek musí

- a)** být po dobu používání účinný proti vyskytujícím se rizikům a jeho používání nesmí představovat další riziko,
- b)** odpovídat podmínkám na pracovišti,
- c)** být přizpůsoben fyzickým předpokladům zaměstnance a

d) respektovat ergonomické požadavky a zdravotní stav zaměstnance.

(2) Tam, kde přítomnost více než jednoho rizika vyžaduje, aby zaměstnanec používal současně více osobních ochranných pracovních prostředků, musí být tyto osobní ochranné pracovní prostředky vzájemně slučitelné.

b. Popište postup přidělování osobních ochranných pracovních prostředků (kdo, komu, jak).

Zákon č. 262/2006 Sb.

§ 102

(1) Zaměstnavatel je povinen vytvářet bezpečné a zdravé neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodné organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímáním opatření k předcházení rizikům.

(2) Prevencí rizik se rozumí všechna opatření vyplývající z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a z opatření zaměstnavatele, která mají za cíl předcházet rizikům, odstraňovat je nebo minimalizovat působení neodstranitelných rizik.

(3) Zaměstnavatel je povinen soustavně vyhledávat nebezpečné činitele a procesy pracovního prostředí a pracovních podmínek, zjišťovat jejich příčiny a zdroje. Na základě tohoto zjištění vyhledávat a hodnotit rizika a přijímat opatření k jejich odstranění a provádět taková opatření, aby v důsledku příznivějších pracovních podmínek a úrovně rozhodujících faktorů práce dosud zařazené podle zvláštního právního předpisu jako rizikové mohly být zařazeny do kategorie nižší. K tomu je povinen pravidelně kontrolovat úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zejména stav výrobních a pracovních prostředků a vybavení pracovišť a úroveň rizikových faktorů pracovních podmínek, a dodržovat metody a způsob zjištění a hodnocení rizikových faktorů podle zvláštního právního předpisu.

(4) Není-li možné rizika odstranit, je zaměstnavatel povinen je vyhodnotit a přijmout opatření k omezení jejich působení tak, aby ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců bylo minimalizováno. Přijatá opatření jsou nedílnou a rovnocennou součástí všech činností zaměstnavatele na všech stupních řízení. O vyhledávání a vyhodnocování rizik a o přijatých opatřeních podle věty první je zaměstnavatel povinen vést dokumentaci.

Nařízení vlády č. 390/2006 Sb.,

(3) Zaměstnanec musí být s používáním osobního ochranného pracovního prostředku prokazatelně seznámen. Používání osobního ochranného pracovního prostředku více zaměstnanci je možné pouze v případě, že byla učiněna opatření, která zamezí ohrožení infekčními onemocněními.

(4) Způsob, podmínky a dobu používání osobního ochranného pracovního prostředku stanoví zaměstnavatel na základě četnosti a závažnosti vyskytujících se rizik, charakteru a druhu práce a pracoviště a s přihlédnutím k vlastnostem tohoto osobního ochranného pracovního prostředku.

- c. Uved'te, kdy jsou zaměstnancům přidělovány osobní ochranné pracovní prostředky.

Zákon č. 262/2006 Sb., § 103 odst. (1) písm. l)

Informace a pokyny musí být zajištěny vždy při přijetí zaměstnance, při jeho převedení, přeložení nebo změně pracovních podmínek, změně pracovního prostředí, zavedení nebo změně pracovních prostředků, technologie a pracovních postupů. O informacích a pokynech je zaměstnavatel povinen vést dokumentaci.

Nařízení vlády č. 390/2021 Sb.,

(5) Osobní ochranný pracovní prostředek se přiděluje zaměstnanci vždy, jestliže u původního skončila jeho výrobcem stanovená životnost, ztratil svoje funkční vlastnosti nebo účinnost proti vyskytujícím se rizikům anebo jeho používání představuje další riziko.

32. Osobní ochranné pracovní prostředky:

- a. Uved'te konkrétní postupy zaměstnavatele při přidělování osobních ochranných pracovních prostředků, a jaké právní předpisy pro tyto postupy platí.

Zákon č. 262/2006 Sb., § 104

(1) Není-li možné rizika (vyplývající technologických/pracovních postupů) odstranit nebo dostatečně omezit prostředky kolektivní ochrany nebo opatřeními v oblasti organizace práce, je zaměstnavatel povinen poskytnout zaměstnancům osobní ochranné pracovní prostředky. Osobní ochranné pracovní prostředky jsou ochranné prostředky, které musí chránit zaměstnance před riziky, nesmí ohrožovat jejich zdraví, nesmí bránit při výkonu práce a musí splňovat požadavky stanovené přímo použitelným předpisem Evropské unie

(2) V prostředí, v němž oděv nebo obuv podléhá při práci mimořádnému opotřebení nebo znečištění nebo plní ochrannou funkci, přísluší zaměstnanci od zaměstnavatele jako osobní ochranné pracovní prostředky též pracovní oděv nebo obuv.

(3) Zaměstnavatel je povinen poskytovat zaměstnancům mycí, čisticí a dezinfekční prostředky na základě rozsahu znečištění kůže a oděvu; na pracovištích s nevyhovujícími mikroklimatickými podmínkami, v rozsahu a za podmínek stanovených prováděcím právním předpisem, též ochranné nápoje.

(4) Zaměstnavatel je povinen udržovat osobní ochranné pracovní prostředky v použitelném stavu a kontrolovat jejich používání.

(5) Osobní ochranné pracovní prostředky, mycí, čisticí a dezinfekční prostředky a ochranné nápoje přísluší zaměstnanci od zaměstnavatele bezplatně podle vlastního seznamu zpracovaného na základě vyhodnocení rizik a konkrétních podmínek práce. Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků nesmí zaměstnavatel nahrazovat finančním plněním.

Nařízení vlády č. 390/2021 Sb., § 3 odst. (3)

Zaměstnanec musí být s používáním osobního ochranného pracovního prostředku prokazatelně seznámen. Používání osobního ochranného pracovního prostředku více zaměstnanci je možné pouze v případě, že byla učiněna opatření, která zamezí ohrožení infekčními onemocněními.

b. Uvedte způsob, podmínky a dobu používání osobních ochranných pracovních prostředků.

Nařízení vlády č. 390/2021 Sb.

Zaměstnavatel povinen stanovit způsob, podmínky a dobu používání osobních ochranných pracovních prostředků na základě četnosti a závažnosti vyskytujících se rizik, charakteru a druhu práce a pracoviště a s přihlédnutím k vlastnostem těchto osobních ochranných pracovních prostředků.

Při výkladu tohoto ustanovení je třeba zdůraznit, že i když si zaměstnavatel může vnitřním předpisem stanovit, že konkrétní osobní ochranný pracovní prostředek bude po určité době (např. po roce, po dvou letech apod.) vyměňovat, stává se v praxi často, že zaměstnanci zejména při používání ochranných oděvů a obuvi jako osobní ochranný pracovní prostředek žádají výměnu před uplynutím stanovené doby zejména proto, že osobní ochranný pracovní prostředek ztratil svůj ochranný účel.

Tyto případy se musí řešit individuálně, neboť se zároveň musí objektivně zjistit, do jaké míry se osobní ochranný pracovní prostředek stal nepoužitelný i třeba vinou zaměstnance a zda tedy zaměstnanec nezpůsobil zaměstnavateli dokonce škodu podle § 250 zákoníku práce. Jinak však vzhledem k tomu, že ustanovení § 104 zákoníku práce stanoví zaměstnavateli povinnost poskytovat zaměstnancům osobní ochranné pracovní prostředky k ochraně před riziky, nemůže se zaměstnavatel dovolávat, že jednou stanovil vnitřním předpisem podmínky poskytování osobní ochranné pracovní prostředky a že to je neměnné dogma a že nový osobní ochranný pracovní prostředek poskytne zaměstnanci např. až po roce. V takovém případě musí zaměstnavatel individuálně zhodnotit, zda osobní ochranný pracovní prostředek plní svůj účel prevence před riziky a v případě že neplní, musí poskytnout nový osobní ochranný pracovní prostředek.

Osobní ochranný pracovní prostředek se přiděluje zaměstnanci vždy, jestliže u původního skončila jeho výrobcem stanovená životnost (doba expirace), ztratil svoje funkční vlastnosti nebo účinnost proti vyskytujícím se rizikům anebo jeho používání představuje další riziko.

c. Uvedte, jaký musí být dodrženy podmínky v případě nutnosti přidělit více osobních ochranných prostředků jednomu zaměstnanci.

Nařízení vlády č. 390/2021 Sb., §3 odst.

(2) Tam, kde přítomnost více než jednoho rizika vyžaduje, aby zaměstnanec používal současně více osobních ochranných pracovních prostředků, musí být tyto osobní ochranné pracovní prostředky vzájemně slučitelné.

Nařízení vlády č. 390/2021 Sb.

33. Evidence osobních ochranných pracovních prostředků:

a. Uveďte, kdo a jakým způsobem vede evidenci osobních ochranných pracovních prostředků.

Zákon č. 262/2006 SB., §104

Jednoznačně jde vše za zaměstnavatelem.

Jediné správné a korektní řešení, jak prokazatelně a řádně seznámit zaměstnance s používáním OOPP je mít profesionálně zpracovanou dokumentaci BOZP, respektive dokumentaci OOPP, která je její součástí. S touto dokumentací je pak důležité pečlivě seznámit zaměstnance. Ale pozor, nestačí jen zpracovat seznam poskytovaných OOPP dle § 104 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce. Je důležité a nevyhnutelné vypracovat konkrétní systém poskytování OOPP (interní směrnice), které bude obsahovat například:

- detailní zhodnocení potenciálních rizik, na jehož základě se stanoví výběr vhodných OOPP
- požadavky, jakým způsobem budou OOPP zaměstnancům poskytovány
- konkrétní pravidla a postupy, jak mají zaměstnanci v jednotlivých případech OOPP používat
- postupy, jak mají zaměstnanci OOPP skladovat, evidovat, ale i vracet

Při zpracování dokumentace a celého systému OOPP by se měla zúčastnit odborně způsobilá osoba (OZO BOZP) v prevenci rizik, vedoucí pracovník, zaměstnanci, ale také například nákupčí nebo přímo majitel dané firmy - zaměstnavatel.

Evidenční list OOPP

Další nedílnou součástí celého systému poskytování OOPP musí být neprodleně také evidenční list pro výběr a případné vrácení.

Evidenční list by měl obsahovat minimálně:

- údaje o konkrétním zaměstnanci, kterému byly OOPP předány - jméno a příjmení, datum narození, profese, pracoviště
- seznam poskytnutých OOPP - název, množství (ks, páry, sady)
- orientační doba životnosti
- datum vydání a podpis výdejce
- datum přijetí a podpis příjemce

Doporučujeme také, aby v evidenčním listu byly uvedeny konkrétní pracovní činnosti, pro které budou OOPP používány. Tzn. například, že svářeč obdržel:

- svářečskou blůzu MOFOS o velikosti 48 z keprového materiálu s nehořlavou úpravou, krytým zapínáním, zdvojenými lokty a náprsní kapsou
- svářečské kalhoty MOFOS o velikosti 48 z keprového materiálu s nehořlavou úpravou se zdvojenými koleny, volným pasem se zapínáním na knoflíky a kryty přes obuv
- svářečské rukavice ČERVA HARPY o velikosti 11 ze zelené hovězí štípenky, o délce 35 cm, s krytými švy a bavlněnou podšívku
- pracovní bezpečnostní obuv VM REYKJAVIK S3 M NON METALLIC HRO s ochranou nártu bez kovových součástí, hliníkovou špičkou, kevlarovou planžetou proti propíchnutí, atd.

- svářečskou kuklu ASK 300 s automatickým elektronickým světelným filtrem a regulovatelnou tmavostí a citlivostí automatického optického filtru
- atd. atd.

Čím konkrétnější evidenční list OOPP bude, tím lepší pro vás, jako zaměstnavatele.

Prohlášení zaměstnance o převzetí OOPP, ale také o seznámení s jejich používáním je další z velmi důležitých věcí, na které byste neměli nikdy zapomenout. Bez tohoto prohlášení je převzetí zaměstnancem neplatné! Písemným potvrzením zaměstnanec stvrzuje, že byl seznámen se stavem OOPP, s jejich užíváním, zacházením, pravidelnou údržbou, ale také o rizicích, před kterými ho OOPP chrání. Bude se vám to hodit zejména v případě, že se stane pracovní úraz. Pro vás jako zaměstnavatele to bude evidentní a prokazatelný důkaz, že jste udělali vše na 100% a budete tedy chráněni před případným napadením a popotahováním s kontrolními úřady či soudy.

- b. Uvedte, kdo stanovuje periodu přidělování osobních ochranných pracovních prostředků. Uvedte příklady z praxe, kdy je možné přidělit osobní ochranné pracovní prostředky i mimo stanovenou periodu.

Nařízení vlády č. 390/2006 Sb., odst. (4)

Způsob, podmínky a dobu používání osobního ochranného pracovního prostředku stanoví zaměstnavatel na základě četnosti a závažnosti vyskytujících se rizik, charakteru a druhu práce a pracoviště a s přihlédnutím k vlastnostem tohoto osobního ochranného pracovního prostředku.

Některé OOPP podléhají době životnosti (doba expirace), kterou stanovuje výrobce OOPP, jiné jsou přidělovány v intervalech stanovených zaměstnavatelem (prostřednictvím OZO v prevenci rizik) – doba použitelnosti, nebo mimořádně z důvodu předčasného opotřebení (OOPP již neplní ochranou funkci, nebo se staly samotným dalším rizikem pro zaměstnance).

V případě, že zaměstnanec přidělené OOPP ztratí, musí zaměstnavatel zaměstnance opětovně vybavit novými OOPP.

- c. Uvedte, jaká je minimální doba archivace evidenčního listu osobních ochranných pracovních prostředků.

Zákon č. 499/2004 Sb.

Pro hledání odpovědí na výše uvedené otázky je nezbytné zaměstnavatele rozdělit do dvou základních skupin. Tu první tvoří ti, na které se vztahuje povinnost zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, ve znění pozdějších předpisů, vést spisovou službu. Ostatní tvoří druhou skupinu.

Do první skupiny patří organizační složky státu, ozbrojené síly, bezpečnostní sbory, státní příspěvkové organizace, státní podniky, vysoké školy, zdravotní pojišťovny, veřejně výzkumné instituce, právnické osoby zřízené zákonem, kraje, hlavní město Praha, obce s pověřeným obecním úřadem a obce se stavebním nebo matričním úřadem, městská část

nebo městský obvod územně členěného statutárního města a městská část hlavního města Prahy, na něž byla statutem přenesena alespoň část působnosti obce s pověřeným obecním úřadem nebo působností obce se stavebním nebo matričním úřadem. Tito tzv. určení původci, jakož i další subjekty uvedené v § 63 odst. 2 výše uvedeného zákona (neuvedené obce, školy atd.) jsou povinni vykonávat spisovou službu. V jejím rámci musí mít vytvořena svá pravidla pro uchování dokumentů, jež se týkají i dokumentace BOZP.

Dobu archivace každý zaměstnavatel stanovuje ve svém Spisovém a skartačním řádu, jenž je povinen zpracovat. Ten je pro něj základním dokumentem spisové služby.

V některých případech je právním předpisem stanovena lhůta uchování dokumentů dokládajících plnění požadavků zajištění BOZP. Jedním z těchto případů je evidence rizikové práce, která je upravena v § 40 zákona č. 258/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Součástí je i stanovení doby, po kterou musí být evidence uložena od doby ukončení expozice. Základní doba je deset let. Avšak v případech práce:

- s chemickými karcinogeny nebo mutageny stanovenými zvláštním právním předpisem,
- s azbestem,
- v riziku fibrogenního prachu,
- s biologickými činiteli, které mohou vyvolat latentní onemocnění, onemocnění, která mají velmi dlouhou inkubační dobu nebo způsobují onemocnění, která se opakovaně projevují remisemi či mohou mít závažné následky, je lhůta stanovena **na čtyřicet let**.

Dále právní předpis upravuje lhůtu uchování písemného záznamu o provedení školení a proškolení zaměstnanců, kteří vykonávají jednotlivé činnosti v rámci nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými směsmi klasifikovanými jako vysoce toxické ve smyslu § 44a odst. 3 zákona č. 258/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Právní osoba nebo podnikající fyzická osoba je povinna jej uchovávat po dobu 3 let (§ 44a odst. 6 uvedeného zákona).

Zákon č. 262/2006 Sb. Nařízení vlády č. 390/2021 Sb.

34. Kontrola osobních ochranných pracovních prostředků:

- a. Uvedte, kdo je povinen, jakým způsobem a kdy provádět kontrolu stavu osobních ochranných pracovních prostředků při jejich používání.

Zákon č. 262/2006 Sb., § 104, odst. (4)

Zaměstnavatel je povinen udržovat osobní ochranné pracovní prostředky v použitelném stavu a kontrolovat jejich používání.

Zákon č. 262/2006 Sb., odst. (4), písm. d)

Zaměstnanec je povinen:

dodržovat při práci stanovené pracovní postupy, používat stanovené pracovní prostředky, dopravní prostředky, osobní ochranné pracovní prostředky a ochranná zařízení a svévolně je neměnit a nevyřazovat z provozu,

Zaměstnanec je povinen používat OOPP přidělené zaměstnavatelem a před použitím OOPP musí provést kontrolu nezávadného stavu OOPP. Musí se o ně tzv. řádně starat a hlídat jejich životnost. V případě poškození ochranného prostředku je povinen to okamžitě ohlásit svému nadřízenému.

- b. Uvedte, kdo je povinen, jakým způsobem provádět kontrolu používání osobních ochranných pracovních prostředků.

Zákon č. 262/2006 Sb., § 104, odst. (4)

Zaměstnavatel je povinen udržovat osobní ochranné pracovní prostředky v použitelném stavu a kontrolovat jejich používání.

Zaměstnavatel prostřednictvím OZO v prevenci rizik, či vedoucích pracovníků na pracovišti může provádět kontrolu používání OOPP. O této kontrole by měl být proveden zápis, popřípadě stanovena nápravná opatření s kontrolou jejich plnění.

- c. Popište postup zaměstnance, při zjištění, že osobní ochranné pracovní prostředky, které mu byly přiděleny již neplní svou ochrannou funkci.

Zjistí-li zaměstnanec, že OOPP přidělené k jeho pracovní činnosti již neplní ochranou funkci, či již vypršela doba použitelnosti, neprodleně informuje svého nadřízeného, a zažádá o výměnu OOPP za nové. Tyto mu musí být přiděleny neprodleně.

V případě, že OOPP neplní svou ochranou funkci z důvodu, že byly používány jinak nebo k jinému účelu, než byly určeny (nebo protože je zaměstnanec ztratí), zaměstnavatel musí zaměstnance vybavit novými OOPP pro výkon jeho pracovní činnosti, ale může na zaměstnanci požadovat částečnou, nebo plnou úhradu (je-li prokázáno zaměstnanci úmyslné poškození, či užívání k jiným účelům, než bylo výrobcem a zaměstnavatelem určeno).

Zákon č. 262/2006 Sb.

35. Používání osobních ochranných pracovních prostředků:

- a. Uvedte, kdy zaměstnanec musí používat přidělené osobní ochranné pracovní prostředky.

Zákon č. 262/2006 Sb., § 104, odst. (1)

Není-li možné rizika odstranit nebo dostatečně omezit prostředky kolektivní ochrany nebo opatřeními v oblasti organizace práce, je zaměstnavatel povinen poskytnout zaměstnancům osobní ochranné pracovní prostředky. Osobní ochranné pracovní prostředky jsou ochranné prostředky, které musí chránit zaměstnance před riziky, nesmí ohrožovat jejich zdraví, nesmí bránit při výkonu práce a musí splňovat požadavky stanovené přímo použitelným předpisem Evropské unie

Zaměstnanec je povinen používat OOPP vždy, když jeho pracovní činnost, kterou má vykonávat vyžaduje používání OOPP, které mu byly řádně předány, a byl seznámen s jejich používáním.

390/2021 Sb., §3, odst. (3)

Zaměstnanec musí být s používáním osobního ochranného pracovního prostředku prokazatelně seznámen. Používání osobního ochranného pracovního prostředku více zaměstnanci je možné pouze v případě, že byla učiněna opatření, která zamezí ohrožení infekčními onemocněními.

b. Uvedte příklady z praxe, kdy zaměstnanec nesmí používat osobní ochranné pracovní prostředky.

Nařízení vlády č. 390/2021 Sb., §3, odst. (5)

Osobní ochranný pracovní prostředek se přiděluje zaměstnanci vždy, jestliže u původního skončila jeho výrobcem stanovená životnost, ztratil svoje funkční vlastnosti nebo účinnost proti vyskytujícím se rizikům anebo jeho používání představuje další riziko.

c. Popište způsob používání osobních ochranných pracovních prostředků v souladu se zdravotní způsobilostí zaměstnance.

Zákon č. 262/2006 SB., §103, odst. (1)

Zaměstnavatel je povinen

a) nepřipustit, aby zaměstnanec vykonával zakázané práce a práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti,

c) zajistit, aby práce v případech stanovených zvláštním právním předpisem vykonávali pouze zaměstnanci, kteří mají platný zdravotní průkaz, kteří se podrobili zvláštnímu očkování nebo mají doklad o odolnosti vůči nákaze,

OOPP musí splňovat takové náležitosti, aby jejich použití bylo účinné vůči potenciálním rizikům zranění a zároveň, aby jejich používání nepředstavovalo žádné další riziko. OOPP musí neprodleně odpovídat stávajícím podmínkám pracoviště, charakteristice pracovní činnosti a rizikům. Měly by být také v souladu s ergonomickými a zdravotními požadavky zaměstnance a v neposlední řadě by měly odpovídat jeho fyzickým předpokladům (velikosti). Též by se nemělo zapomínat na to, že pokud je vyžadováno použít více OOPP, měly by být vzájemně slučitelné, aby jeden nepřekážel druhému.

Zákon č. 262/2006 Sb., Nařízení vlády č. 390/2021 Sb.

36. Osobní ochranné pracovní prostředky pro práce ve výškách:

a. Uvedte, jaké jsou podmínky při přidělování osobních ochranných pracovních prostředků pro práce ve výškách.

Nařízení vlády č. 362/2005 Sb., § 3

(1) Zaměstnavatel přijímá technická a organizační opatření k zabránění pádu zaměstnanců z výšky nebo do hloubky, propadnutí nebo sklouznutí nebo k jejich bezpečnému zachycení (dále jen "ochrana proti pádu") a zajistí jejich provádění

- a)** na pracovištích a přístupových komunikacích nacházejících se v libovolné výšce nad vodou nebo nad látkami ohrožujícími v případě pádu život nebo zdraví osob například popálením, poleptáním, akutní otravou, zadušením,
 - b)** na všech ostatních pracovištích a přístupových komunikacích, pokud leží ve výšce nad 1,5 m nad okolní úrovní, případně pokud pod nimi volná hloubka přesahuje 1,5 m.
- (2)** Ochranu proti pádu zajišťuje zaměstnavatel přednostně pomocí prostředků kolektivní ochrany, kterými jsou zejména technické konstrukce, například ochranná zábradlí a ohrazení, poklopy, záchytná lešení, ohrazení nebo sítě a dočasné stavební konstrukce, například lešení nebo pracovní plošiny.

b. Vymenujte druhy a způsob používání osobních ochranných pracovních prostředků pro práce ve výškách.

Nařízení vlády č. 362/2005 Sb., příloha

II. Zajištění proti pádu osobními ochrannými pracovními prostředky

- 1.** Zaměstnavatel zajistí, aby zvolené osobní ochranné pracovní prostředky odpovídaly povaze prováděné práce, předpokládaným rizikům a povětrnostní situaci, umožňovaly bezpečný pohyb a aby byly pravidelně prohlíženy a zkoušeny v souladu s požadavky průvodní dokumentace; přitom smí být použity pouze osobní ochranné pracovní prostředky, které splňují požadavky stanovené zvláštními právními předpisy.
- 2.** Podle účelu a způsobu použití se rozlišují
 - a)** osobní ochranné pracovní prostředky pro pracovní polohování a prevenci proti pádům z výšky (pracovní polohovací systémy),
 - b)** osobní ochranné pracovní prostředky proti pádům z výšky (systémy zachycení pádu).
- 3.** Osobní ochranné pracovní prostředky se používají samostatně nebo v kombinaci prvků a součástí systémů a v souladu s návody k používání dodanými výrobcem tak, že je
 - a)** zaměstnanci zamezen přístup do prostoru, v němž hrozí nebezpečí pádu (1,5 m od volného okraje),
 - b)** zaměstnanec udržován v pracovní poloze tak, že pádu z výšky je zcela zabráněno, nebo
 - c)** pád bezpečně zachycen a zachyceného zaměstnance lze neprodleně a bezpečně vyprostit, popřípadě dopravit do bezpečného místa; k zachycení pádu musí dojít v dostatečné výšce nad překážkou (terénem, podlahou, konstrukcí apod.), aby se vyloučilo zranění zaměstnance.

c. Uvedte, které ochranné prostředky pro práce ve výškách nejsou dle nařízení vlády klasifikovány jako osobní ochranné pracovní prostředky pro práce ve výškách a nesmějí se tedy pro účely provádění pracovní činnosti používat.

Nařízení vlády č. 362/2005 Sb., § 2

- (1)** Toto nařízení se nevztahuje na práce ve výškách a nad volnou hloubkou vykonávané při
 - a)** hornické činnosti a při činnosti prováděné hornickým způsobem na pracovištích podléhajících vrchnímu dozoru podle zvláštního právního předpisu,
 - b)** provozování námořních plavidel podle zvláštního právního předpisu,
 - c)** provádění záchranných a likvidačních prací složkami integrovaného záchranného systému,

d) přípravě a výcviku složek integrovaného záchranného systému k provádění záchranných a likvidačních prací.

Nařízení vlády č. 362/2005 Sb.

37. Ochranné nápoje:

a. **Definujte pojem ochranné nápoje, a jakou plní funkci na pracovišti.**

Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., § 8

(1) K ochraně zdraví před účinky zátěže teplem nebo chladem se poskytuje zaměstnanci ochranný nápoj. Ochranný nápoj musí být zdravotně nezávadný a nesmí obsahovat více než 6,5 hmotnostních procent cukru, může však obsahovat látky zvyšující odolnost organismu. Množství alkoholu v něm nesmí překročit 1 hmotnostní procento; ochranný nápoj pro mladistvého zaměstnance však nesmí obsahovat alkohol. Ochranný nápoj chrání před zátěží teplem se poskytuje v množství odpovídajícím nejméně 70 % ztráty tekutin a minerálních látek potem a dýcháním za osmihodinovou směnu. Ochranný nápoj chrání před zátěží chladem se poskytuje teplý, v množství alespoň půl litru za osmihodinovou směnu.

b. **Uveďte, kdo a kdy, musí poskytnout zaměstnanci ochranné nápoje, uveďte příklady z praxe.**

Zákon č. 262/2006 Sb., § 104

(3) Zaměstnavatel je povinen poskytovat zaměstnancům mycí, čisticí a dezinfekční prostředky na základě rozsahu znečištění kůže a oděvu; na pracovištích s nevyhovujícími mikroklimatickými podmínkami, v rozsahu a za podmínek stanovených prováděcím právním předpisem, též ochranné nápoje.

361/2007 Sb., §8

(1) K ochraně zdraví před účinky zátěže teplem nebo chladem se poskytuje zaměstnanci ochranný nápoj. Ochranný nápoj musí být zdravotně nezávadný a nesmí obsahovat více než 6,5 hmotnostních procent cukru, může však obsahovat látky zvyšující odolnost organismu. Množství alkoholu v něm nesmí překročit 1 hmotnostní procento; ochranný nápoj pro mladistvého zaměstnance však nesmí obsahovat alkohol. Ochranný nápoj chrání před zátěží teplem se poskytuje v množství odpovídajícím nejméně 70 % ztráty tekutin a minerálních látek potem a dýcháním za osmihodinovou směnu. Ochranný nápoj chrání před zátěží chladem se poskytuje teplý, v množství alespoň půl litru za osmihodinovou směnu.

Ochranné nápoje se rozdělují celkem do osmi kategorií podle třídy a druhu práce. Konkrétní specifikace těchto kategorií se dočtete v **Části A nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci**. Kategorie jsou následující: I, IIa, IIb, IIIa, IIIb, IVa, IVb, V.

Pracovní třídy I, IIa, IIb, IIIa

- **práce v sedě s minimální pohybovou aktivitou celého těla** - kancelářské a počítačové práce, laboratoře a další
- **práce převážně v sedě s lehkou manuální prací rukou a paží** - řidiči osobního vozidla, nástrojáři, mechanici, pokladní a další
- **práce spojená s řízením nákladního auta** - autodopravci, traktoristi, řidiči autobusů, trolejbusů, tramvají a další
- **práce ve stoje s trvalým zapojením horních končetin**, občas v předklonu nebo vkleče - stavaři, zedníci, pekaři, kuchaři, malíři pokoj, mechanici, skladníci, údržbáři strojů a další

Povinný ochranný nápoj pro tuto pracovní třídu je **přírodní minerální či pramenitá voda slabě mineralizovaná**, případně voda, která splňuje stejné mikrobiologické, fyzikální a chemické požadavky.

Pracovní třídy IIIb, IVa, IVb, V

- **práce s trvalým zapojením obou horních končetin**, trupu a chůze - práce ve stavebnictví, práce se sbíječkou, broušení, foukání skla, lisování a další
- **práce spojená s rozsáhlou činností svalstva trupu**, horních i dolních končetin - práce ve stavebnictví, práce s lopatou, práce v lesnictví s motorovou pilou, práce v dole, ve slévárnách a další.
- **práce spojené s rozsáhlou a intenzivní činností svalstva trupu**, horních i dolních končetin - práce v hlubinných dolech (ražba, těžba, doprava apod.), práce v zemědělství s vysokým podílem ruční práce
- **práce spojené s rozsáhlou a velmi intenzivní činností svalstva trupu**, horních i dolních končetin - těžba dřeva sekyrou, výkopové práce, ruční kování, chůze v úklonu 5 až 30° a další.

Povinný ochranný nápoj pro tuto pracovní třídu je **středně mineralizovaná přírodní voda, případně voda se stejnou mineralizací**. Ochranný nápoj musí být podáván v takovém množství, aby byl omezen na polovinu ze 70 % náhrady při ztrátě tekutin, přičemž druhá polovina nápoje je stanovena na základě předchozího odstavce v pracovní třídě I až IIIa.

Ochranný nápoj v jiných situacích

Zaměstnavatel má ale i další povinnosti, kdy musí poskytnout ochranný nápoj svým zaměstnancům.

Při trvalé práci, která obnáší zátěž teplem a je zařazena do čtvrté [kategorie práce](#) - hrozí vysoké riziko ohrožení zdraví.

Při práci na venkovním pracovišti, kde je nutné udržet teplotu pod 4° C, například z důvodu technologického požadavku.

c. Popište požadavky na skladování ochranných nápojů.

Při skladování bychom se měli řídit doporučením od výrobce, které by mělo být uvedeno na etiketě. Skladovací podmínky jsou odvislé zejména dle použité technologie výroby a způsobu konzervace.

Obecně by se nealkoholické nápoje měly skladovat ve vzdušných a dobře větraných místnostech pokud možno bez přístupu světla.

Doporučená teplota 2°C- 15°C, konzervované výrobky 2°C – 20°C a relativní vlhkost nejvýše 70%.

Po otevření balení by se nápoj měl skladovat v chladu a spotřebovat by se měl do 3 dnů. Opět se ale řídíme doporučením výrobce.

U skladování nealkoholických nápojů bychom si měli dát pozor zejména na to, aby nealkoholické nápoje nebyly vystaveny přímému slunečnímu záření. Neboť sluneční záření způsobí rychlejší průběh chemických procesů v nápoji, zvýšení teploty nápoje případně může mít za následek pomnožení nežádoucích mikroorganismů.

To je potřeba zohlednit např. u automatů na vodu, které jsou často nevhodně umístěné a nepříkryté. Ve vodě pak dochází k pomnožení řas nebo bakterií.

Je třeba si uvědomit, že některé obaly jsou částečně propustné pro těkavé sloučeniny, které kontaminují obsah v obalu. Neskladujeme tedy nápoje společně s takovými látkami.

Nařízení vlády č. 361/2007 Sb.

38. Osobní ochranné pracovní prostředky:

- a. Uveďte, proč se ochranné pracovní oděvy a pracovní obuv přidělují (důvody) a jaké vlastnosti musí vykazovat pracovní oděvy a pracovní obuv, které jsou určeny k bezpečnosti a ochraně zdraví zaměstnanců před riziky a kdo a podle jakého právního předpisu se o tom rozhoduje.

Zákon č. 262/2006 Sb., § 104

(2) V prostředí, v němž oděv nebo obuv podléhá při práci mimořádnému opotřebení nebo znečištění nebo plní ochrannou funkci, přísluší zaměstnanci od zaměstnavatele jako osobní ochranné pracovní prostředky též pracovní oděv nebo obuv.

390/2021 Sb., příloha č. 2

VI. Prostředky k ochraně nohou a ochraně před uklouznutím

1. Obuv (např. boty nízké, dřeváky, boty vysoké, popřípadě s ocelovou tužinkou) chránící před

- a) mechanickými riziky,
- b) riziky uklouznutí,
- c) tepelnými riziky (teplo, plamen a chlad),
- d) úrazem elektrickým proudem a při práci pod napětím (antistatická, vodivá nebo izolační obuv),
- e) chemickými riziky,
- f) vibračními riziky,
- g) biologickými činiteli.

2. Snímatelné chrániče nártu proti mechanickým rizikům.

3. Chrániče kolen proti mechanickým rizikům.

4. Kamaše proti mechanickým, tepelným a chemickým rizikům a biologickým činitelům.

5. Doplnky (např. hroty, nesmeky, mačky).

VII. Prostředky k ochraně pokožky

Ochranné krémy *) chránící před

- a)** neionizujícím zářením (ultrafialové záření, infračervené záření, sluneční záření nebo záření při svařování),
- b)** ionizujícím zářením,
- c)** chemickými látkami,
- d)** biologickými činiteli,
- e)** tepelnými riziky (teplo, plamen a chlad).

Na základě hodnocení rizik lze v zájmu ochrany pokožky zaměstnanců před souvisejícími riziky používat ochranné krémy spolu s dalšími osobními ochrannými prostředky.

VIII. Prostředky k ochraně těla a/nebo další ochraně pokožky

2. Ochranné oděvy, včetně ochrany celého těla (tj. obleky a kombinézy) a části těla (tj. kamaše, kalhoty, bundy, vesty, zástěry, chrániče kolen, kapuce, kukly), chránící před

- a)** mechanickými riziky,
- b)** tepelnými riziky (teplo, plamen a chlad),
- c)** chemickými látkami,
- d)** biologickými činiteli,
- e)** ionizujícím zářením a radioaktivním znečištěním,
- f)** neionizujícím zářením (ultrafialové záření, infračervené záření, sluneční záření nebo záření při svařování),
- g)** úrazem elektrickým proudem a při práci pod napětím (antistatické, vodivé nebo izolační ochranné oděvy),
- h)** zachycením a uskrípnutím.

b. Uvedte základní ochranné vlastnosti mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků, obsah školení a skladování těchto prostředků.

Nařízení vlády č. 390/2021 Sb., § 5

(1) K předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění poskytne zaměstnavatel zaměstnanci dezinfekční prostředky. Za dezinfekční prostředek se považuje též ochranná mast s dezinfekčním účinkem.

(2) Zaměstnanci, který přichází do styku s látkami, jež mohou způsobit podráždění pokožky nebo znečištění zaměstnance, poskytne zaměstnavatel podle druhu látky mycí a čisticí prostředky, případně regenerační krémy a masti. Druhy prací z hlediska znečištění a doporučená množství mycích a čisticích prostředků jsou uvedeny v příloze č. 4 k tomuto nařízení. V případě, že je mycí nebo čisticí prostředek trvale dostupný v sanitárních zařízeních pracoviště, příloha č. 4 k tomuto nařízení se pro tento mycí a čisticí prostředek nepoužije; to neplatí pro textilní ručníky poskytované zaměstnanci, který vykonává práci velmi nečistou nebo práci nečistou podle části I. přílohy č. 4 k tomuto nařízení.

Zaměstnanci musí být proškolení o používání mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků, o jejich skladování, a o postupech při jejich nekontrolovatelném úniku a opatřeních.

S dezinfekčními prostředky je nutno zacházet s velkou opatrností.

- Dezinfekci musí vždy předcházet řádná mechanická očista.

- Při dezinfekci komplikovanějších zařízení je nutná jejich demontáž. Je třeba dbát na to, aby byly očištěny, a tím pádem i dezinfikovány všechny součásti, zejména málo přístupná místa a části.
- V potravinářských provozovnách, včetně provozoven stravovacích služeb, je možno používat pouze takové dezinfekční prostředky, které byly pro tento účel schváleny orgány ochrany veřejného zdraví.
- Dezinfekční přípravky je nutno skladovat za vhodných podmínek, aby nebyla překročena expirační doba a aby k nim neměly přístup nepovolané osoby.
- Ředění dezinfekčních prostředků provádíme v poměru uvedeném na etiketě.
- Odměřování dezinfekčního prostředku provádíme vhodnou násypkou, odměrkou nebo jinou vhodnou nádobkou, na níž je vyznačen objem. Rovněž množství vody odměřujeme značkou na kbelíku či nádobě, ve které připravujeme dezinfekční roztok.
- Nikdy neředíme jen „od oka“ - takový postup vede k nedostatečným koncentracím, nebo naopak k přípravě zbytečně vysokých koncentrací a zbytečnému plýtvání.
- Při ředění a aplikaci dezinfekčních roztoků se používají ochranné pomůcky (např. plastové rukavice). Pokud by používaný dezinfekční prostředek způsoboval u personálu alergické reakce, pak jej nahradíme jiným. V případě vzniku dermatitid je nutné vyšetření kožním lékařem.
- Při aplikaci dezinfekčního prostředku je vždy nutné dodržet expoziční dobu, tj. dobu, po kterou musí dezinfekční prostředek působit.
- Je třeba dodržovat zásadu střídání dezinfekčních prostředků - nejlépe v týdenních až měsíčních intervalech, aby se zabránilo vzniku odolnosti některých mikrobů na používané dezinfekční prostředky. Z těchto důvodů je nutno střídat dezinfekční prostředky s různým typem účinné látky.
- Při výběru dezinfekčního prostředku je nutno přihlížet ke způsobu použití a účelu dezinfekce.
- Volba dezinfekčních prostředků musí být vedena i s ohledem na materiál, z něhož je zařízení vyrobeno (např. chlorové preparáty mohou způsobit korozi kovových částí, prostředky uvolňující aktivní kyslík mohou způsobit předčasnou degradaci plastových těsnění, zejména pryžových apod.).
- Ne všechny dezinfekční prostředky je možno kombinovat s detergenty. Některé prostředky jsou již koncipovány jako přípravky s mycím i dezinfekčním účinkem.
- Po skončení působení dezinfekčního prostředku je nutno jeho zbytky odstranit opláchnutím pitnou vodou; nezbytné je to zejména u těch povrchů, ploch, zařízení, pomůcek, nádobí a náčiní, které přicházejí do přímého styku s potravinami. Při nedostatečném oplachu by se zbytky dezinfekčních přípravků mohly dostat do zpracovaných surovin a výrobků, čímž by došlo k jejich znehodnocení. Při vyšších koncentracích by takto kontaminované potraviny mohly být pro spotřebitele zdravotně závadné.

Jako mycí, čistící a dezinfekční prostředky se poskytují: toaletní mýdlo, čistící pasty, dezinfekční prostředky podle druhu škodliviny, ochranné masti, regenerační krémy, ručníky a další.

- c. Uvedte základní vlastnosti osobních ochranných pracovních prostředků k ochraně očí.

390/2021 Sb., příloha č. 2

III. Prostředky k ochraně očí a obličeje

Brýle, ochranné brýle a obličejové štíty (případně čočky předepsané pro korekci zraku) chránící před

- a) mechanickými riziky,
- b) tepelnými riziky,
- c) neionizujícím zářením (ultrafialové záření, infračervené záření, sluneční záření nebo záření při sváření),
- d) ionizujícím zářením,
- e) pevnými a kapalnými aerosoly chemických a biologických činitelů.

Nařízení vlády č. 390/2021 Sb.

39. Osobní ochranné pracovní prostředky při práci s otevřeným plamenem:

- a. Vyjmenujte osobní ochranné pracovní prostředky pro práce s otevřeným plamenem (například svařování) a stanovte další opatření (organizační, technická).

Nařízení vlády č. 390/2021 Sb., příloha č. 2

OOPP pro práce s plamenem:

Rukavice (včetně palčáků) a další prostředky na ochranu paží a předloktí

Obuv (např. boty nízké, dřeváky, boty vysoké, popřípadě s ocelovou tužinkou)

Prostředky k ochraně pokožky - Ochranné krémy

Ochranné oděvy, včetně ochrany celého těla (tj. obleky a kombinézy) a části těla (tj. kamaše, kalhoty, bundy, vesty, zástěry, chrániče kolen, kapuce, kukly)

Jednou z častých příčin požárů jsou různé práce, při kterých se používá otevřený oheň. Nejčastěji se jedná o svařování nebo pálení plamenem nebo elektrickým obloukem.

Jednou z častých příčin požárů jsou různé práce, při kterých se používá otevřený oheň. Nejčastěji se jedná o svařování nebo pálení plamenem nebo elektrickým obloukem, což je jedna z nejpoužívanějších technologií ve výstavbě, výrobě i při údržbě a opravách strojů a zařízení. Svařovat lze kovy železné (např. ocel), ale také neželezné (např. hliník a měď). Takzvaně svařovat lze však také plasty a lepenku. Samostatnou kapitolu v práci s otevřeným ohněm tvoří pokrývačské práce, při kterých dochází k manipulaci s hořlavými látkami (lepenkami), které se svařují například plynovými hořáky. Jako hydroizolace se na stavbách používají také roztavené živice.

Všechny tyto práce mají jedno společné, vyskytují se při nich zdroje tepla dostačující pro zapálení běžného hořlavého materiálu. Ti, kdo práce provádějí, navíc až příliš často podceňují základní bezpečnostní opatření. Buď základní bezpečnostní opatření neznají nebo je nedodržují vědomě.

Předpisy stanoví, že práce, pro které je nutná odborná kvalifikace, nesmí provádět ten, kdo požadovanou kvalifikaci nemá. Kdo chce provádět např. svařečské práce, musí mít platný svařečský průkaz. Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů stanoví: „Fyzická osoba nesmí provádět práce, které mohou vést ke vzniku požáru, pokud

nemá odbornou způsobilost požadovanou pro výkon takových prací zvláštními právními předpisy“. V případě, že toto ustanovení fyzická osoba poruší může jí být uložena pokuta až do výše 25.000, – Kč.

Základní bezpečnostní opatření při svařování a dalších pracích s otevřeným ohněm řeší vyhláška č. 87/2000 Sb., kterou se stanoví podmínky požární bezpečnosti při svařování a nahřívání živců.

Základním bezpečnostním opatřením je v případě práce s otevřeným ohněm odstranění všeho hořlavého materiálu, a to nejen v bezprostředním okolí prováděné práce, ale nejlépe v celém prostoru. Dále je nutné zkontrolovat, zda nemůže dojít k přenosu jisker nebo žhavých okují k hořlavému materiálu v jiném prostoru (např. otvory v podlaze nebo ve stěnách). Rovněž nelze zanedbat přenos tepla vedením (např. trubka procházející stěnou do jiného prostoru, která je v přímém kontaktu s hořlavými látkami). Pokud jsou prováděny práce s otevřeným ohněm v domě nebo v bytě za provozu, je nutná spolupráce majitele nebo nájemníka na bezpečnostních opatřeních. Lidem, kteří tyto práce provádějí, musí být poskytnuty správné informace o hořlavých materiálech v okolí prováděných prací. Stalo se například, že majitel rodinného domu byl přesvědčen, že izolační materiál pod jeho střechou je nehořlavý a takto informoval zaměstnance firmy, která na jeho domě prováděla opravu střešní krytiny. Až vzniklý požár a zničená střecha jej přesvědčili, o tom, že izolace hořlavá byla. Při pracích s otevřeným ohněm, zejména při svařování a pálení, musí být přítomna další osoba, která sleduje kam žhavé částice odletují a v případě potřeby může oheň v zárodku uhasit připravenými hasebními prostředky. Při přerušení práce musí vždy alespoň jedna osoba místo práce střežit a po ukončení práce je povinnost místo práce a jeho okolí kontrolovat alespoň po dobu 8 hodin. Obdobná opatření se vztahují také např. na práci s otevřeným ohněm při lepení izolační nebo jiné střešní krytiny otevřeným plamenem.

Zdrojem požáru mohou být také další řemeslnické práce, např. práce s benzínovou pájecí lampou (tzv. letlampa). Zásady bezpečnosti práce související s tímto zařízením řeší § 8 vyhlášky č. 87/2000 Sb., kterou se stanoví podmínky požární bezpečnosti při svařování a nahřívání živců.

Různá zařízení používající otevřeného ohně je nutné používat přesně dle návodu výrobce. Pokud se při práci s otevřeným ohněm používají současně hořlavé kapaliny (benzín, petrolej apod.) je nutná nejvyšší opatrnost, neboť může dojít ke zraněním i smrtelným úrazům. Proto je nutné se vždy nejprve seznámit se správnými postupy vhodnými pro používání těchto zařízení a tyto postupy dále dodržovat.

Nebezpečí požáru rovněž hrozí při práci, při níž vznikají jiskry o vysokých teplotách nebo odletující žhavé části opracovávaných materiálů (např. při práci s brusku nebo s rozbrušovacím kotoučem). Používání brusek a rozbrušovacích kotoučů je velmi rozšířené, rychlé, účinné a nahrazuje zdoluhavé a těžké manuální postupy. Může však být také nebezpečné. Při použití v nepřístupných místech, v blízkosti hořlavého materiálu nebo bez ochranných pomůcek (např. brýlí), můžeme způsobit škodu na zdraví i majetku nejen sobě, ale i svému okolí.

Otevřený oheň lze používat také k nahřívání součástí. Mnoho požárů vzniklých při opravách automobilů svědčí o lehkomyšlnosti nejen občanů při opravách svépomocí, ale i „profesionálů“ v servisních dílnách. Provádění různých prací na automobilech, ze kterých nejsou odstraněny hořlavé materiály (např. sedadla s textilními potahy, pneumatiky, elektroinstalace, palivová nádrž), může vést až k výbuchu hořlavých benzinových par. Při svařování, broušení, rozbrušování, nahřívání součástí nebo při pájení vždy hrozí nebezpečí vznícení hořlavých materiálů. Následný požár vlastního auta není pak tou nejhorší škodou,

kteřá může nastat. Případy požárů celých servisů i se všemi automobily připravenými k opravě, značně poškozené stavební konstrukce a poškození zdraví nejsou nijak výjimečné. Čas ušetřený tím, že nebyla provedena dostatečná bezpečnostní opatření, pak ztrácí význam.

b. Stanovte obsah školení a četnost kontrol osobních ochranných pracovních prostředků pro práci s otevřeným plamenem.

Zaměstnavatel je povinen zajistit zaměstnancům školení o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které doplňují jejich odborné předpoklady a požadavky pro výkon práce, které se týkají jimi vykonávané práce a vztahují se k rizikům, s nimiž může přijít zaměstnanec do styku na pracovišti, na kterém je práce vykonávána, a soustavně vyžadovat a kontrolovat jejich dodržování.

Školení podle věty první je zaměstnavatel povinen zajistit při nástupu zaměstnance do práce, a dále

- a) při změně pracovního zařazení nebo druhu práce,
- b) při zavedení nové technologie nebo změny výrobních a pracovních prostředků nebo změny technologických anebo pracovních postupů,
- c) v případech, které mají nebo mohou mít podstatný vliv na bezpečnost a ochranu zdraví při práci.

Zaměstnavatel je na základě zhodnocení rizik povinen poskytnout zaměstnancům osobní ochranné pracovní prostředky.

Zaměstnanec je povinen před započatím práce zkontrolovat funkčnost a neporušenost osobních ochranných pracovních prostředků. Při práci s otevřeným ohněm nesmí být osobní ochranné pracovní prostředky znečištěny olejem, tukem nebo jinými lehce zápalnými látkami.

c. Popište postup kontroly osobních ochranných pracovních prostředků pro práci s otevřeným plamenem a postup při zjištění závady.

Zaměstnanec zkontroluje celistvost a neporušenost u:

ochranné kukly, průhledového štítu, respirátoru, chráničů sluchu.

Zaměstnanec zkontroluje pracovní rukavice, svářečský rukáv, svářečského obleku neporušenost, celistvost a zda nejsou znečištěny olejem, tukem nebo jinými lehce zápalnými látkami

Zaměstnanec zkontroluje ochrannou obuv – neporušenost, celistvost a systém upevnění na noze

V případě zjištění závady nelze OOPP používat, závadu nahlásí zaměstnavateli (přímému nadřízenému) a ten zajistí opravu případně výměnu za nový.

Nařízení vlády č. 390/2021 Sb.

40. Revize osobních ochranných pracovních prostředků

- a. Uveďte, kdo navrhuje termíny a četnost revizí osobních ochranných pracovních prostředků.

Pokud výrobce osobních ochranných pracovních prostředků nestanoví četnost revizi a dobu použitelnosti, pak tyto termíny navrhuje zaměstnavatel.

Nařízení vlády č. 390/2021 Sb., § 3

(4) Způsob, podmínky a dobu používání osobního ochranného pracovního prostředku stanoví zaměstnavatel na základě četnosti a závažnosti vyskytujících se rizik, charakteru a druhu práce a pracoviště a s přihlédnutím k vlastnostem tohoto osobního ochranného pracovního prostředku.

(5) Osobní ochranný pracovní prostředek se přiděluje zaměstnanci vždy, jestliže u původního skončila jeho výrobcem stanovená životnost, ztratil svoje funkční vlastnosti nebo účinnost proti vyskytujícím se rizikům anebo jeho používání představuje další riziko.

- b. Uveďte, kdo vyhotovuje revizní zprávu a jak dlouho musí být archivována.

Pokud se vybavení používá jako pracovní vybavení například pro práce ve výškách (k zachycení pádu), musí být **každých 12 měsíců** revidováno osobou odborně způsobilou nebo proškolenou výrobcem. Nové vybavení je třeba revidovat poprvé po 12 měsících od uvedení do provozu. O těchto revizích musí být proveden záznam, tzv. **revizní protokol**, s výslednými stavy OOPP. (K nahlédnutí viz dokumenty ke stažení níže).

Zpráva o výchozí revizi je součástí provozní dokumentace a tu je třeba uchovávat po celou dobu provozu zařízení.

- c. Uveďte příklady z praxe, kdy osobní ochranné pracovní prostředky podléhají revizi i mimo pravidelné termíny kontrol.

Všechny osobní ochranné prostředky podléhají povinnosti pravidelné revize, a to minimálně jednou za rok v případě, že tento prostředek nebyl poškozen nebo nebyl vystaven situaci, kdy by k jeho poškození mohlo dojít (např. je nutné pečlivě revidovat průtažné lano, na které byl zachycen pád, a to ihned po takové události). Protokol či protokoly o revizi OOPP je pak důležitou součástí **dokumentace BOZP**.

Zákon č. 262/2006 Sb.